

MOJE rodina

Speciál

a já

Těhotenství
týden po týdnu

www.prevenar13.cz

Pneumokoky nejvíce ohrožují děti do dvou let a seniory!

Pneumokok je bakterie, která často vyvolává závažná onemocnění jako je zápal plic, meningitida či otrava krve. Je také jednou z nejčastějších příčin bolestivého zánětu středního ucha u dětí. Malé děti, mohou představovat významný rizikový faktor z hlediska zdroje a přenosu infekce pro seniory! Očkování vakcínou Prevenar 13 pomáhá chránit zdraví dětí i seniorů proti pneumokokovým infekcím.

**Prevenar 13 je pro nejmenší děti do 7 měsíců částečně hrazen
z veřejného zdravotního pojištění, pro seniory nad 65 let je zdarma.**

Prevenar 13 je registrovaný léčivý přípravek, jehož výdej je vázán na lékařský předpis. Přečtěte si, prosím, pečlivě příbalovou informaci. O možnostech očkování se poradte s ošetrujícím lékařem. Prevenar 13 neposkytuje 100% ochranu proti typům pneumokoka, jejichž sérotypy vakcína obsahuje, a nechrání před typy neobsaženými ve vakcině či jinými mikroorganismy.

Pfizer PFE, spol. s.r.o., Stroupežnického 17, 150 00 Praha 5, tel: +420 283 004 111, www.pfizer.cz

PRV-2020-01-054

Pfizer

Editorial

Milé maminky,
prožíváte to nekrásnější, co může ženu v životě po-
tkat. Právě se těšte na příchod nového človíčka,
který obohatí váš život a učiní ho kompletním. Nic
už nebude jako dříve a i když se toho možná trochu
bojíte, věřte, že něco končí jen proto, aby začalo
něco mnohem lepšího.

Vaše já se doživotně mění na krásné my.

Náš speciál je celý právě o zázraku nového života.
Nejprve vás provede týden po týdnu vaším těhoten-
stvím. Připomene vám, co je potřeba zařídit, vy-
světlí vám, co se děje ve vašem bříšku a potěší vás
informací, co právě prožívá vaše miminko.

Kromě tohoto obsáhlého průvodce celými devíti
měsíci, samozřejmě přinášíme i další informace.
Poradíme vám, jak by měl vypadat váš jídelníček,
připravíme vás na samotný porod a připomeneme,
co byste si měla zabalit s sebou do porodnice. V ne-
poslední řadě se vám pokusíme zprostředkovat aktuální
informace, abyste uměli vybrat autosedačku,
až pojedete se svým miminkem z porodnice.

Přeji vám hodně štěstí a moc držím palce, aby vám
i vašemu človíčkovi vyšlo v životě všechno tak, jak
si přejete.

Iva Nováková

Těhotenství týden po týdnu

Příloha časopisu Moje rodina a já

Vydává IN publishing group s.r.o.

Text: Mgr. Iva Nováková • Foto: Shutterstock.com • Grafické zpracování: Jaroslav Novák

- Obchodní oddělení: Petra Lahrachová, Lucie Brůčková
- Doručovací adresa: IN publishing group s.r.o.
- Boleslavská 1588, 250 01 Brandýs nad Labem – Stará Boleslav
- Obchodní oddělení tel.: 774 584 123 • e-mail: inzerce@rodinaaja.cz
- Předplatné tel.: 774 584 179
- e-mail: lahrachova@inpg.cz
- Registrační číslo: MK ČR E 17058
- Za obsah inzerce odpovídá inzerent

Obsah

- 4 Těhotenství týden po týdnu
- 50 Těhotenské potíže...
- 62 Lze předcházet vrozeným vývojovým vadám?
- 68 Abych něco nezapomněla
- 80 Péče o zuby, plet' a vlasy
- 90 Jak vybírat autosedačku a kočárek

TĚHOTENSTVÍ

TÝDEN PO TÝDNU

Plánujete miminko? Nebo jste právě zjistila, že jste těhotná? Potom vás možná bude zajímat, co se v těle těhotné maminky děje, jak se vyvíjí miminko a co vás společně čeká a nemine...

1. a 2. týden těhotenství

Možná si říkáte, o čem v téhle chvíli budeme psát. Začínáme povídáním o miminku ve chvíli, kdy o něm vlastně teprve sníte. K otěhotnění dojde zhruba v polovině menstruačního cyklu. Těhotenství se ovšem počítá od prvního dne poslední menstruace, což znamená, že lékař příčítá i dva týdny před oplodněním. Pro medicínu (také v těhotenském průkazu) trvá těhotenství 40 týdnů nebo také deset měsíců, kdy měsíc má 28 dní.

První dva týdny tedy ještě o těhotenství nejde a vy si určitě říkáte, proč o tom vůbec hovoříme? Určitě proto, že tyto dva týdny jsou velmi důležité. Pokud se na otěhotnění chystáte, měla byste pro to něco udělat. Už během těhotenství předává matka plodu půdu pro vytvoření střevní mikroflóry, což jsou živé a prospěšné mikroorganismy, které hned po porodu začnou osidlovat trávicí soustavu. Jejich množství a rozmanitost hráje později významnou pozitivní roli jako pevný základ pro celkový dobrý zdravotní stav člověka. Právě doplňování probiotik, které mohou přirozenou rovnováhu mikroflóry ovlivňovat, je podstatné, aby miminko dostalo silný a kvalitní start do života.

- Aby bylo miminko zdravé je dobré v co nejranějším stádiu těhotenství brát těhotenské vitamíny, které by měly obsahovat především – laktobacily, kys. listovou v biologicky dostupné formě, jód (což jsou hlavní 3 složky). Samozřejmě je důležité myslet i na imunitu (vzhledem k situaci s covidem obzvlášť) a vybrat vitamíny, které obsahují vitamin D3 a selen.
- Dále by měl být zvýšen přísun vitamínu B.
- Určitě byste měla přestat kouřit a pít alkohol.

- Preventivně se také vyhýbejte kontaktu s infekčními nemocečmi a potenciálním zdrojem nárazky.

Co se děje ve vašem těle?

V rodičelech se začíná díky hormonům, krvi a výživným látkám tvořit nová sliznice: Tělo je připraveno přijmout oplodněné vajíčko, připravené na těhotenství!

No, milé dámy, hurá do toho!

3. týden těhotenství

Vítáme tě, maminko. Ve tvém bříšku už začíná ten zázračný proces. Jedno zhruba ze 400 000 vaječných buněk, které jsou uloženy již od narození ve vaječnících, dozrává a putuje do vejcovodů, kde se spojí s jednou z několika miliónů samčích buněk. To je začátek těhotenství - začátek nového života. Zázračné je to v tom, že ve chvíli, kdy se spojí spermie a vajíčko a dochází k prvnímu dělení, je už všechno jasné.

Přestože je embryo jen 0,12 milimetru velké, je už dáno, jestli miminko zdědí modré oči po otci, nebo vlnité vlasy po matce, nebo zda bude dítě levák či pravák. To vše "ví" již úplně první nová buňka.

A jak to všechno probíhá?

Co se děje ve vašem těle?

Přibližně 14 dní po poslední menstruaci dochází k dozrání jednoho vajíčka v jednom vaječníku (ty se zpravidla střídají) a k jeho uvolnění do dutiny bříšní. Uvolněné vajíčko je "nasáto" do vejcovodu a putuje směrem k děloze. Pokud během následujících 12-24 hodin po uvolnění z folikulu nedojde k proniknutí spermie do vajíčka, tedy k jeho oplodnění, neoplodněné vajíčko zaniká a s následující menstruací je vyloučeno z těla ženy.

V případě, že dojde k oplodnění, trvá nějakou chvíli, než se jádra

buněk - tedy vajíčka a spermie dostanou k sobě. Po splynutí těchto buněčných jader (a kombinaci jejich chromozomů) se po asi 12 hodinách oplodněné vajíčko - které se nyní nazývá zygota, poprvé dělí. Po celou dobu vajíčko putuje vejcovodem do dělohy.

V následujících hodinách - přibližně ve 12-15 hodinových intervalech - dochází k dalšímu dělení buněk vajíčka. Po několika dnech "usilovaného" dělení se vajíčko - které nyní nazýváme blastocysta a které čítá asi sto buněk, dostává do dělohy. Končí tím nebezpečí jednoho rizika, které budoucí maminku ohrožovalo - a to mimoděložního těhotenství.

Blastocysta je v této chvíli shluk buněk obklopených průhlednou stěnou, která buňky chrání před okolím. I když se blastocysta dostane do kontaktu s děložní stěnou, nedojde ještě k jejímu zahnízdění. To může trvat dokonce několik dní. Až do chvíle, kdy se oplodněné vajíčko - blastocysta - uhnízdí, nemůže budoucí maminka zatím cítit nic zvláštního. Oplodnění vajíčka a jeho putování do dělohy a dělení není provázeno žádnými chemickými a hormonálními změnami.

Na konci třetího týdne těhotenství – tedy po týdnu svého vývoje - se blastocysta skládá už ze stovek buněk. Uvolňuje do těla hormony, které zabraňují další menstruaci.

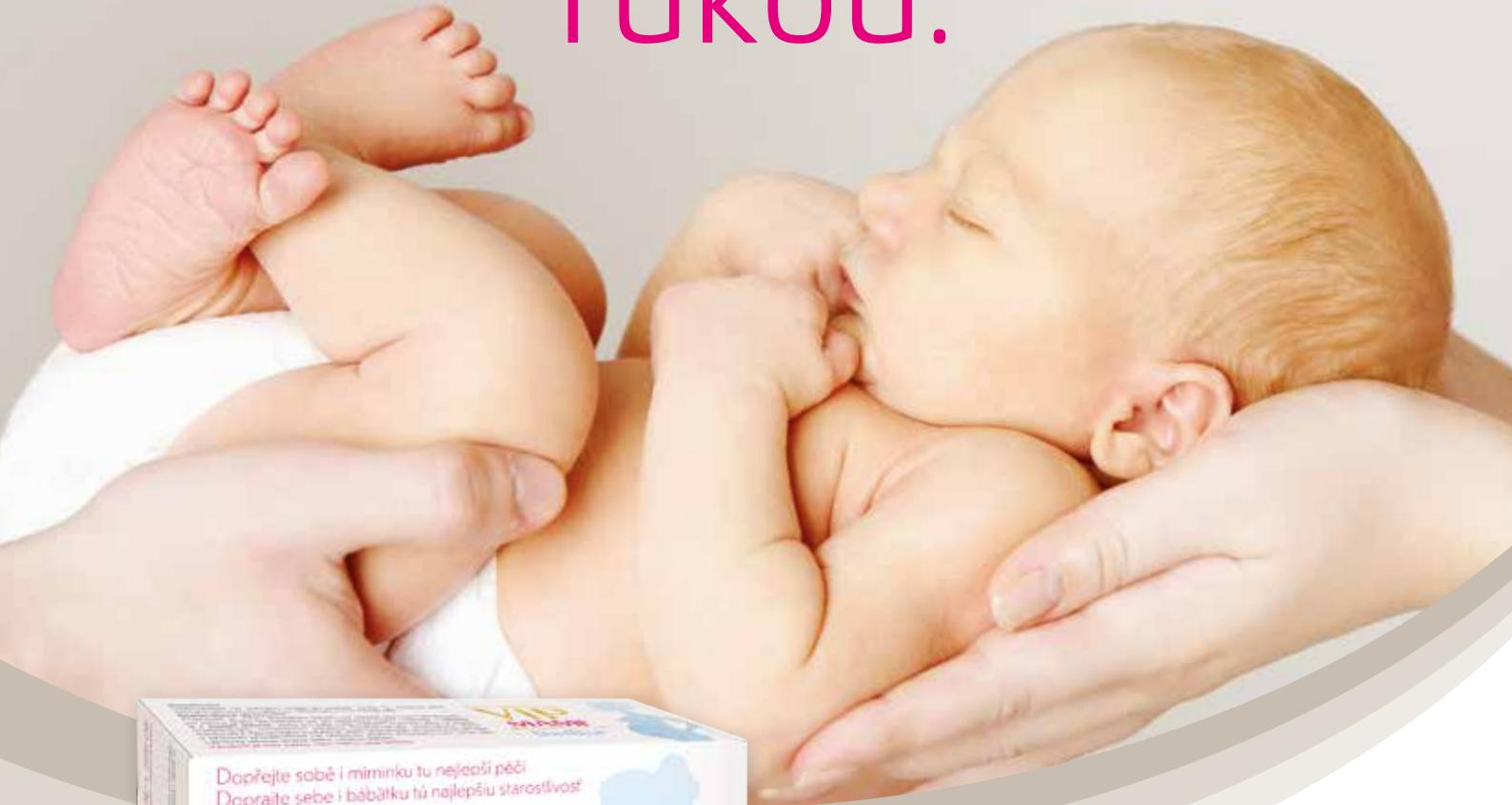
4. týden těhotenství

Nastává období, kdy už můžete tušit, že se zázrak opět podařil. Menstruace se nedostavila a vy možná pomalu začínáte pocítovat jisté změny. Miminko doputovalo z vejcovodu směrem k děloze a jeho usazení vyvolává příliv hormonů, které začnou vyvolávat správné těhotenské nálady

Co se děje ve vašem těle?

Během čtvrtého týdne těhotenství

Máte to ve svých rukou.

Doplnék stravy

Ovlivněte správnou výživou v tåhotenství a kojení vývoj miminka. Šanci máte jen jednou!

VIP MAMI® Quattro:

✓ s obsahem aktivní kyseliny listové

✓ obsahuje laktobacily
Lactobacillus rhamnosus
HN001

✓ vč. obsahu komplexu vitamínů a minerálů, DHA a EPA, zázvoru

✓ 30 tablet + 30 kapslí v jednom balení

K DOSTÁNÍ ve vybraných lékárnách nebo na www.vipmami.cz

VIP MAMI

[vipmami_multivitamin](#)

Kontaktní informace: ARDEZ Pharma, spol. s r.o., Popovova 948 / 1, 143 00 Praha 4, E-mail: info@ardez.cz

– tedy ve druhém týdnu svého života, dojde k uhnízdění blastocysty do děložní sliznice. Blastocysta musí dát tělu najevo, že se zahnízdila. Dochází k nárůstu progesteronu a k nárůstu HCG – lidského choriového gonadotropinu. 14 dní po oplodnění se může hladina HCG v krvi budoucí maminky

pohybovat mezi 3-426mIU/ml.

Díky tomu může žena pocítit první známky těhotenství. Velikost embrya není ani jeden milimetr, a už má velký vliv na svoji maminku.

- Mezi první známky těhotenství patří mravenčení nebo napětí v prsou – ta jsou velmi citlivá a na-

pjatá (žena v nich cítí určitý tlak).

- Mnoho žen je v této době také podrážděných. I to mají na svědomí hormonální změny, ke kterým dochází. Díky vlivu hormonů může tedy docházet k výkyvům nálady, výlevům emocí a podobně.
- K dalším znakům může patřit

i lehká nevolnost (i když ne každou ženu nevolnosti v těhotenství trápí) a citlivost na pachy a chutě.

I nadále dochází přibližně každých 12 hodin k dělení buněk. Na konci 4.týdne má budoucí miminko již několik tisíc buněk a je hluboce „zano-

řené“ do děložní sliznice.

Co dělá miminko

Maličký "vetřelec" je cizincem v těle matky - skládá se z cizích bílkovin, bude mít jinou krevní skupinu. Avšak život se (skoro) vždy prosadí: Embryo produkuje chemické látky, které oslabují imunitní systém mat-

ky. Tak může děťátko ve vašem těle dorůstat.

5. týden těhotenství

Vaše miminko má za sebou teprve první tři týdny, ale velké už je dva milimetry. A co víc. Na koci tohoto týdne se rozpíná plodový zárodek do podélného útvaru s "hlavičkou" - dochází k "založení" mozku. Prostě miminko toho musí hodně stihnout a vývoj tak utíká rychle dopředu.

Co se děje ve vašem těle?

Tělo ženy je nyní zaplavováno neobvyklými hormony. Ty se starají o to, aby rostoucí zárodek měl nejlepší podmínky pro úspěšný růst. Během tělesných změn, které nejprve nejsou vidět, se cítí většina žen duševně "vyvedena z rovnováhy". Jste citlivá, podrážděná, hned máte slzy na krajíčku.

Aby miminko mělo všechno, co potřebuje, musíte dbát na správnou výživu. Ke zdravému růstu potřebuje miminko především bílkoviny, vitaminy a minerály (klíčové jsou především kyselina listová, vápník a železo, ale i další).

- Pokud jste byla zvyklá pravidelně cvičit, snižte svoji aktivitu tak na 80%. Těhotenství je pro vaše tělo přece jen náročné. Na druhou stranu sama zjistíte, kolik energie si můžete dovolit vydat. Cvičení je pro vaše tělo velmi výhodné, ale pokud máte nějaké pochybnosti, poradte se s lékařem, zda můžete cvičit - uvidíte, že vám cvičení určitě doporučí.
- Můžete-li přijít do styku s kočkami volně se pohybujícími venku, dbejte více na hygienu a raději si mazlení s nimi odpusťte – hrozí riziko nákazy toxoplazmózou, což by mohlo vyústit v potrat nebo velké poškození plodu.
- Ani s ostatními zvířaty není radno přicházet do styku příliš čas-

to a bez patřičných hygienických zásad. Savci, ptáci a plazi mohou přenášet řadu infekčních onemocnění (mezi ty další patří listerióza, brucelóza, ornitóza a další. Protože se zárodky těchto onemocnění přenáší výkaly – neměla byste čistit záchod koče, ptačí klec a podobně.)

Na druhou stranu - pokud s takovou kočkou žijete v jedné domácnosti již delší dobu je pravděpodobné, že jste si již vytvořila příslušné protilátky, takže se své kočičky zbavovat nemusíte

Co dělá miminko

Embryo je teď tvořeno třemi tzv. zárodečnými listy, ze kterých se postupně vyvinou jednotlivé orgány, mozek, kosti, kůže atd. Vnější zárodečný list tvoří základ páteře, mozku a nervů a pokožky spolu s chloupky, potními a mazovými žlázami. Střední zárodečný list tvoří základ kostí, svalů, krevních a mízních cév, srdečního svalu a některých orgánů - ledviny a pohlavní orgány. Vnitřní zárodečný list tvoří základ zažívacího traktu, plic a močového ústrojí.

Z těchto zárodečných listů se začíná vyvíjet mozek a mícha. Vytváří se také srdce, které tvoří združeninu na přední straně "hrudníku".

6. týden těhotenství

Je to naprostě neuvěřitelné. Přestože je vaše miminko staré teprve měsíc, jeho „tělíčko“ už tvoří miliony buněk a je již 8,5 milimetru dlouhé.

Co se děje ve vašem těle?

Vaše bříško je ještě úplně ploché, ale v prsou už zřejmě cítíte první změny: Pod vlivem hormonů se začínají prsa napínat, prsní bradavky jsou tmavší a citlivé - to je první příprava k tomu, abyste mohla své miminko později kojit. Děloha je hodně prokrvená a měkká. Mohou se objevit i první problémy spojené s 1. trimestrem: únava (odpočívejte a berte

vitamíny pro maminky), nevolnost popř. bušení srdce, napětí v prsou, častější močení, změny nálad, nárůst váhy, zvláštní chutě, zvýšené slinění, pocit plnosti nebo otoku břicha, celková tělesná teplota je vyšší. Množství krve vzroste asi o 1-1,5 litru, mateřské srdce musí zvládat větší zátěž, dýchání se prohlubuje, krevní tlak může kolísat. Mdloby nejsou zvláštností. Někdy se nastávající matka uzavírá do sebe, jindy naopak hýří společenskou aktivitou. Na druhou stranu spousta maminek žádny z těchto příznaků nepocítí vůbec - i to je naprostě normální a nemusíte se bát, že s vaším miminkem není něco v pořádku.

Pokud jste tak ještě neučinila, domluvte si schůzku u gynekologa. I když je těhotenství "přirozenou záležitostí", je lépe, bude-li vás při něm sledovat lékař. Předejdete tak možným komplikacím.

V prvním trimestru není zatím potřeba nijak výrazně víc jíst. Dbejte na dobrý přísun vitamínů – důležitá je kyselina listová.

Co dělá miminko?

I když zatím měří pouze 2-4 milimetry, prochází embryo překotným vývojem. Zatím co před týdnem ho šlo jen velmi těžko připodobnit člověku nebo dokonce jinému savci, nyní už lze rozlišit, kde bude hlava a kde srdce, zřetelně je vidět budoucí páteř a mozek.

Srdce tvoří združeninu na přední straně hrudníku. Zatím je jen jednokomorové, ale již začíná pravidelně bít a zajišťovat krevní oběh v těch několika málo žilách, které se již vytvořily. Také krev, která v nich obíhá, tvoří jen základ krve, která bude miminku obíhat tělem po celý život a není tedy ještě zcela vyvinutá.

Na základu hlavičky se během čtvrtého týdne stáří plodu tvoří malé prohlubeniny, ze kterých během ná-

sledujícího vývoje vzniknou oči a uši. Zatím jsou po stranách "hlavičky" a ne zepředu, jak jsme tomu zvyklí u člověka.

Začínají se formovat končetiny – zatím jsou to jen malé výrůstky z těla (tzv. pupeny končetin).

Vytváří se také základ trávícího systému.

7. týden těhotenství

Na konci sedmého týdne je vaše miminko už velké 15 milimetrů, začíná již vypadat jako človíček - rýsuje se paže i nohy, které vypadají jako malá pádla.

Největší je hlava, kde se již nyní formuje obličej: oči, ústa a nos začínají vystupovat.

Co se děje ve vašem těle?

Dochází ke změnám na čípku – vytváří se hlen, který uzavře cestu do dělohy a zvýší tak ochranu embrya před infekcemi. Tento hlen - tzv. hlenová zátna - se uvolní až několik dní před porodem (její uvolnění bývá známkou blížícího se porodu).

S tím, jak se embryo zanářuje více do děložní sliznice, může dojít k tzv. implantaci krvácení. Zpravidla nejde o nic, co by ohrožovalo průběh těhotenství. Pokud však současně s krvácením máte silně křeče v podbříšku, nebo máte pocit, že je krvácení příliš silné, navštivte lékaře – je lépe přijít zbytečně než pozdě.

Přibližně v této době začínají mnohým ženám žaludeční nevolnosti. Mluví se o nevolnostech ranních, ale často se objevují kdykoliv během dne. Stavy 'na zvracení' zvláště po ránu pronásledují především štíhlé a vysoké ženy. Zkuste jíst mražené věci. Ráno ještě v posteli vypijte něco málo chladné tekutiny a pak ještě asi půl hodiny ležte. Pro vás jsou tyto stavy nepříjemné, ale nemusíte se bát, o miminko je v bříšku dobře postaráno.

Pro veselý rozvoj
schopností Vašich dětí
od miminek

Poznávání pro nejmenší

od 3 měs. do 3 let

NAČTI SI
SLEVU!

Získej zvýhodněné ceny
na oblíbenou sérii her:

www.pexi.cz/sleva-moje-rodina-2020

Ve vašich oblíbených obchodech a e-shopech:

MALL.cz

LUXOR

Více her najdeš na:

www.pexi.cz

Co dělá miminko?

- Kolem tohoto týdne roste embryo asi milimetr za den. Velikost se pohybuje kolem 5-13 milimetrů. Váha je necelý gram.
- Začíná se vytvářet obličej – je naznačen otvor pro ústa, uši, oči na obou stranách hlavy jsou zatím ještě uzavřeny a vrstva kůže nad nimi obsahuje černý pigment.
- Na končetinách začíná být rozlišitelné rameno a ruka, i když ta vypadá spíš jako malá ploutvička.
- Vytvářejí se první kostní buňky.
- Vnější podoba nervového systému je již téměř dokončena.
- 40. den od početí již mohou být zachyceny první mozkové vlny.
- Srdce je již rozdelené do dvou komor.
- Vyvíjí se pupeční šnúra, která bude zajišťovat zásobení dítěte

živinami a kyslíkem. Pokračuje vývoj trávícího systému a začínají se vytvářet plíce.

Co vás čeká a nemíne

Někdy v tomto období zřejmě poprvé navštívíte svého gynekologa. Absolvujete vstupní vyšetření.

- Nejprve budete dotázána na důležité údaje týkající se zdravotního stavu.
- Následovat bude gynekologické vyšetření, většinou včetně odběru kultivace z pochvy a moči,
- Lékař jistě nezapomene na vyšetření čípku - odběry onkologické cytologie (není-li k dispozici výsledek vyšetření starší méně než jeden rok) a kolposkopie.
- Zřejmě dojde i na zevní měření pánevních rozměrů s rozvahou pozdějšího možného přirozeného porodu.

- Sestřička vám nabere krevní testy, případně vás na ně minimálně objedná. Půjde o zjištění krevní skupiny, protilaterk proti červeným krvinkám, infekce typu syfilis, HIV, hepatitis B a základní biochemické vyšetření včetně moči.
- U rizikových pacientek jsou provedeny krevní testy na další možné infekce (toxoplazmóza, rubeola, cytomegalovirus, herpetické viry).
- U těhotných s vysokým rizikem (obezita, užívání léků - např. steroidů) se provádějí krevní testy k vyloučení těhotenské cukrovky.

8. týden těhotenství

I ta nejvhavější maminka už má za sebou zřejmě první návštěvu lékaře. Ten obvykle navrhne kontrolní ul-

trazvuk, na kterém můžete sledovat srdeční ozvy. Je to první signál, že je miminko v pořádku.

Co se děje ve vašem těle?

Pohled na miminko na ultrazvuku na většinu žen působí uklidňujícím dojmem. Pochybnosti a strach, které provázejí počátek každého i velmi očekávaného těhotenství, obvykle mizí a dostavuje se radost a první pocit sounáležitosti s miminkem. Neznamená to ale, že těhotenské nálady už jsou pryč. Ještě chvíli to bude jako na houpačce – chvíle nadšení budou střídat chvíle naprosté deprese. Děloha již zdvojnásobila svoji velikost – některé maminky už začínají mít kalhoty těsně v pase, a přestože na váze ještě ne-přibraly, oblečení začíná škrpit.

Vašimi stálými průvodci jsou i nadále pocity na zvracení. Dráž-

dí vás pachy, potíže působí jízda dopravními prostředky, dlouhé stání a pobyt v prostředí s vydýchaným vzduchem vede někdy k mdlobám. Častější je i močení. Sexuální aktivitu není nutno omezovat, jen v době pravděpodobných měsíčků je gravidita zranitelnější.

Co dělá miminko?

Miminko, které už měří centimetr a půl už má kolem sebe malé množství plodové vody, ve které si může volně plout.

- Vytvářejí se plíce.
- Dochází k dalšímu vývoji mozku. Mozek začíná kontrolovat pohyb svalů.
- Základy nohou a paží se začínají prodlužovat a jsou odlišitelné oblasti rukou a chodidel. Je již patrné rozdelení na prsty, ale ty jsou zatím spojeny blánou.

- Srdce a oběhový systém jsou již téměř vytvořeny.
- Játra přebírají funkci krvetvorby.
- Oči jsou většinou již otevřené.
- Vnější genitálie zatím nejsou vytvořeny a tak není možné rozpoznat, jaké bude pohlaví miminka.

9. týden těhotenství

V téhle chvíli už vaše miminko měří 3 cm a váží své první tři gramy. Přestože je to takový drobeček, už má vyvinuto mnoho orgánů.

Co se děje ve vašem těle?

Děloha stále roste, aby v ní miminko mělo dost místa. Bříško se zvětšuje a v některých případech už je lehce patrné. Ručička osobní váhy se pomalu začíná sunout nahoru. Náhlý větší nárůst jde na vrub zadržované vody. Zvětšená dělohy nedovolí

močovému měchýři pojmete také tekutiny jako dříve, chodíte proto častěji močit. Možná vás překvapí, že vám začínají chutnat věci, které jste dříve nemusely a naopak, ranní kafe, bez kterého jste si neuměly představit začátek dne, vám nějak chutnat přestalo.

Prsy se napínají a zvětšují, někdy z nich vytéká tekutina. Není to mléko, jak se mnozí domnívají, ale sekret, kterým se mléčná žláza chystat ke kojení. V podkoží na prsou, bříše, bocích a hýzdích se mohou vytvářet červenavé proužky - pajizévky. Vznikají praskáním podkožního vaziva. Preventivně lze použít mastný krém nebo speciálně vyráběné přípravky. Pocity celkové nevolnosti nebo zvražení přetravávají.

Máte za sebou první malé vítězství. Riziko potratu se snížilo na 1.5%.

Co dělá miminko?

- Tělo embrya se v tomto období napřímuje, má jasnější tvar.
- Vyvíjí se končetiny a krátký ocas mizí. Na pažích a nohou lze odlišit hýzdě (ramena, lokty) kolena a prsty. Kosti jsou pevnější. Horní končetiny se vyvíjejí rychleji než dolní. Prsty na rukou jsou dlouhé a na jejich koncích se začínají vytvářet polštářky.
- Hlava má vysoké čelo a už jsou viditelné oči, uši a nos.
- Jsou již vyvinuty základy všech zubů a vyvíjejí se chutové pochárky.
- Na základech paží se nejprve vytvoří zárodky zápěstí a prstů, poté se končetiny postupně prodlouží a vytvoří ruce či nohy. Na koncích prstů se vytvoří hmatové polštářky.
- Kůže má již dvě vrstvy.
- Mozek je oproti šestému týdnu čtyřikrát větší.
- Ústa, žaludek a střevo se vyvíjejí velmi rychle, nejsou však funkční.
- Srdce je plně vyvinuté, má 4 du-

tiny a tepe dvakrát rychleji než srdce nás dospělých.

- Základy pohlavních orgánů jsou vytvořeny.
- Již jsou patrné primitivní oči. Vyvíjí se oční víčka, i když jsou oči stále otevřené. Uši vypadají jako malé polštářky na stranách hlavičky. Dokud však nebude plně vyvinut nervový systém, plod nevidí ani neslyší.

10. týden těhotenství

Tak jste se pomalu přehoupla do třetího měsíce. Blíží se první vážná vyšetření, ze kterých získáte jistotu, že je všechno v pořádku. Některé ženy čekají s oznámením šťastné právy právě na ně, čekat dle už asi nepůjde, na mnohých maminkách už totiž těhotenství začíná být vidět.

Co se děje ve vašem těle?

Placenta je zatím umístěna příliš nízko děložní branky, velmi rychle roste a je náchylná ke kontrakcím – a tedy i k případnému potratu. Navzdory tomu, že jak jsme říkali, největší nebezpečí je za vámi, vyhráno stále ještě není. Dejte pozor na přílišné namáhání břicha. Pokud chcete cvičit – a to v těhotenství po dohodě s lékařem rozhodně můžete – vynechte cviky na břišní svalstvo. Tělo maminky je stále pod vlivem záplavy hormonů – změny nálad a pocitů, emocí. Je to normální, i když ne každá maminka to zažije. Záchvaty pláče nejsou nic zvláštního – přenesete se přes to. Cvičte, pomůže vám to vyrovnat se s emocemi.

Nenoste nic těžkého. V prvním trimestru je děloha a tedy i dítě velmi citlivé na přílišnou námahu.

Co dělá miminko?

- Na ultrazvuku je plátek již viditelný a měří asi 6 cm, aktivně se pohybuje, je vidět pupečník a vytvářející se placenta
- Profil obličeje vašeho miminka

má již lidský vzhled. Vnější části uší získávají stále zřetelnější tvar. Vytvářejí se základy vlasů. Vytvářejí se základy všech 32 budoucích zubů miminka.

- Většina vnitřních orgánů je již vytvořena nebo se velmi rychle vyvíjejí. Játra začínají produkovat žluč. Střeva jsou na svém místě. Ledviny začínají produkovat moč.
- Jsou vyvinuty vnější genitálie, i když zatím není možno rozpoznat pohlaví dítěte.
- Tep malého srdíčka můžete slyšet pomocí speciálního přístroje.

Co vás čeká a nemine

V této době většina nastávajících maminek již navštěvuje poradnu pro těhotné. Jistě patříte mezi ně. V poradně vám bude vystavena těhotenská průkazka. Obsahuje nacionále (jméno, datum narození, bydliště, rodná čísla rodičů), údaj o poslední menstruaci a datu předpokládaného porodu, záznamy o předchozích těhotenstvích, nemocích, rozměry pánevní, výška, výchozí váha. Pravidelně je sledována moč, krevní tlak, růst dělohy, stav porodních cest a později kontrolována srdeční činnost plodu. V poslední části průkazky je místo na grafický záznam nárůstu hmotnosti, velikosti břicha a stavu porodních cest. Své místo zde má i záznam obvodního a zubního lékaře. Zaznamenávají se zde i výsledky vyšetření krve a ultrazvuku.

11. týden těhotenství

Nastává velký okamžik. Desátým týdnem těhotenství - osmým týdnem stáří plodu - skončilo tzv. embryonální období vývoje plodu a začíná období plodové. Vaše miminko se tedy od téhle chvíle už nazývá plod.

Co se děje ve vašem těle?

Děloha vyplňuje pánev a může být nahmatána nad stydkou kostí.

Stáhněte si aplikaci **ZDRAVÍ V MOBILU**, a proplujete těhotenstvím bez obav

Těhotenství je krásné, avšak náročné období. Proplout těhotenstvím a následným mateřstvím bez obav umožní budoucím maminkám mobilní aplikace ZDRAVÍ V MOBILU.

„Díky této aplikaci budete mít vždy u sebe ty správné informace o zdraví svém i vašich dětí. Stáhněte si ZDRAVÍ V MOBILU do svého chytrého telefonu a budete příjemně překvapená, jak užitečného pomocníka získáte,“ uvádí tisková mluvčí České průmyslové zdravotní pojišťovny Elenka Mazurová.

A co tato aplikace umí? „Nastávající maminky provede těhotenstvím týden po týdnu. Upozorní je na těhotenská vyšetření a ohlízá i blížící se termín porodu. Pomůže s výběrem jména pro děťátko. Aplikace včas nabídne nákupní seznam věcí potřebných pro miminko a ani na přípravu tašky do porodnice nebude maminka sama. Výhod pro budoucí maminky je samozřejmě mnohem více. Kromě těhotenské kalkulačky napoví přirovnáním k ovoci třeba i to, jak miminko v děloze roste,“ dodává Elenka Mazurová.

Protože porodem všechno teprve začíná, provede ZDRAVÍ V MOBILU novopečenou maminku i tím, na co by neměla zapomenout, až miminko přijde na svět.

ČPZP zvýšila příspěvek v programu Manažerka mateřství na 2000 Kč

Mobilní aplikaci k snadnému zvládnutí těhotenství nabízí ke stažení zdarma Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (ČPZP). Třetí největší zdravotní pojišťovna v ČR samozřejmě myslí na maminky i ve svých preventivních programech. A pro rok 2021 jim nachystala přilepšení.

„Například v oblíbeném programu Manažerka mateřství mohou již od ledna čerpat příspěvek 2000 Kč namísto dřívějších 1 500 Kč. Nabídku ČPZP pro maminky a jejich miminka obohatil od roku 2021 program Chůva 24, který nabízí možnost čerpat příspěvek ve výši 500 Kč na monitory dechu a chůvičky,“ doplňuje mluvčí Mazurová.

Aplikace slouží i k proplacení příspěvku

Kvůli čerpání příspěvku už v ČPZP není nutné chodit s dokladem na pobočku. „Opravdu stačí, když maminka nebo jakýkoli klient, který má staženu aplikaci ZDRAVÍ V MOBILU a má aktivovánu elektronickou přepážku, doklady k proplacení vyfotí a zašle nám je. A my pak peníze pošleme na účet,“ přibližuje tisková mluvčí Elenka Mazurová. Aplikaci ZDRAVÍ V MOBILU lze stáhnout na www.zdravivmobilu.cz nebo na Google Play či App Store. Svým uživatelům, kteří ani nemusí být pojištěnci ČPZP, umožňuje přístup k užitečným informacím o zdraví, lékařích, léčích a lékárnách. Pohlídá i termín blížícího se očkování a vyhledá lékové interakce. V mobilní aplikaci je pro pojištěnce ČPZP nyní i jednoduchá možnost on-line registrace do E-přepážky. Pojištěnci tak získají přístup ke svým zdravotním údajům.

Podání přihlášky do 31. března 2021 – pojištěnec od 1. července 2021

Podání přihlášky do 30. září 2021 – pojištěnec od 1. ledna 2022

Začněte cvičit cviky na posílení pánevního dna - minimálně 25x za den - na 8-10 sec.

S jídlem to nepřehánějte, nejíte za dva, jak vám budou s oblibou předhazovat maminky a tchýně - potřebujete pouze 300-500 kalorií navíc.

Pozor na anemii (chudokrevnost) - vyskytuje se u budoucích maminek stále častěji. Nejčastěji jde o anemii způsobenou nedostatkem železa - tj. nedostatečnými zásobami železa před těhotenstvím. Tomu můžete zabránit, pokud budete pečlivě brát

vitamíny pro těhotné.

Postupně odeznívají nevolnosti, tělesná váha jednoznačně stoupá, normální je do 0,5 kg týdně. Celkový přírůstek je velmi rozdílný. Objeví se první potíže se stolicí. Zácpu je nutno korigovat především úpravou pitného režimu a změnou jídelníčku (ovoce, zelenina). Projímadla používáme výjimečně. V poradně se zjišťuje, zda těhotná neonemocněla infekčními chorobami, je vyšetřován krevní obraz, krevní skupina, Rh faktor a protitlátka proti erytrocytům plodu.

Co dělá miminko?

- Na ultrazvuku je jasné vidět obličej a oči, jednotlivé prstíky, které můžete dokonce spočítat. Všechno je již na svém místě a má jediný úkol, růst a sílit.
- Hlava stále ještě tvoří převážnou část celého těla - téměř polovinu. Je rozeznatelný krk. Obličej je již dobře utvořen. Čelo je vysoko na hlavě a vydouvá se. V očích se začíná vytvářet duhovka.
- Ruce a nohy již nejsou přitaženy k tělu, ale volně se pohybují - na ultrazvuku můžete vidět radost z pohybu (pokud miminko nespí). Také prsty jsou již dobře vytvořeny. Miminko dokáže sevřít ruku v pěst.
- Miminko je velmi cílé - kope, polyká, a pohybuje se v plodové vodě. I když se miminko čile hýbe, maminka to ještě nemůže cítit.

Co vás čeká a nemine

Patříte-li do rizikové skupiny a obáváte se o zdraví svého miminka, může vás v této době čekat první vyšetření.

Na některých pracovištích je již totiž dnes možné provést biochemické vyšetření od 10. do 12. týdne, které současně s podrobným ultrazvukovým vyšetřením ve stejném období stanoví riziko chromozomální vady

NEJŠETRNĚJŠÍ PŘÍRODNÍ PÉČE PRO VAŠE DĚTÁTKO

Měsíčková péče již od narození

Stejně, jako si instinktivně vytváříme s miminkem pouto, tak i přirozeně hledáme nejcitlivější produkty pro péči o něj. Díky Měsíčkové řadě bude zdravá a hebká pokožka miminka dělat radost vám oběma.

www.weleda.cz

CHRÁNÍ A PEČUJE

- ✓ Něžná péče přírody vhodná již od narození
- ✓ 0 % umělých barviv, vůní a konzervantů
- ✓ Doporučován porodníky

WELEDA
Since 1921
baby

MAMINKAMI
NEJ-
DOPORUČOVANĚJŠÍ
DĚTSKÁ
KOSMETIKA
V ČR*

WELEDA
Since 1921
baby

Měsíčkový kojenecký krém na opruzeniny

WELEDA
Since 1921
baby

Měsíčkový kojenecký olej

100 YEARS OF CONNECTING PEOPLE WITH NATURE

plodu s pravděpodobností až 84%. Invazivní vyšetření (amniocentézu nebo odběr vzorků choria placenty) je tak možno provést dříve.

Biopsie choriových klků je alternativou amniocentézy v raném stádiu vývoje těhotenství (mezi 11. - 15. týdnem). Rizika komplikací vedoucích ke spontánnímu potratu jsou stejná (v 1%) jako u amniocentézy. Technické provedení podobné - pod ultrazvukovou kontrolou, v mísť bezpečném pro matku i plod, se odebírá vzorek placenty. Výsledek vyšetření je k dispozici za 5 - 7 dnů.

12. týden těhotenství

Vaše miminko už vypadá jako malý človíček. Malý mozek už přijímá zprávy z okolí. Miminko už je velké 6 cm a váží 15 gramů.

Co se děje ve vašem těle?

Objevuje se první zatím nenápadné, ale velmi zvědavým okolím již zjistitelné zvětšení bříška. Placenta se již plně vyvinula a plní svoji funkci - nahrazuje plíce, ledviny, játra i trávící a imunitní systém. S koncem prvního trimestru už se nebezpečí potratu snížilo téměř na nulu. Můžete už také slyšet tlukot srdečka svého dítěte - bije velice rychle – až 160x za minutu.

Většina maminek také přestává mít problémy s ranní nevolností.

Děloha už přesahuje přes stydkou kost.

Co dělá miminko?

- Plod se stále více podobá člověku. Rysy obličeje jsou zřetelnější, končetiny jsou více vyvinuté, plod má již prsty, na kterých začínají růst nehty. Objevuje se první kostní tkáň, brada a také malý nos.
- Dobře je rozeznatelná hlavička s obličejem a strukturami mozku, krk, hrudník s pohybujícím se srdcem, žaludek, močový měchýř, končetiny s prsty, pupečník a placenta.
- Ruce i nohy se začínají pohybo-

vat, kůže je prostupná pro plodovou vodu. Velikost paží je už ve správném poměru vzhledem k tělu. Nohy jsou zatím krátké a nejsou tak dobře vyvinuty.

- Je vytvořen žaludek spojený se střevem a ústy. Srdce již pumpuje krev do celého těla.
- Vytvářejí se vaječníky či varlata, i když ještě není možné určit poohlaví plodu.
- Miminko se dokáže ohnout, natáhnout, zavřít a otevřít dlaně,

zvedat hlavu, polykat a mračit se.

- Močové ústrojí funguje a tak velkou část plodové vody bude pro příště tvořit moč miminka.

Co vás čeká a nemíne

V této době je optimální čas pro další ultrazvukové vyšetření. Cílem je zjistit počet plodů v děloze, velikost, základní tělesnou stavbu a první známky eventuálních vrozených vývojových vad. Pohlaví se v této fázi vývoje prakticky zjistit nedá. Měřením velikosti tělíčka a hlavičky se

upřesní termín porodu, faktické stáří těhotenství. Termín získaný podle ultrazvuku je přesnější, než termín podle poslední menstruace, nebo podle prvních pohybů plodu. V poslední době se klade důraz na zjišťování prvních známek vrozených vývojových vad. Některé závažné vývojové vady lze již v tomto termínu odhalit, a to podle některých ultrazvukových známek (ztluštění šíjového projasnění plodu, chybění nosní kůstky), lze i stanovit větší míru rizika vývojové

vady plodu a doporučit provedení podrobného vyšetření plodu. To zahrnuje odběr plodové vody, odběr vzorků choriové tkáně (část placenty) ke genetickému vyšetření.

13. týden těhotenství

Začíná druhý trimestr. Riziko potratu se snižuje téměř na nulu. I největší škarohlíd už si obvykle troufne oznamit novinu babičkám, dědečkům a vůbec všem příbuzným.

Druhý trimestr s sebou nese samé po-

zitivní zprávy. Už byste se neměla cítit tak unavená. Zřejmě odezněly i ranní nevolnosti, nebo vás již brzy přestanou trápit. Užívejte si druhý trimestr - bývá ten nejpříjemnější. Takže pokud můžete, vyjedte si na dovolenou - po porodu to hned tak nepůjde.

Pozor, abyste nepřibírala příliš rychle - stačí půl kilo za týden - záleží na tom, kolik jste vážila před těhotenstvím. I když je výživa v těhotenství velmi důležitá, neznamená to, že budete jíst za dva.

Můžete mít velmi živé sny - o těhotenství, o dítěti, ale i o něčem jiném, některé šťastné, jiné spíš noční můry. Odráží se v nich strach z neznámých změn vašeho života, které vás čekají, a také strach z toho, jak to vše zvládnete.

Děloha je nyní veliká asi jako větší mužská pěst.

Co se děje ve vašem těle?

Začínají se výrazněji měnit prsa - mohou v nich být více vidět žily, některým maminkám ztmavnou dvorce bradavek a zvětší se. Může se začít využívat první "posel mléka" - kolostrum. Nesnažte se jej vymačkávat, stačí zaschlé kolostrum jemně omýt čistou vodou. Péče o prsa je v těhotenství velmi důležitá, stejně tak jako péče o pokožku břicha.

Káva a další - kofein se dostane přes placentu do těla miminka a může mít vliv na jeho metabolismus vápníku, může také zvýšit pravděpodobnost dýchacích problémů po narození. Nezapomeňte cvičit (příprava na porod), silnější svaly lépe zvládnou narůstající váhu - méně bolestí v zádech apod.

Co dělá miminko?

- Miminko začíná močit.
- Má již některé reflexy, které bude mít po narození - když se dotknete jeho ruky, sevře ji v pěst (totéž na nohou), když se dotknete jeho očních víček, stisknou se.
- Uši jsou na svém místě. Základy všech 20 mléčných zubů jsou již připraveny.
- Má již vyvinuty všechny orgány, nyní roste a vyrává.

Co vás čeká a nemine

Je na místě zhodnotit průběh prvních tří měsíců těhotenství, zvážit význam eventuálních rizik (např. vrozené vadu v rodinách rodičů), doporučit další nutná nebo vhodná vyšetření, upravit eventuální léčbu matky.

14. týden těhotenství

Těhotenství už začíná být vidět na většině maminek. Nastává čas udělat si radost a kupit si nějaké krásné těhotenské oblečení. Proč se nelíbit? Obchody skýtají nepřeberné možnosti.

Co se děje ve vašem těle?

Kůže na bříšku se napíná a je proto potřeba o ni dobře pečovat. Existují krémy, které vám pomohou bojovat proti případným striím a je právě nejhodnější čas je jít zakoupit. Některým maminkám se vytvoří tmavá pigmentová čára - linea negra. Mohou se měnit i dvorce bradavek - tmavnou, jsou větší. Tyto změny po porodu vymizí.

Naopak péče o pleť například na obličeji je podstatně jednodušší. Velký vliv mají hormony - mnoho maminek má v těhotenství krásnou pleť.

Pozor na rentgen apod. žádné množství radiace není bezpečné. I když už minulo to "nejnebezpečnější" období - první trimestr - stále dávejte pozor na léky, které byste případně musela brát. Pečlivě vždy prostudujte příbalový leták a nebojte se zeptat, zda je možno jist daný lék v těhotenství. U většiny "běžných" léků existuje varianta, kterou je možno i v těhotenství použít.

Další zvětšování bříška provází větší chut' k jídlu.

Rostoucí děloha mění i poměry v bříšce. Žaludek a plíce jsou tlačeny nahoru, střeva zase dozadu k páteři. Mění se poloha slepého střeva, proto je jeho onemocnění v těhotenství hůře zjistitelné. Také hodnoty laboratorních vyšetření jsou jiné. Jedná-li se o vícečetnou graviditu, roste bříško podstatně rychleji. Děloha je více napínána, je dráždivější. Zvýšený dohled lékaře je zcela na místě.

Co dělá miminko?

Vaše miminko již začíná nacvičovat

na svůj život mimo maminčino bříško. Jeho pobyt uvnitř bude ještě poměrně dlouhý, takže má na "nácvik" dost času. Začíná spát, budí se, cvičí, otáčí hlavou, kroutí prstíky a otevírá a zavírá pusinku. Také polyká plodovou vodu a "dýchá" ji – cvičí si na ní plíce.

- Hlava je ve srovnání se zbytkem těla stále ještě příliš velká. Tvoří přibližně jednu třetinu celkové délky.
- Pohlavní orgány jsou plně vyvinutý - děvčátka mají ve svých vařecích přibližně 2 mil. vajíček, po porodu to bude už jen milion a v 17 letech asi 200 000.
- Oči se přesouvají více do středu obličeje (z počátku byly spíše po stranách). Krk je delší.

15. týden těhotenství

Miminko už je malý človíček a už je dokonce jasné, zda chlapeček nebo holčička. Pokud jste absolvovala 3D ultrazvuk, byla jste jistě překvapená, jak moc jako narozené miminko už vypadá.

Co se děje ve vašem těle?

Ted' už přibíráte pravidelně. Bříško pomalu roste, a pokud jste byla zvyklá na obtažené kalhoty, můžete začít mít problémy. Na druhou stranu každé bříško je jiné a tak se může stát, že spíš budete přemýšlet, kdy už to na vás bude vidět.

Děloha sahá asi do poloviny vzdálenosti pupku - horní okraj stydké kosti. Je měkká, na pohlazení nereaguje. Může však reagovat ojedinělými stahy (do pěti za den lze považovat za normální). Se svými možnými obtížemi a pochybnostmi se bez obav svěřte lékaři. Ten zkontroluje stav porodních cest a v případě potřeby provede nutná opatření.

Co dělá miminko?

Kůže plodu je v patnáctém týdnu těhotenství – tedy 13. týdnů po početí

SVÍČKY GARANT

*Čekáte miminko? Jste nastávající maminka?
Nebo se Vám právě miminko narodilo?*

Vlastoručně vyrobenou svíčkou nebo mýdlem,
můžete Vašim blízkým tuto novinku oznámit ...

**Nabízíme veškeré komponenty a návody
na výrobu svíček, mýdel, korálků
a mnoha dalších kreativních technik.**

V našem e-shopu najdete výrobky i materiály
pro svíčky, mýdla, korálky, drátky, modelovací a licí hmoty,
křišťálovou pryskyřici, umělý kámen, Art Clay, Hot Pot, mozaiku,
barvy, lepidla, formy a další potřeby pro papírové, textilní a jiné techniky.
Nabízíme i poradentství a dekorační předměty pro Vaše tvoření.

Vše pro Vaše tvoření najdete na:

www.svicky.net

Svíčky Garant Šternberk, Polní 5, 785 01 Šternberk, tel.: 585 012 607, 777 707 357, email: obchod@svicky.net

INZERCE

ÚLEVA PRO KOJÍCÍ MAMINKY

Rada Multi-Mam Compresses byla speciálně vyvinutá, aby poskytovala intenzivní péče o bradavky pro kojící matky. Přípravky mají okamžitý utišující účinek, optimalizují stav pokožky, redukují otoky a zabraňují infekcím. Multi-Mam Lanolin je produkt určený k ochraně namáhaných a citlivých bradavek kojících matek.

Multi-Mam Balm nahrazuje a dodává pokožce přirozené mazivo, které je kojením odstraňováno. Nemají žádnou příchuť ani vůni, jedná se o přírodní produkty, které nemusí být předkojením odstraněny. Výrobky Multi-Mam se můžou používat kdykoli během celého dne. Pro optimální využití aplikujte před kojením.

www.kojeni-bez-bolesti.cz

ještě stále téměř průhledná. Kosti už jsou sice o něco pevnější, ale stále jsou to spíše chrupavky.

- V této době se vyvíjí množství svalů. Plod se začíná v děloze aktivně pohybovat, i když jeho pohyby nejsou zatím řízeny mozkem.
- Na koncích prstíků už se objevují otisky prstů.
- Dítě je vyživováno přes placentu. Ve střevech se vytváří vrstva nazvaná meconium. Dochází k dalšímu vývoji plic.
- Vytvářejí se potní žlázy. Játra a slinivka začínají fungovat.
- Ústa mohou začít provádět sací pohyby. Dítě polyká a také dýchá plodovou vodu.
- Na hlavičce plodu jsou vytvořeny vlásinky (lanugo).
- Již je jasné rozlišeno pohlaví, vnitřní i zevní pohlavní orgány jsou již vytvořeny, i když na ultrazvuku ještě stále není vidět. (stejně se vás už každý bude ptát, jestli už víte, co to bude).

16. týden těhotenství

Možná zrovna dnes nastal ten záračný den a vy jste ucítily první pohyby. Nejprve půjde jen o jemné dotyky, které s růstem miminka získají na razanci. Miminko v téhle chvíli váží už 130 gramů a měří 12 cm.

Co se děje ve vašem těle?

Tělo se přizpůsobuje potřebám miminka. Toto období bývá pro maminky nejšťastnější. Rizikový první trimestr je pryč a bříško není ještě příliš velké a nijak ji neomezuje.

V důsledku většího růstu dělohy a přibývání podkožního tuku je kůže napínána tak, že její schopnost elasticity je překročena. Začínají se tvořit pajizévky - strie. Jde o růžové až tmavě červené proužky, vyskytující se nejčistěji na bříše, prsou, stehnech a bedrech. Již preventivně lze užít mastných krémů

nebo speciálně vyráběných přípravků, kterými kůži jemně masírujeme. Pokud jste je až doted' nepoužívala, rozhodně začněte.

Co dělá miminko?

Miminko má již jasné rysy obličeje a také jasně viditelné končetiny. Kůže je velice tenká a průsvitná, není vytvořen podkožní tuk, jsou vidět podkožní cévy.

- Vaše děťátko už je velice aktivní (což možná ucítíte), zatína pěsti, polyká tekutinu, cucá si paleček a vyměšuje do plodové vody. Ruce už jsou dostatečně dlouhé, aby si je miminko mohlo chytit. Nedělá to ale zatím vědomě, pouze pokud se náhodou setkají.
- Jsou také vyvinuty mimické svaly na obličeji, takže je možné vidět

- nekontrolované grimasy.
- Začínají se také vyvíjet obočí a řasy.
- Vaše dítě již slyší první zvuky a na prstech u rukou má nehtíky (u nohou vyrostou až později).
- Na jazyku se již objevily chuťové pohárky.
- Plod je obklopen plodovou vodou a díky tomu se může volně

- pohybovat, otáčet se (v jednu chvíli je hlavou dolů, potom nahoru), plodová voda funguje jako tlumič a vy pohyby dítěte totlik necítíte. Funguje také jako ochrana proti vnějším nárazům, udržuje stálou teplotu v děloze.
- Plod již dokáže natahovat a ohýbat prsty, paže i nohy. Umí si držet pupečník, cucat palec,

zatímat pěst, točit se v plodové vodě, funguje mu močový měchýř (plní se plodovou vodou a zase ji vypouští). Oči lehce reagují na změny intenzity světla, i když jsou ještě zavřené.

- Na hlavičce plodu je jsou vytvořeny jemné vlásky (lanugo).
- Vnější pohlavní orgány se blíží svému charakteristickému vzhledu.

Co vás čeká a nemine

V této fázi se dělá trojí test /Triple Test/, vyšetření hladin estriolu /E3/, choriového gonadotropinu /hCG/ a alfafetoproteinu v mateřské krvi. Jejich hladinu ve vztahu ke stáří těhotenství, váze matky, jejímu věku a počtu předchozích těhotenství zhodnotí počítacový program. Výsledkem je výpočet individuálního rizika výskytu vývojových vad speciálně pro dané těhotenství. Lze takto zjistit zvýšené riziko Downova syndromu (dříve označovaného mongolismus) rozštěpových vad. Vykazuje-li test abnormální hodnoty, neznamená to, že se narodí poškozené dítě. Ukazuje jen zvýšené riziko (pravděpodobnost se udává cca 64%). Na některých pracovištích je již dnes možné provést biochemické vyšetření od 10. do 12. týdne, které současně s podrobným ultrazvukovým vyšetřením ve stejném období stanoví riziko chromozomální vady plodu s pravděpodobností až 84%. Invazivní vyšetření (amniocentézu nebo odběr vzorků choría placenty) je tak možno provést dříve. Pokud jste tato vyšetření neabsolvovala (stále nejsou úplně běžná), je pro vás velkým vodítkem právě zmíněný Triple Test. Pokud nevyjde nejlépe, následují další vyšetření – například odběr plodové vody /amniocentéza - odebrání plodové vody za účelem testů abnormalit chromozomů/ a ultrazvukové vyšetření u specialisty.

17. týden těhotenství

Možná právě teď požíváte perné chvilky při čekání na výsledky krevních testů. Hlavu vzhůru, ve většině případů dopadnou dobře a vás už čeká těšení se na miminko.

Co se děje ve vašem těle?

Narůstající bříško už může změnit vaše těžistě, takže se můžete pohybovat poněkud nejistě. Noha by v tomto

období měla být stabilní (rozhodně nenoste žádné vysoké podpatky).

Stále ještě je to správné období, kdy se můžete vydat na dovolenou. Nevolnosti jsou dávno pryč a bříško zatím není ještě tak velké, aby vám při cestování překáželo. Později už to možná nebude tak jednoduché. Jen vyberte vhodné místo a aktivitu pro dovolenou. Dlouhé vysokohorské túry rozhodně nejsou na místě, zvláště pokud ještě trpíte větší únavou a spavostí. Nejlepší je dovolená někde u vody – plavání totiž patří mezi nejhodnější sporty pro budoucí maminky. Dávejte si pouze pozor na velké výkyvy teplot. Vzdálenější destinace s sebou mohou přinášet i jiná rizika, která se normálně kompenzují očkováním – ale to pro vás nyní nepřipadá v úvahu.

Co dělá miminko?

Kostra miminka je v tuto chvíli ještě tvořena z pružné chrupavky a teprve později ztvrdne.

- Okolo míchy se začíná vytvářet myelinový obal – ochranná tuková vrstva, která usnadňuje předání zpráv do mozku a z mozku.
- Oči začínají být citlivé na světlo. Dítě může vnímat některé barvy a světlá místa, která přicházejí přes bříšní stěnu. Oči jsou stále ještě pevně zavřeny a schovány za očními víčky.

18. týden těhotenství

Pomalu se blížíme k polovině těhotenství. Vaše miminko je stále víc podobné človíčkovi a vy už jste jistě překonala pochyby a nejistoty a těhotenství si užíváte.

Co se děje ve vašem těle?

Děloha sahá asi dva prsty pod pupek. Zřejmě už cítíte pohyby, i když jste prvorodička. Zkušené maminky už je rozeznaly zhruba před dvěma týdny, teď tedy zázračné dotyky, které mohou vypadat jako šimrání, lechtání,

škrabání a nakonec kopání cítíte i vy. Přišla ta správná chvíle, aby se s miminkem začal sbližovat i tatínek, případně mladší sourozenec.

Co dělá miminko?

- Již byly vytvořeny žaludek a střeva.
- Rychlosť růstu miminka opět zpomaluje.
- Ruce jsou o něco kratší než nohy a celé tělo se napřímuje.
- Tělo miminka pokrývá tenká podkožka. Zatím pod ní není žádný podkožní tuk – jeho zásoby si bude muset miminko teprve vytvořit. Díky tomu jsou pod kůží vidět cévy a kosti.
- Začínají se objevovat vlasy. Vytváří se vnitřní ucho.
- Ledviny jsou již plně vytvořeny a fungují. Jsou již vytvořeny také pohlavní orgány.
- Uši jsou již funkční a miminko může slyšet jak hlas maminky a tlukot jejího srdce, tak vnější zvuky.

Ultrazvukem je vidět placenta uložená na přední nebo zadní stěně děložní nebo na jejím dně. Její umístění je individuální.

19. týden těhotenství

Ještě týden a budete mít za sebou polovinu tohoto těhotenství. Přestaňte se bát a začněte si ho konečně užívat.

Co se děje ve vašem těle?

Průměrný váhový přírůstek je asi tři kilo, ale nemusíte přibrat nic. Neměla byste mít navíc víc než 6 kilo. Zvětšení bříška je již tak markantní, že jej nelze utajit. Většina maminek již cítí pohyby svého potomka.

Pokud jste to už neudělala, začněte si zjišťovat, kde jsou ve vašem okolí nějaké předporodní kurzy, jak jsou s nimi ostatní maminky spokojené a kolik stojí. I když zvládnete porodit i bez absolvování takového kurzu, rozhodně se v něm dozvíte mnoho za-

Chráníme to nejdůležitější pro Vás a Vaše miminko

Značka LOVI doporučuje kojení jako nejlepší a nejzdravější formu výživy dítěte. Alternativní formy krmení dítěte vždy konzultujte s pediatrem, porodní asistentkou, dětskou sestrou nebo farmaceutem. Přistupte k němu pouze v případě, že je kojení nemožné nebo nedostačující.

Profesionální podpora kojení

lovi

EVROPSKÁ ZNAČKA

www.lovibaby.com

[LOVI Česká republika](#)

instagram.com/lovi_cesko

facebook.com/slaskouLOVI

Už máte sbaleno do porodnice?

chránící prsní bradavky

vložky do podprsenky

kalhotky po porodu

vložky po porodu

přebalovací podložky

odsávačka mateřského mléka

Značka Canpol babies doporučuje kojení jako nejzdravější formu výživy dítěte. Alternativní formy krmení dítěte vždy konzultujte s lékařem, porodní asistentkou nebo lékárníkem. Přistupte k němu pouze v případě, pokud kojení není možné nebo je nedostačující.

facebook.com/CanpolbabiesCR instagram.com/canpolbabies_cz [Canpol babies Česká republika](#)

Úspěšný začátek mateřství

jímavého. Kromě toho si budete moci popovídat s ostatními maminkami.

Co dělá miminko?

Miminko nyní váží kolem čtvrt kila a měří něco málo přes 20 centimetrů. A roste stále rychleji. Začíná si vytvářet zásoby železa, ze kterého budou tvořeny červené krvinky. Díky těmto zásobám nebude potřebovat doplňovat železo v prvních měsících, kdy je jen kojeno.

- Pokud zrovna miminko nespí (a už se mu mohou zdát první sny), je v bříšku už pěkně čilé. Otáčí se, cumlá si paleček nebo celou ruku. Umí nejen kopat nohami a šermovat rukama, ale hladí se, hraje si s pupeční šňůrou, strká si prsty do pusy, škytá, otvírá pusinku, polýká plodovou vodu, močí, vylučuje obsah střev.
- Na obličeji se vytvářejí se řasy a obočí. Celé tělo pokrývá lanugo - jemné chloupy, které napomáhají chránit kůži dítěte a které do porodu vymizí.
- Za vytvořenými základy mléčných zubů se začínají vytvářet i základy stálých zubů.

Co vás čeká a nemine

V případě, že bylo při krevních testech v 16. týdnu zjištěno zvýšené riziko poškození miminka a při věku matky nad 35 let se v této fázi gravidity provádí amniocentéza – vyšetření plodové vody. Z těla miminka se totiž v průběhu jeho „života“ v děloze uvolňují buňky, které se pohybují v plodové vodě. Jejich prozkoumáním na genetické vady je pak možné potvrdit nebo vyvrátit riziko

poškození plodu.

Výkon se provádí ambulantně ve zdravotnických zařízeních specializovaných na prenatální diagnostiku obvykle mezi 15. - 20. týdnem těhotenství. Není bolestivý. Plodová voda (15-30 ml) se získá píchnutím tenké jehly do dutiny děložní, pod kontrolou ultrazvuku tak, aby plod nebyl poraněn. Plod si během několika dnů odebrané množství plodové vody obnoví. Plodovou vodu pak

zpracuje genetická laboratoř a vyhotoví výsledek do průměrně 14 - 16ti dnů. Délka zpracování je odvislá od množství buněk plodu, které plodová voda obsahuje a je tedy individuální.

Je možné i rychlé zpracování vzorku plodové vody speciální technikou PCR (polymérázová řetězová reakce), kde jsou výsledky již do 48 hodin. Toto vyšetření je cíleno na konkrétní vývojovou vadu, nelze aplikovat ve všech případech a nenahrádí kompletní vyšetření genetického pozadí plodu, které poskytne kultivace plodové vody získané amniocentézou.

Po odběru plodové vody vám lékař doporučí klidový režim, a to pro snížení rizika kompli-

Pleny, plenkové kalhotky a absorpční podložky

Skippy

1 kus* od
3,16 Kč

1 kus* od
4,45 Kč

1 kus* od
4,61 Kč

1 kus* od
5,75 Kč

1 kus* od
5,57 Kč

1 kus* od
7,65 Kč

SLEVA NA CELÝ NÁKUP 7%

při zadání kódu: „Tehotenství7“

Eshop: www.skippy-pleny.cz

České maminky věří našim produktům a jejich děti již zažily veškerý komfort Skippy™ plenek, a proto zajišťujeme větší počet šťastných rodičů.

*cena za 1 kus plen

kace vedoucí k potratu plodu. Absolutní by měl trvat 24 hodin, po dobu 2 týdnů je nutno vyloučit větší fyzickou námahu a více odpočívat.

20. týden těhotenství

Gratulujeme, polovinu těhotenství máte úspěšně za sebou! Miminko je v téhle chvíli dlouhé 17 cm a váží 350 g.

Pokud už miminko cítíte, nehlídejte, jak často se hýbe – začátkem těhotenství to vůbec nemusí být tak často, jak byste si přála – v těchto dnech ho možná ucítíte jen jednou nebo dvakrát za dva dny.

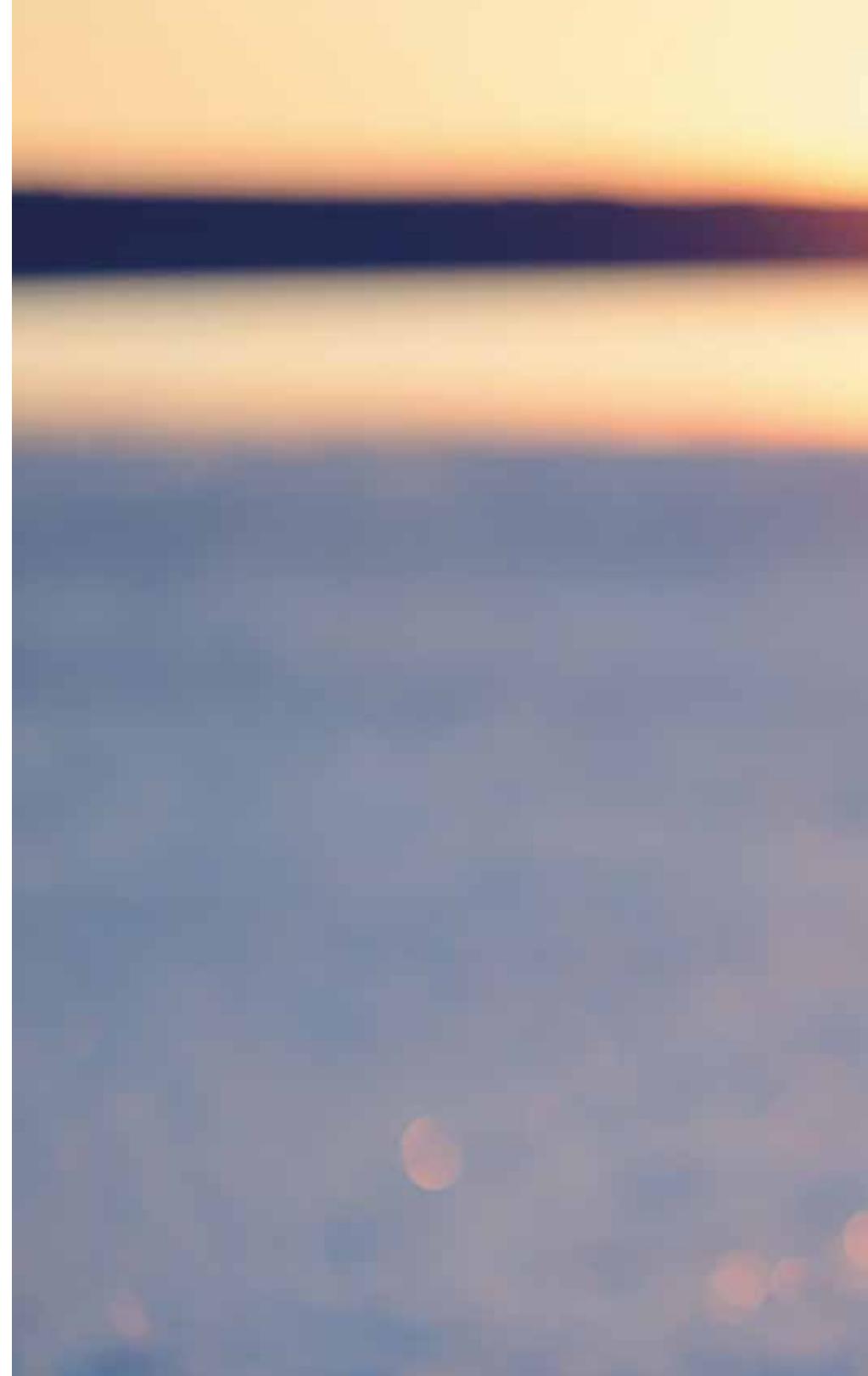
Co se děje ve vašem těle?

Dolní polovina břicha se vyklenuje tak, že její zvětšení nejde před obdivnými a někdy i závistivými pohledy utajit. Vzdálenost mezi horním okrajem kosti stydké (v oblasti močového měchýře) a vrcholem dělohy činí v průměru 18 cm. Sama jej cítíte v úrovni pupku nebo těsně pod ním. Dostala jste se do fáze, kdy již nelze 'neposlouchat' vlastní tělo. Vyšepasované kalhoty, šaty a úzké sukně svírají, jsou nepohodlné. Je nutné prohlédnout šatník a přizpůsobit změnám postavy jak svrchní oblečení, tak spodní prádlo.

Co dělá miminko?

Plod nyní roste velmi rychle. Končetiny jsou plně vyvinuté, tělo pokrývá jemné ochlupení. Vaše miminko již dobře slyší a reaguje na vnější zvuky. Vytvářejí se první zuby, jsou naznačenávány první pohyby očí, i když jsou stále zavřené.

- Pohlavní orgány jsou již vyvinuty, u děvčat již vaječníky mají všechna vajíčka, která budou využívat po celý život (asi milión).
- Výživu již plně zajišťuje placenta, poskytuje plodu vzduch, ochranné látky a funguje také jako čistička odpadu z látkové výměny.

- Dítě reaguje na vnější zvuky, dle toho se pohybuje a mění se mu srdeční pulz. Je také dokázáno, že dítě mění své pohyby na základě různých druhů hudby.
- Celé tělo stále pokrývá lanugo, ale na hlavičce se začínají pomalu objevovat první jemné vlásky (do porodu ještě povyrostou a některá miminka se narodí s pořádnou kšticí).
- Hlavice zabírá 1/3 velikosti plodu, začínají růst nehty, tvoří se podkožní tuk. Po vrch těla je kryt mázkem. Většina vnitřních orgánů už je vyvinutá a miminko hlavně roste.

Co vás čeká a nemine

Ve 20. týdnu je zpravidla prováděno komplexní ultrazvukové vyšetření – často na specializovaném pracovišti. Ultrazvukovým vyšetřením se kontro-

luje rychlosť rústu, uložení placenty, množství plodové vody, pohybová aktivity, vzhľad hlavičky a mozku, obliečky, stav páteře a hrudníku s pulzujúcim srdcem, bŕška s ledvinami, žaludkem a střevy, pánve s močovým měchýřem a genitálem, horních a dolních končetin. V prípadě jakýchkoli pochybností nebo pri špatnej přehlednosti je na miestě provést superkonzilium – veľmi podrobné ultrazvukové vyšetrení

na specializovaném pracovišti. V tuto dobu je možné u rizikových pacientiek doporučiť i speciální ultrazvukové vyšetrení dětským kardiologem, zkušeným v prenatální kardiologii. Toto vyšetrení je vhodné pro ženy s anamnézou srdeční vady, eventuálne podezrením na vadu plodu, s rodinnou či jinou zátěží. Provádí se jako vyšetrení specializované a není doporučováno rutinně všem.

Velmi často je možno při tomto ultrazvuku již určit pohlaví dítěte – pokud tomu nebrání jeho postavení – nebo přesvědčení rodičů. (Je také možné, že uslyšíte odpověď, je to chlapec na 50%).

21. týden těhotenství

Užívejte si nejpohodovější části těhotenství. Problémy se spaním v této době zpravidla ustupují, ranní nevol-

nost je také pryč, bříško ještě tolík nenařostlo - prožívejte své nejkrásnější chvíle naplno. Možná je vhodný čas na nákupy - až bude bříško větší, už se vám tolík chtít nebude.

Co se děje ve vašem těle?

Pozor na vysoký krevní tlak, anemii, těhotenskou cukrovku. Vše kontroluje váš lékař během pravidelných prohlídek, vy byste si měla hlídat - náhlé a úporné bolesti hlavy, otoky kotníků, rukou nebo obličeje - mohou být příznaky preeklampsie. Nezapomínejte jist těhotenské vitamíny a dodržovat pitný režim. Dostatek tekutin během celé doby těhotenství je velmi důležitý.

Co dělá miminko?

Miminko vás už slyší - můžete mu klidně zpívat, pouštět hudbu nebo číst. Zvykne si na váš hlas.

- Oční víčka jsou již plně vyvinuta a zůstávají pevně uzavřena.
- Díky tomu, že se vytváří "nosní kost" je nos miminka již mnohem více podobný normálnímu nosu. Nepřítomnost této kosti, nebo její nedostatečné vyvinutí, bývá jedním ze znaků nedostatečného vývinu plodu - genetických poškození apod. - je dobře patrná na ultrazvuku.
- Pohyby miminka jsou stále častější a zřetelnější. Ovládá již jemnou motoriku – cucá si palec, potahuje za pupečník, rukama i nohami dokáže 'zabrat' tak, že těhotná cítí až bolestivé nárazy na břišní stěnu.

Co vás čeká a nemine

V těhotenské poradně je proveden odběr krve ze žíly na vyšetření krevního obrazu. Nedostatek červených krvinek nebo železa vede ke zhoršenému zásobení plodu kyslíkem a živinami a tudíž ke zpomalení růstu. Lékař posoudí nutnost eventuální léčby.

22. týden těhotenství

Blížíte se k třetímu trimestru a najít pohodlnou polohu pro spánek pro vás bude čím dál obtížnější. Říkejte si ale, že ta trocha nepohodlí za to stojí, vždyť už brzy přivedete na svět nového človíčka.

Co se děje ve vašem těle?

Bříško už je velmi patrné - zřejmě začínáte mít problémy s ohýbáním (raději si dřepněte), ale i s rovnováhou (změna těžiště). Pokud jste až do teď nepotřebovala těhotenské oblečení, už si je asi budete muset pořídit. Pokud je chladno, je rozhodně lepší mít oblečených několik volných vrstev, než jednu příliš tlustou - brání víc v pohybu, který je i tak obtížný. Ležet a spát je lépe na boku – těžká děloha může totiž vleže na zádech stlačit žíly proti páteři tak, že by mohlo dojít k mdlobě. Omezuje také roztažitelnost močového měchýře – proto chodí těhotné ženy častěji močit.

V některých případech dochází díky hormonálním změnám k častějšímu výtoku z vaginy - pokud není krvavý nebo nezapáčhá, je vše v pořádku.

Co dělá miminko?

Proporce miminka jsou již jako těsně před narozením - poměr délky rukou a nohou vzhledem k tělu je "v normě". Miminko je zatím hodně "hubené" - pod kůží miminka se teprve začíná vytvářet první podkožní tuk a kůže je tak méně průhledná.

- Vytvářejí se řasy a obočí.
- Oči již jsou zformovány, jen duhovka zatím neobsahuje žádný pigment.
- Díky narůstající svalové hmotě je plod stále více aktivnější a jeho pohyby jsou stále silnější. Plod se může začít pohybovat jako reakce na hlasitou hudbu nebo zvuk. Matka cítí pohyby děťátka již velmi výrazně.

23. týden těhotenství

Pokud by vaše miminko přišlo v tuhé chvíli na svět, mělo by už šanci na přežití. Raději ho ale nechte ještě nějakou dobu v bříšku a užívejte si společné blízkosti.

Co se děje ve vašem těle?

Děloha je stále větší a tlačí na brániči. Tím se stlačují plíce a zhoršuje se dýchání. Je dobré se položit na bok, dýchat dlouze, pomalu a zhluboka. Také žaludek je tlačen nahoru, proto jeho obsah může snáze pronikat do jícnu a dráždit sliznici. Projevem je pálení žáhy. Pomoci si můžete trochu mléka, někomu zabírá jablko, nebo se poradíte v lékárně a kupte si antacid.

Měla byste přibývat přibližně půl kilogramu za týden. Pokud vám někdo řekne, že máte malé bříško, nic si z toho nedělejte. Velikost miminka nezávisí na velikosti bříška, takže je jistě vše v pořádku. Průměrný přírůstek váhy ve 23. týdnu těhotenství je 5 kilogramů, ale hranice se pohybuje od 1,5 do 8,5 kilogramů

Co dělá miminko?

Miminko už má dobře vyvinut sluch, takže slyší jak hlas maminky, tak tlukot jejího srdce, nebo dokonce kručení v bříše. Kromě těchto "vnitřních" zvuků slyší i hlasitější zvuky z venčí - můžete tedy miminku pouštět hudbu.

- Plíce se nadále vyvíjejí a připravují na dýchání (dochází k vývinu krevních vlásečnic a žil v plicích).
- Miminku roste svalová hmota a celé síly, přibírá tukovou vrstvu.

24. týden těhotenství

Vaše miminko už měří 20 cm a váží 640g. Kope, cucá si paleček a poprvé otevírá oči a dívá se kolem sebe.

Co se děje ve vašem těle?

Dbejte dobře o svou pokožku. Na namáhaných místech se mohou objevovat strie – na prsou, zadečku

Na dobrém spánku záleží!

Slevový kód „mojetehotenství“

sleva 10%
na celý nákup

*Výbavička pro
klidný a spokojený
spánek miminek*

@sleepee_cz_sk

@sleepee.cz

www.sleepee.cz

a pochopitelně na bříšku. Po koupeli si namažte příslušné partie tělovým mlékem (na bříše až do boku). Měla byste přibývat přibližně půl kilogramu za týden. Průměrný přírůstek váhy ve 24. týdnu těhotenství je 5,5 kilogramu, ale hranice se pohybuje od 2 do 9 kilogramů.

Co dělá miminko?

Vaše miminko už je silnější a obratnější, není tak náchylné k vnějším vlivům. Jeho kůže už není průsvitná díky uloženému tuku, ale je jí podstatně více, než by bylo potřeba na pokrytí těla miminka, takže je velmi zvrásněná.

- Miminko má kolem sebe 450-500ml plodové vody, a proto se může volně pohybovat. Spolu s intenzivními pohyby miminka se mohou vyskytovat i problémy s tvrdnutím dělohy. Je to sice občas velmi nepříjemné, ale pokud se to nestává častěji než pětkrát až desetkrát denně, o nic nejde. I děložní svaly se musí procvičit a připravit. Jde vlastně o reakce na podněty zvnitřku – jak se miminko dotýká děložní stěny (nebo do ní kope).
- Srdeční tep je pomalejší a již ho lze zaznamenat.
- Všechny orgány kromě plic jsou plně vyvinuté, vyvíjí se buňky zodpovědné za vědomí a také cyklus spánku a bdění.
- Od minulého týdne přibralo miminko kolem deseti deka. Proportce těla se vyrovnávají a tělícko vyplňuje stále více prostoru.

25. týden těhotenství

Bříško už se vám zvětšuje a musíte se smířit s tím, že budete muset trochu polevit. Přece jen jste více unavená a všechno už nezvládnete.

Co se děje ve vašem těle?

Pohyby miminka byste měla cítit pravidelně a zřetelně – někdy můžete

cítit pravidelné – rytmické pohyby, když miminko začne škytat. I když vás spánek zatím patří k těm příjemným částem dne (rozhodně ve srovnání s prvním trimestrem a s tím, co vás čeká ve třetím trimestru), s blížícím se porodem se mohou objevovat živé a někdy i velmi znepokojující sny. Vaše podvědomí se vám možná snaží dát něco najeho. V mnoha snech se objevují obrazy, za kterými se skrývá strach z porodu, z budoucího mateřství, ale i ze ztráty svobody. Navíc je dokázáno, že budoucí maminky si více svých snů pamatuji. Tak se tím nenechejte zaskočit. V některých případech se může objevit anemie (chudokrevnost), dbejte na dobrý přísun vitamínů a minerálů – a na pestrou stravu obecně. Pozor na prázdné kalorie.

Co dělá miminko?

Tělo miminka roste rychleji než hlava, takže se zmenšuje podíl velikosti hlavy na celkové délce.

- Plíce se pravidelně pohybují (dělají dýchací pohyby) – i když zatím neobsahují žádný vzduch – cvičí se na plodové vodě.
- U chlapců postupně zvyšují počet buňky produkující testosteron.
- Nervové buňky v mozku miminka začínají zrát.
- Sluch dítěte je již plně funkční – často slyší dokonce více, než dospělí – slyší i zvuky za naším slyšitelným rozhraním. Reaguje spíše na vysoké zvuky a tóny, než ty nízké. Dokonce i po porodu vnímá lépe vysoké zvuky – a jsou interpretovány jako zvuky radostné (je to jeden z důvodů, proč, když mluvíme na čerstvě narozené miminko, posadíme svůj hlas zpravidla o něco výše).
- Také zrakové nervy začínají pracovat – dítě vnímá světlo přicházející přes bříšní stěnu. Pokusy ukázaly, že pokud se na bříško

maminky posvítí světlem, miminko za ním otočí hlavu.

26. týden těhotenství

Vaše miminko v téhle chvíli váží kolem 750 gramů a měří přibližně 35 centimetrů. Už má zřejmě delší vlásky, řasy i obočí. Prostě, je to už malý človíček.

Co se děje ve vašem těle?

Začínají se objevovat potíže spojené se zvětšující se dělohou. Budoucí

maminky si často stěžují na pálení žáhy a další zažívací potíže. Díky hormonům a sníženému pohybu se může vyskytovat zácpa. Pokud jste zatím trpěla nízkým tlakem, začíná se touto dobou váš krevní tlak vracet k normálu. Pokud dojde k nárůstu krevního tlaku nad normální hranici (a případně pokud se objeví i další příznaky, jako jsou bolesti hlavy, otoky a rozostřené vidění), může se jednat o příznaky tzv. preeklampsie.

V takovém případě ihned informujte svého lékaře – v případě, že se preeklampsie vyvine do eklampsie, jde o stav ohrožující život dítěte a matky (nicméně poměrně vzácný). Průměrný přírůstek váhy maminky je v této chvíli 6,5 kilogramů, ale může se pohybovat od 3 do 10,5 kilo.

Co dělá miminko?

Mozek miminka se i nadále vyvíjí. Vytváří se nervové dráhy pro sluchové vjemky a také lze v mozku zachytit

reakce na případný dotek.

- V plicích se vytvářejí alveoly a také rostou průdušky, i když budou muset ještě dozrát. Dítě i nadále získává kyslík stejně jako živiny - pomocí placenty, ale stále provádí dýchací pohyby a nacvičuje tak dýchání.
- Dítě již má přibližně takové proporce (poměr délky rukou, nohou, trupu a hlavy), jako novorozenecký. Kůže již není prů-

hledná, ale má načervenalý nádech. Fungují mazové a potní žlázy. Miminko je velmi hubené – nemá vytvořenou žádnou zásobu podkožního tuku - tukové zásoby si bude muset ještě vytvořit. Na pažích a nohou je již normální množství svalové hmoty.

27. týden těhotenství

Vše miminko už váží kolem jednoho kilogramu a měří kolem 36 cm. V následujících týdnech se bude obojí rychle zvýšovat.

Co se děje ve vašem těle?

Změny vaší postavy začínají být stále výraznější a nárůst hmotnosti rychlejší. Pokud jste zatím příliš nepřibírala, teď se to může změnit. Díky nárůstu váhy a změnám těžiště se mohou objevit i další problémy spojené s vyšším stupněm těhotenství, jako jsou křečové žíly, hemeroidy nebo křeče v nohou. Pohyby miminka byste měla cítit pravidelně – pokud miminko necítíte delší dobu, nebo se pohybuje jen velmi málo, navštivte svého lékaře.

Průměrný přírůstek váhy maminky je 7 kilogramů, ale může se pohybovat od 3,5 do 11,5 kilo.

Co dělá miminko?

Mozkové buňky vašeho miminka i nadále zrají. Podle některých experimentů je dítě již v tomto stádiu vývoje schopné učit se a pamatovat si. Oči se zavírají a otvírají.

- Dítě si začíná vyvijet vlastní denní rytmus – začíná pravidelně spát a probouzet se. Bohužel to vypadá, že většina miminek spí v době, kdy jste vzhůru, zatím co když jdete spát, probouzí se a začíná být aktivní. Možná vám ale jen dává najevo, že jste si lehla špatně. Mnoho miminek si už v bříšku cumlá paleček a saje.
- Zvyšuje se počet plicních sklípků – vzdušných vaků. Jejich růst se

bude zvyšovat až přibližně do 8 let. Také se rozmnožují cévky v plicích. I když plíce nejsou ještě plně vyvinuty, pokud by se miminko narodilo, byly by již schopny (za určité podpory ventilátoru) zásobit tělo kyslíkem.

Co vás čeká a nemine?

V tomto období zřejmě absolvujete O-GTT test (orální glukózotoleranční test), který může odhalit skryté one-mocnění cukrovkou nebo poruchu metabolismu glukózy v graviditě (těhotenský diabetes). Toto vyšetření spočívá ve vypití sladkého roztoku glukózy nalačno a vyšetření hladiny cukru v krvi nalačno a dále v první a ve druhé hodině po vypití roztoku.

28. týden těhotenství

Pro mnoho žen je tenhle týden radostný. Přece jen mohou zahodit určité obavy, 28. týden se považuje za jistou hranici – pokud se miminko v téhle chvíli narodí, má velkou šanci na přežití bez jakéhokoliv postižení.

Co se děje ve vašem těle?

Vstupujete do třetího trimestru. To s sebou přináší určité nevýhody. Zvýšení váhy s sebou může přinášet již zmíněné křeče v nohách, problémy s hemeroidy či křečovými žilami. Zůstávají i zažívací problémy, jako pálení žáhy, zácpa, atd. Kromě těchto problémů můžete mít problémy se spánkem – bohužel to bude jen horší. Díky nárůstu váhy se mohou objevit na bříšku, zadečku (ale i prsou) strie – pečujte o namáhanou pokožku.

Již touto dobou se mohou objevit nepravidelné a nebolestivé kontrakce. Zpravidla je budete lépe snášet v sedě, než za chůze. Mohou se projevit i jako ztvrdnutí břicha. Pokud nejsou příliš časté (častěji než 5-10 za den), nejedná se o žádný problém – pokud ale máte pochybnosti, poradte se s lékařem.

Až do teď jste do těhotenské po-

radny chodila jednou za měsíc. Nyní pravděpodobně začnete chodit častěji - každých 14 dní.

Co dělá miminko?

Miminko reaguje na podněty zvenčí. Otevří a zavírá oči, otáčí hlavu za zdrojem světla, pokud se v okolí ozve veliká rána, může sebou "škubnout" (sluch už je dobře vyvinut). Miminko má velké množství chutových buněk – dokonce víc, než bude mít po porodu – takže velmi intenzivně vnímá chuť. Také dokáže cítit bolest a reaguje podobně jako dorozené dítě.

- Miminko začíná řídit teplotu svého těla – i když tato schopnost nebude dokonalá ještě ani po porodu.
- I nadále se intenzivně pohybuje – pokud jeho pohyby necítíte, obratte se na lékaře.

29. týden těhotenství

Připadáte si zřejmě trošku jako chodící koule a začínáte mít problémy s chůzí. Brzy se unavíte a tělo jako by potrebovalo jednou tolík spánku. Říde se tím, co po vás žádá. Možná byste měla pomalu začít shánět věci na miminko, prát a žehlit. Později to bude ještě horší a připravit vše je potřeba.

Co se děje ve vašem těle?

Možná vaše miminko začne pomalu sestupovat dolů, což by pro vás znamenalo přece jen zmírnění obtíží. Dítě, které dotedl tlačilo na bránici je níže a vám se tak lépe dýchá. Také tlak na žaludek se zmenšíl a mízí pálení žáhy a podobné problémy. Nevýhodou je, že dítě naopak začíná tlačit na močový měchýř a vrací se tak problémy s častým močením, tak známé z prvního trimestru.

Co dělá miminko?

Mozek miminka roste a prodělává závažné změny. Povrch získává charakteristický zvrásněný tvar, aby se

České šperky pro holčičky a maminky.

D A N F I L

KIDS JEWELLERY

danfil.cz

do hlavičky poskládal. Hlavička se zároveň prodlužuje, zvětšuje se tak prostor pro mozek. Mozek dítěte je již také schopný kontrolovat teplotu.

- U chlapců se přesunují varlata z blízkosti ledvin – kde zatím byly – do třísel, aby se připravily na sestoupení do šourku. U děvčat je zatím výrazně vidět klitoris, protože jej ještě nepřekryly stydské pysky (to se děje až v posledních týdnech před porodem).
- Miminko s vámi komunikuje – kope a vrtí se. Pokud se posadíte tak, že je to nepohodlné, rozhodně vám to dá najevo.
- Plíce jsou lépe vyvinuté, nemají však vyvinutý tzv. surfaktant, který je důležitý pro jejich úplnou funkci. Pokud se tedy dítě narodí předčasně v těchto týd-

nech, bude mít pravděpodobně dýchací potíže a budou mu podávány léky k podpoře tvorby této látky.

30. týden těhotenství

Váše miminko už rozezná váš hlas mezi jinými. Vytváří se mezi vámi citové pouto a právě v téhle době je důležité si s ním povídат, zpívat mu, nebo mu třeba číst pohádku.

Co se děje ve vašem těle?

Pokud miminko ještě nezačalo klešat níže do pánev (u dalších těhotenství je to spíše později), stále větší děloha tlačí na vaši brániči, a vám se může hůře dýchat. I když si budete připadat jako lokomotiva, která supí do kopce, a budete mít pocit nedostatku vzduchu, dítěti to neublížuje. Zvyšující se váha, zhoršující se dýchání a chůze vás může svádět k tomu,

abyste jen seděla. Nepodléhejte takovýmto pocitům – pohyb je v těhotenství velmi důležitý. Podporuje pohyb střev, která jsou "líná" díky působení hormonů a zabráníte tak zácpě (nebo ji alespoň zmírníte).

Co dělá miminko?

Váha miminka se pohybuje kolem 1400 gramů, takže pokud by se naro-dilo, má již relativně vysoké šance na přežití. V příštích týdnech už tolík neporoste a bude spíše nabírat na váze a vytvářet si tukovou vrstvu v podkoží – ta umožní miminku po narození lépe udržovat teplo (regulace tepla u novorozenců je jinak velmi nedokonalá). Díky vytvářené vrstvě podkoží bude také miminko méně svraštělé.

- Miminko používá svoje smysly – zrak, sluch, hmat a chuť. Dokáže již rozeznat hlas své maminky mezi ostatními zvuky.

- Dochází k obrovskému rozvoji mozku. Nervový systém je již natolik vyvinut, že může kontrolovat některé funkce těla. Oční víčka se mohou otevřít a zavírat.
- Jakkoliv je dýchací systém nedokonale vyvinut, již dospěl do stádia, kdy může dítě začít dýchat.

31. týden těhotenství

Miminko už přes břišní stěnu vidí světlo a dokáže dokonce mrkat. Má už svůj pravidelný rytmus, kdy spí a kdy bdí.

Co se děje ve vašem těle?

Někdy můžete na prsou objevit kašičky husté nažloutlé tekutiny. Jde o první mléko, které bude v prvních dnech sloužit miminku jako potrava. Pokud je ho příliš, použijte vložky do podprsenky, abyste si neušpinila oblečení. Kolostrum není vhodné vy-

mačkávat – stačí otřít zaschlé mléko vlhkou žínkou. Pokud víte, do které porodnice pojedete, zjistěte si, kdy tam jsou otevřené dny (pokud jsou), případně kdy pořádají semináře pro budoucí rodiče – ve většině porodnic něco takového připravují. Touto dobou byste měla absolvovat třetí ultrazvuk. Průměrný přírůstek váhy je 9 kilogramů, ale může se pohybovat od 5 do 14,5 kilo. Stále ještě byste měla přibírat kolem půl kila za týden.

Co dělá miminko?

Váha miminka se pohybuje kolem 1500 gramů a velikost se již příliš nemění (i když ještě pár centimetrů do porodu stihne.).

- V této době byste měla cítit pravidelné pohyby. Pokud se frekvence pohybů výrazně sníží, může to být známka toho, že se děje něco špatného. Zkuste po-

hyby počítat. Pokud je jich méně než 10 za dvě hodiny, a tato situace trvá déle než 24 hodin, raději zavolejte lékaři.

Co vás čeká a nemine

Čeká vás poslední z ultrazvukových vyšetření, která se při normálním průběhu těhotenství dělají. Kontroluje se:

- růst plodu (ale stanovení termínu porodu je v této fázi velmi nepřesné, možná chyba až 3 týdny)
- jeho uložení (většina plodů je již hlavičkou dolů, ale obrat do této polohy je stále možný)
- poloha placenty (kdyby byla v porodních cestách, bylo by nutno provést císařský řez, možné krvácení při porodu ohrožuje jak dítě, tak matku)
- množství plodové vody (málo –

- možnost strádání plodu, mnoho – možnost vývojových vad
- celkový vzhled hlavičky, hrudníku, bříška a končetin, je možno určit pohlaví

děné jen na špičkových pracovištích.

32. týden těhotenství

Během dne můžete už pocítit první kontrakce. Nebojte se, ještě to ne-

poslední chvíli sehnat (tedy žádnou, která by se vám líbila). Košíček by měl být volný – po porodu se vám prsa ještě nalijí mlékem. Pokud máte problémy se spaním, klidně si udělejte pohodlíčko a obložte se polštáři. Průměrný přírůstek váhy něco přes 9 kilogramů, ale může se pohybovat od 5,5 do 15 kilo.

Co dělá miminko?

Váha miminka je kolem 1700 gramů a jeho velikost kolem 42 centimetrů (od hlavy po paty, od hlavy po zadeček je to asi 29 centimetrů).

- Lanugo se začíná ztrácat a později mohou zůstat jen jeho zbytky na ramenou a krku. Naopak vlásinky, obočí a řasy už jsou vytvořeny.
- I když má miminko kolem sebe dost plodové vody, s tím jak roste, má stále méně místa k pohybu. Není divu, že se snaží alespoň trochu protáhnout a kope do vás, co se dá.
- Většina plodů se v této době otáčí hlavičkou dolů (zvlášť u prvorožček – u dalších těhotenství je to o něco později) – znamená to, také, že se zvyšuje kopání do bránice (až vám to občas "vyrazí dech"). Pokud již miminko začíná klesat do pánve, zvyšuje se tlak hlavičky na močový měchýř, což zapříčinuje časté močení.
- Miminko je schopno reagovat na světlo, zvuky (drnčení budíku, hudbu, hlasu lidí), má chuť (reaguje například na zvýšení hladiny cukru v plodové vodě). Vyplatí se s dítkem již komunikovat, mluvit s ním, zpívat mu. Zvyká si na váš hlas a poskytujete mu podněty pro rychlejší rozvoj činnosti mozku. Nesmíte opomíjet ani hlazení. Stěna břicha, děloha a plodová voda, tvoří sice izolační vrstvu, ale přesto je plod schopen na tyto podněty reagovat.

Plod je již tak vyvinut, že je možné jej v případě nutnosti léčit i v děloze např.: provést transfuzi krve plodu, dodávat plodovou vodu, léky do pucečníku... Jsou to však vysoce speciálizované a rizikové výkony, prová-

znamená nástup porodu, v tomhle období je to naprosto normální.

Co se děje ve vašem těle?

Pomalu začíná být vhodná doba pořídit si podprsenku na kojení. Pak se vám nestane, že ji nebudete moci na

BIOKOSMETIKA

PRO DĚTI I MAMINKY

CPK®
bio

1. ČESKÁ CERTIFIKOVANÁ BIOKOSMETIKA
S VÍCE JAK 28LETOU TRADICÍ

KOUPÍTE V DM DROGERIÍCH, PRODEJNÁCH S PŘÍRODNÍMI PRODUKTY NEBO

WWW.SALOOS.CZ

INZERCE

Očkování pomáhá
mamince **chránit mě**
před nebezpečnými
pneumokoky.

Očkování vakcínou Prevenar 13 proti pneumokovým onemocněním pomáhá chránit vaše dítě před **13 typy pneumokoka**, včetně typů **19A** a **3**, které patří k nejčastějším typům vyvolávajícím invazivní pneumokokové onemocnění v České republice. Díky očkování se snižuje pravděpodobnost onemocnění meningitidou, zápalem plic a zánětem středního ucha způsobených právě pneumokoky.

Prevenar 13 je registrovaný léčivý přípravek, jehož výdej je vázán na lékařský předpis. Přečtěte si, prosím, pečlivě příbalovou informaci. O možnostech očkování se poradte s ošetřujícím lékařem vašeho dítěte. Prevenar 13 neposkytuje 100% ochranu proti typům pneumokoka, které vakcína obsahuje, a nechrání před typy neobsaženými ve vakcíně či jinými mikroorganismy.

PRV-2020-01051

Pfizer PFE, spol. s r.o., Stroupežnického 17, 150 00 Praha 5
tel.: +420 283 004 111, www.pfizer.cz

**Strašáků
se neleknu!**

Co vás čeká a nemine

Konec 32. týdne gravidity je nejdříve možným termínem nástupu na mateřskou dovolenou (nejpozději musíte nastoupit 6 týdnů před termínem porodu počítaným podle posledních měsíčků). V poradně se klade důraz na měření krevního tlaku, kontrolu moče a sledování otoků. Samozřej-

mě je sledována aktivita dělohy (počet a intenzita stahů) a stav porodních cest.

33. týden těhotenství

Váha miminka je necelé dva kilogramy a jeho velikost kolem 43 centimetrů. S tím jak roste, má v bříšku stále méně místa, což znamená, že

se každou chvíli vaše bříško někde „vyboulí.“

Co se děje ve vašem těle?

Většina miminek je v tomto týdnu otočena hlavičkou dolů. Znamená to větší tlak na močový měchýř a paty dítěte zaražené málem ve vašich plících. Pokud tomu tak u vás není – nepanikařte. Ještě stále to neznamená, že se nestihne otočit.

Některé maminky mají v této době problémy s otoky. Zvláště otékají nohy (chodidla a kotníky) – které musí nést všechna ta kila navíc. Pokud vám poslední trimestr vyjde navíc na léto – je to o to horší. Pokud se otok objeví i v obličeji, nebo vám otékají ruce, může jít o příznaky preeklampsie, která je velmi nebezpečná – zavolejte proto raději svému lékaři. Mnoho nastávajících matek špatně snáší teplo, pocítíte intenzivní pálení žáhy, bolesti zad v kříži, ‘těžké nohy’.

Nedoporučuje se zbytečně cestovat. Otresy a vibrace mohou děložní sval dráždit a provokovat předčasný porod. Pokud nemáte nepříjemné pocitů, nebo vám nehrozí předčasný porod, nemusíte se bát ani pohlavního styku. Svoji aktivitu zaměřte postupně na přípravu domova, dokupte potřebné věci.

Průměrný přírůstek váhy je téměř 10 kilogramů, ale může se pohybovat od 6 do 15,5 kilo.

Co dělá miminko?

Pravidelně se pohybuje, takže pokud cítíte méně než 10 pohybů za 2 hodiny, zbystřete pozornost a začněte počítat – mohlo by to být známkou nějakého problému

- Na hlavičce miminka už mohou být docela husté vlásky.
- Objevují se pravidelné dýchací pohyby. Plíce ještě nejsou plně vyvinuty. Kosti jsou plně vyvinuty, i když jsou ještě měkké.
- Miminko dokáže uvnitř dělo-

hy cítit, slyšet a vidět poměrně hodně. Může již mít vytvořený určitý denní rytmus, který zahrnuje hodně spánku (i když se to nezdá, protože máte pocit, že do vás akorát kope). Dokonce bychom u něj mohli rozlišit REM fázi spánku (rychlé pohyby očí).

- Rychlosťtepujehosrdce se ustaluje na 120 – 160 úderech v minutě.

34. týden těhotenství

V této chvíli zřejmě právě nastupujete na mateřskou dovolenou. Však už je to také zapotřebí. Každý pohyb vám dělá problém a každodenní cesta do práce není žádným potěšením.

Co se děje ve vašem těle?

Vaše tělo vymění každé tři hodiny plodovou vodu. Můžete čas od

času cítit nepravé kontrakce. Je to naprosto normální a maminka je může cítit již přibližně od poloviny těhotenství. S blížícím se porodem budou pravděpodobně o něco silnější a častější. V případě, že je jich více než 4 za hodinu, obraťte se ráději na svého lékaře – může se jednat o známky předčasného porodu. Zvyšuje se únava. Na celém těle se projevuje nedostatek spánku. Také psychika hraje svoji roli – obavy z porodu a z nastávající role matky vám mohou dát pořádně do těla. Nestyděte se natáhnout po obědě (nemusíte spát – ale zavřete oči) a nespolehejte se na kafe. Kofein dítěti může uškodit a navíc zvyšuje zadržování vody v těle.

Průměrný přírůstek váhy je něco

přes 10 kilogramů, ale může se pohybovat od 6,5 do 16 kilo.

Co dělá miminko?

Kůže miminka je silnější – ukládá se pod ní více podkožního tuku, který bude miminku po narození sloužit jako zásoba energie a izolační vrstva.

- Zvyšuje se množství protilátek v těle miminka. Plod si začíná vytvářet zásoby minerálů – železa, vápníku a fosforu. Pokud nepřijímá maminka dostatek vápníku ve své stravě, vezme si ji její dítě z maminčiných zásob v kostech.
- Během dne miminko spolyká a vyloučí přibližně 4,5 litru plodové vody.
- Plíce miminka jsou již v podstatě dokončeny a v případě předčasného porodu je velká pravdě-

podobnost přežití bez dalších následků.

Co vás čeká a nemine

Maminku je třeba stále ještě sledovat, kontrolovat krevní tlak, moč a stav otoků. V případě, že ultrazvuk není zcela normální, provádí se kontrolní vyšetření, zjišťuje se množství plodové vody a krve protékající pupečníkem. Cíl je jednoznačný: zajistit co nejlepší vstup do života vašemu potomkovi.

35. týden těhotenství

Velikost miminka se pohybuje kolem 43 - 45cm. Váha je kolem 2200 - 2700g. Nezapomeňte, že v tomto stupni těhotenství již má vliv to, jak velcí jsou rodiče, takže pokud máte větší nebo menší dítě, nic si z toho nedělejte.

Co se děje ve vašem těle?

Zřejmě se vám vyklenuje pupík. Většinu maminek trápí stále častější močení – rozhodně ale nesmíte přestat pít – miminko tekutiny potřebuje, jen nepijte kávu nebo čaj, které často nutí k častějšímu močení. Stále častější jsou problémy s dýcháním – plíce mají méně prostoru, který zabírá miminko. Prvorodičky to mývají v této době již o něco snazší, protože je velmi pravděpodobné, že jejich miminko již začalo sestupovat.

Nebezpečí preeklampsie (otoky, bílkovina v moči, zvýšení krevního tlaku) je stále aktuální. Otoky nohou a rukou se již často objevují, ale nemusí být příznakem gestozy. Posoudit to ale musí lékař. V této fázi těhotenství se můžete setkat s tím, že lékař zjistí, že plod pravidelně nepřibývá na váze a velikosti. Poté následují častější kontroly, a pokud se zjistí, že placenta již téměř nefunguje, je v zájmu plodu nutné těhotenství ukončit.

Průměrný přírůstek váhy je 10,5 kilogramů, ale může se pohybovat od 7

do 16,5 kilo. Některé maminky přestávají touto dobou nabírat na váze.

Co dělá miminko?

Pokožka vašeho dítěte již není tak průsvitná a to hlavně díky nárůstu tuku, mění barvu na růžovou a už jsou méně viditelné cévy. Oči se pravidelně otevírají a zavírají, dítě je schopné vnímat světlo a tmu přes břišní stěnu. Končetiny jsou již plně vyvinuté včetně nervových zakončení, vaše dítě má tedy koordinované pohyby. Ochlupení přetravá na zádech, nehty začínají dorůstat ke špičkám prstů, chrupavky nosu a uší jsou měkké, poddajné.

- Prakticky všechny vnitřní orgány jsou vyvinuté, kromě plic, které ještě potřebují čas. Játra už mohou vytvářet první odpadní látky, ledviny jsou již plně vyvinuty.
- Nervová soustava včetně mozku jsou již plně výkonné, pokud by se ale nyní dítě narodilo, nebudě mít pravděpodobně sací reflexy či koordinaci.
- Plodová voda již neprosakuje do plodu, o výživu se plně stará placenta, která je zcela vyvinutá.
- Správná poloha miminka je hlavíčkou dolů, ta je také nejčastější. Pokud dítě leží obráceně (ve výjimečných případech) porod obvykle probíhá císařským řezem.

36. týden těhotenství

Vaše miminko teď začíná rychle nabírat, aby bylo do porodu pěkně obalené tukem. Prozatím bylo velké cca 46cm a vážilo kolem 2800g. Teď každý týden přibere dalších 250 - 350 gramů.

Co se děje ve vašem těle?

V této době dosahuje děloha nejvíše za celé těhotenství a je přibližně patnáctkrát větší, než před otěhotněním - posledních několik dní se vám zřejmě hůř dýchalo a mohla jste mít i problémy se snědením vět-

Přirozený porod?

MÁME PRO VÁS ŘEŠENÍ,
KTERÉ POTĚŠÍ OBA

INHALAČNÍ ANALGETIKUM

- Tlumí bolest
- Zbavuje strachu
- Snadná aplikace vdechováním
- Rychlý nástup i ústup účinku
- Bezpečné pro matku i dítě
- Schváleno Státním ústavem pro kontrolu léčiv

ŽÁDEJTE U SVÉHO PORODNÍKA

šího množství jídla. Většinou začíná v této době miminko sestupovat dolů do pánve, čímž se problémy s dýcháním a pálením žáhy zmenší. Na druhou stranu to znamená větší tlak hlavičky na močový měchýř a tedy i problémy s chůzí a velmi časté močení. Zvlášť pokud se řídíte radami ohledně otoků - mezi které patří i dostatečné množství tekutin. Zhoršuje se i stav křečových žil. Tělesnou aktivitu to značně omezuje, ale na přiměřenou tělesnou zátěž bychom měli myslet stále.

Průměrný přírůstek váhy je 11 kilogramů, ale může se pohybovat od 7,5 do 17,5 kilo.

Co dělá miminko?

Dítě již vypadá tak, jako před narozením – má plné tvářičky a v podkoží je již uloženo určité množství tuku. I když kosti jsou již pevné a dobře vytvořené, lebeční švy nejsou spojeny - a ani do porodu nesrostou, aby dítě mohlo projít porodním kanálem.

- Nehty na nohou dosahují ke koncům prstů.
- Pupeční šňůra je dlouhá přibližně půl metru.
- Lanugo z těla miminka už téměř zmizelo a také mázek, který jej poslední měsíce pokryval a je v podstatě pryč. Jen na některých částech těla mohou být ještě malé zbytky. Pokud přemýslíte, kam se podél, dítě jej spolklo a uložil se do střev, kde bude vyloučen jako první stolice - smolka.

Co vás čeká a nemine

Nastávající maminky bývají někdy odesílány ke kardiotokografickému vyšetření, což je vyšetření s grafickým záznamem tepové frekvence plodu a stahů dělohy. Vyšetření vám provedou v ústavu, kde chcete porodit. Opakuje se za týden až 10 dní, do té doby, než nastoupí stahy nebo odteče plodová voda. Pokud máte

normální těhotenství, dostačuje první kardiotokografické vyšetření provést před termínem. Při těchto návštěvách je možné připravit 'papírové formality'. K porodu pak nejde nastávající matka do prostředí naprostě neznámého a cizího, potkává personál, se kterým se již dříve setkala.

V tomto týdnu také zřejmě lékař provede kultivační (bakteriologické) vyšetření pochvy k vyloučení přítomnosti streptokoka skupiny B. Pokud se zjistí, že maminka streptokoka má, dostane na začátku porodu či při odtoku plodové vody antibiotika k zabránění možné těžké novorozenecké infekce. V tomto týdnu těhotenství ambulantní gynekolog předává maminku k další prenatální péči do příslušné porodnice dle výběru matky.

37. týden těhotenství

Na začátku desátého - posledního - lunárního týdne měří plod asi 47 cm a váží kolem 3000 g. Už jej lze považovat za zralý. Kdyby se teď miminko narodilo, dokázalo by celkem bez problémů přežít díky nemocniční péči.

Co se děje ve vašem těle?

Děloha může začít dělat nepravidelné slabé kontrakce - tzv. Braxton-Hicksovy kontrakce. Mohou být občas tak silné, že maminka raději jede do porodnice - aby se vrátila zase domů. Na druhou stranu je lépe jet dvakrát zbytečně, než nedorazit, kdyby se opravdu něco dělo.

Asi se budete cítit již velmi neohrabaná. Naštěstí už v této chvíli už nebudeš tolík přibírat. Průměrný přírůstek váhy je 11,5 kilogramů, ale může se pohybovat od 8 do 18 kilo.

Co dělá miminko?

Nehty miminka jsou již dorostlé ke špičkám prstů (to patří k jednomu z ukazatelů dostatečného vyvinutí miminka). Dále je vyvinuté obočí,

fungují mazové žlázky (některá miminka se rodí s krupičkou na nosíku) a na povrchu tělíčka je hojně mázku. Ten chrání miminko před plodovou vodou. Kdyby se narodilo nyní, bylo by pokryto mázkem celé. S blížícím se datem porodu se vytrácí i mázek a přenášená miminka jej nemají téměř žádný.

- Lanugo (drobné jemné ochlupení, vyskytuje se přibližně od 26.týdne) se začíná z těla postupně vytrájet. Zůstává jen na lopatkách, popřípadě na rame nou nebo horní části paží. Některá miminka již mají pořádně

- dlouhé vlásky - až kolem 2-4 cm.
- Během tohoto týdne začíná miminko i u maminek, které měly stále bříško nahoře, většinou se stupovat hlouběji do pánev.
- Během tohoto týdne se také miminku zpevní chrupavky, čímž se ouška mírně odchlípí od hlavičky.
- Pokud je plod chlapeček, měl by v této době mít již sestouplá varlata v šourku, děvčátka mají uzavřenou štěrbinu stydkou.
- Miminko už umí vše, co bude pro začátek na světě potřebovat, i když většina toho spadá spíše do oblasti reflexů. Umí kří-

čet, dýchat, kašlat, škytat, sát, udržovat tělesnou teplotu. Fungují také jeho smysly - reaguje na světlo, zvuk, otřesy, chlad či teplo a má vyvinutou chuť. Veli mi rychle pozná, co je pro něj výhodné a to preferuje. Nepříjemné věci nedělá.

38. týden těhotenství

Po dokončení 38. týdne je miminko považováno za zralé, a pokud by se nyní narodilo, narodilo by se tzv. v termínu. To znamená, že se jeho váha se už pohybuje kolem hodnoty, kterou může vážit při porodu - vět-

šinou kolem 3200g. Během následujících dní přibývá přibližně 28gramů denně. Velikost miminka se pak pohybuje kolem 46-48 cm.

Co se děje ve vašem těle?

Průměrný přírůstek váhy maminky je necelých 12 kilogramů, ale může se pohybovat od 8 do 18,5 kilo. Touto dobou už většinou tolík nepřibíráte. Některé kilogramy vám na těle možná zůstanou jako zásoba pro tvorbu mléka - jiné necháte v porodnici. Čím dál častěji a intenzivněji jsou pocítovány děložní stahy, tzv. poslíčci. Nevedou k porodu, protože nemají efekt na porodních cestách. Mnohdy jsou tak

intenzivní a časté, že vedou k příchodu nastávající maminky do porodnice. Není se za co stydět. Ani lékař na první pohled nepozná, zda jde o začátek porodu nebo poslíčky. To ukáže až čas, další vývoj kontrakcí děložních

nebo horní části paží. Některá miminka již mají pořádně dlouhé vlásny - až kolem 2-4 cm.

- Pokud je plod chlapeček, měl by v této době mít již sestouplá varlatá v šourku. U plodů ženského po-

polyká plodovou vodu, která obsahuje části mázku a lanuga. Tyto látky jsou postupně ukládány ve střevech a budou v prvních dnech po porodu vyloučeny jako první stolice – smolka.

a nálezu na porodních cestách.

Co dělá miminko?

Co se týče stupně vývoje, platí samozřejmě totéž, co pro miminko ve 37. týdnu těhotenství.

- Nehty jsou již dorostlé ke špičkám prstů, je vyvinuté obočí, fungují mazové žlázy a na povrchu tělíčka je hojně mázku. Kdyby se narodilo nyní, bylo by pokryto mázkem celé. S blížícím se datem porodu se vytrácí i mázek a přenášená miminka jej nemají téměř žádný.
- Lanugo už v podstatě vymizelo a může zůstávat jen na lopatkách, popřípadě na ramenou

hlaví zůstávají ovaria zadržena vysoko v dutině břišní až do porodu.

- Miminko už umí vše, co bude pro začátek na světe potřebovat, i když u většiny jde spíše o reflexy novorozence. Umí křičet, dýchat, kašlat, škytat, sát, udržovat tělesnou teplotu. Fungují také jeho smysly - reaguje na světlo, zvuk, otřesy, chlad či teplo a má vyvinutou chuť.
- Všechny vnitřní orgány jsou již plně vyvinuty a během posledních týdnů těhotenství si vyzkoušely (a ještě chvíli vyzkoušejí) svoji funkčnost. Miminko

Co vás čeká a nemine

90% žen porodí ve vypočítaném termínu porodu v době 14 dní před ním nebo po něm. Je dobré v klidu a předstihu nachystat vše potřebné:

- občanský průkaz
- průkazku zdravotní pojišťovny
- těhotenskou průkazku
- oddací list nebo doklad o rozvodu
- jiné nutné doklady: v případě, že matka je neprovdaná, prohlášení otce o souhlasu se zápisem do matricty (dítě dostává příjmení otce). Není-li tento doklad, je automaticky zapsáno jméno matky.
- domluvit se na jméně potomka
- sbalit si věci osobní potřeby

- Speciální ECO pěna vyrobená pro ochranu Vašich dětí
- Perfektní herní zázátek pro Vaše nejmilejší
- Vhodný pro použití doma i na zahradě - nesavý materiál
- Antibakteriální povrch
- Chrání Vaše děti před prochladnutím od země

- Dokonale chrání dítě před úrazem při pádech a tlumí hluk
- Vyroběné z materiálů bezpečných pro zdraví dětí
- Lehká údržba - jednoduše otíratelné vlhkým hadrem

Z předchozích návštěv porodnice v době předporodního sledování jistě už víte, jak dlouho budete po porodu v nemocnici, jak jsou organizovány návštěvy rodinných příslušníků a známých, kolik lůžek je na pokoji, zda budete společně se svým dítětem. Je dobré v klidu rozvážit, kterému dětskému lékaři svěříte péči o svého potomka.

39. - 40. týden těhotenství

Miminko je již plně vyvinuto a vše se připravuje k porodu. Velikost miminka se pohybuje mezi 48 až 52 centimetry, váha kolem 3500g, plně vyplňuje dělohu. Přibývání na váze u maminky se může v posledních dnech před porodem zastavit, nebo může její váha dokonce mírně klesnout.

Co se děje ve vašem těle?

Celé tělo už se připravuje na porod. Připravená byste měla být i vy. Měla byste si zabalit tašku do porodnice a kufřík s věcmi pro mimin-

Co dělá miminko?

V tomto období je vaše dítě plně vyvinuto a připraveno k porodu. Má vrstvu podkožního tuku – je baculatější, má otevřené oči (ty jsou při porodu obvykle modré). Končetiny jsou také plně vyvinuté včetně nehtíků, dítě zvládá koordinaci končetin a jeho obličej je kulatý. Kosti dětské lebky jsou měkké a mohou přes sebe klouzat, to pomůže plodu při porodu projít porodními cestami a pochvou.

- Kůže je hladká a růžová, mizí mázek.
- Ušní boltce jsou zpevněné tuhou chrupavkou.
- U plodů mužského pohlaví se stoupila varlata do šourku. U plodů ženského pohlaví zůstávají ovaria zadržena vysoko v dutině břišní až do porodu.
- Plod vyplňuje děložní dutinu v pohodlné poloze
- Obvod hrudníku je asi o 2 cm menší než obvod hlavičky. Veli-

matky, počet předchozích těhotenství a počet vyvíjejících se plodů v dutině děložní (dvojčata).

- Plíce jsou již plně vyvinuté, potřebují ale stále dozrát (po porodu). Potřebují látku zvanou kortizol, který pomáhá plicím v dozrání.
- Srdce je plně výkonné, bije rychlostí 110-150 tepů za minutu, po porodu nastanou změny v krevním oběhu způsobené rozvinutím plic.
- Placenta již stárne – její růst je zastaven.
- Lanugo se již úplně vytratilo, snad jen s výjimkou horních částí paží a ramen. Pokožka již téměř není pokryta mázkem – ten někdy zůstává jen v kožních záhybech.
- Vlasy miminka jsou hrubší a silnější, některá miminka se rodí s bujným porostem hlavy, jiná naopak bez vlasů.
- Mázek uvolněný z pokožky zabarvuje plodovou vodu. Původně čirá tekutina se stává matnou. Nikdy by však neměla být kalná nebo dokonce zapáchat.
- Nehty na rukou dokonce přesahují konečky prstů, někdy mohou být pekně ostré a miminko se jimi může i v bezpečí maminečina břicha pěkně poškrábat.
- Miminka obou pohlaví mají malé bradavky.
- Tělo miminka je od maminky zásobeno protilátkami proti nemocem, které bude využívat v prvních několika měsících, než se jeho tělo naučí vytvářet vlastní protilátky.

ko, které tatínek přinese do porodnic později.

kost plodu je dána vlivy genetickými, nutričními a prostředím, ve kterém se vyvíjí. Zde hrají roli věk

Text: Iva Nováková

Foto: Shutterstock.com

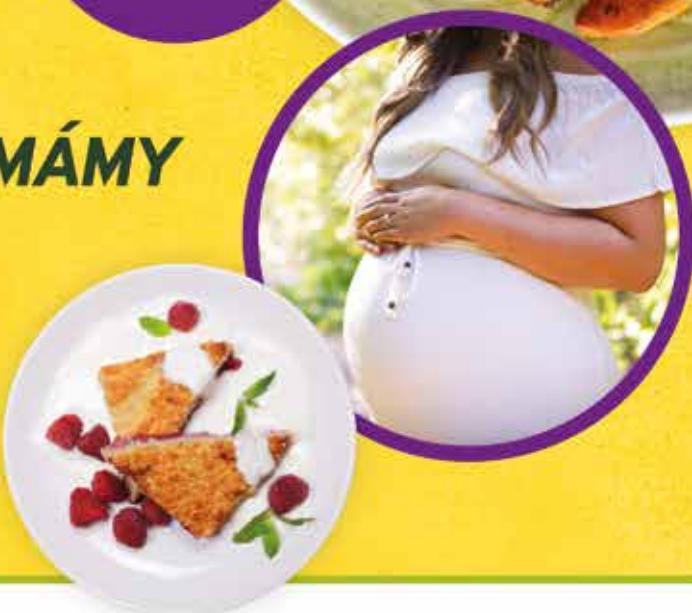
Zdroj: těhotenství.com, 9.mesicu.cz, miminka.cz, babyonline.cz, porod.estranky.cz

5 jídel
denně za
super cenu

Dovezeme vám chutné a zdravé jídlo

**Programy zdravého stravování
pro dietu, hodnotnou stravu
i aktivní život.**

- jídelníčky sestaveny nutriční specialistkou
- čerstvě uvařeno na každý den
- dovoz zdarma domů nebo do práce

Speciální program PRO MÁMY

- bez starostí i pro kojící maminky
- jídelníček je sestaven z kvalitních surovin s vyloučením dráždivých a nadýmových potravin

**ZDRAVÉ
STRAVOVÁNÍ**

volejte 517 070 333
www.zdravestravovani.cz

TĚHOTENSKÉ POTÍŽE...

Těhotenství s sebou přináší radost, ale, bohužel, i nějaké problémy. Pojďme se podívat, co tak můžete očekávat a co se s tím dá případně dělat...

Těhotenství s sebou skutečně přináší řadu změn, ale určitě se není čeho bát. Všechno se děje kvůli děťátku – aby mělo ideální podmínky pro svůj růst a vývoj a aby se těch magických devět měsíců mělo „jako v bavlnce“.

TRÁVENÍ a potíže s ním spojené

Nevolnost (nauzea) a zvracení

Nevolnosti se obvykle objevují kolem 6. týdne těhotenství (t. t.), ale u některých žen se můžou dostavit hned po vynechání menstruace. Přetrávají přibližně do začátku druhého trimestru (14. t. t.). Přestože se o nich často mluví jako o „ranních“, potrápit vás mohou kdykoliv během dne. Stav se může zhoršit při únavě, při prázdném žaludku, po požití alkoholu nebo mastných pokrmů. Nevolnost a zvracení u těhulek vyvolávají i různé pachy nebo vůně, na které jsou v těhotenství obecně citlivější.

Příčina:

Těhotenská nauzea se připisuje prudkým hormonálním změnám a snížené hladině glukózy v krvi.

Co s tím?

Nevolnosti většinou nevyžadují medicínskou léčbu a samy v druhé třetině gravidity odezní. Pokud byste přesto ráda po nějakém volně prodejném léku sáhla, poradte se o výběru se svým gynekologem. Jinak se snažte jíst malé množství jídla a častěji. Určitou úlevu vám můžou přinést skořicové sušenky nebo čaj. Pokud trpíte klasickou ranní nevolností, připravte si na noční stolek suchý toust nebo sušenky, a než z postele vstanete, trochu se najezte. Jestliže zvracíte příliš silně a často, informujte svého lékaře. Rozsáhlé zvracení může způsobit úbytek hmotnosti, narušit výživu a vést k dehydrataci. Odborně se takový stav nazývá hyperemesis gravidarum

a vyžaduje léčbu a dozor.

Pálení žáhy (pyróza)

Jde o nepříjemný pocit až palčivou bolest jícnu (za dolním okrajem hrudní kosti) šířící se směrem nahoru do krku. V ústech můžete mít kyselou pachutě jako při zvracení. Problém se obvykle zhoršuje s postupujícím těhotenstvím, vleže, při předklonu nebo po jídle. Pálení žáhy může přetrávat i několik hodin a opakovat se po každém jídle.

Příčina:

Na vině je uvolnění svalstva kolem jícnového svěrače. Pokud tato „zá-klopka“ dobře nefunguje, do spodní části jícnu se vrací část žaludečního obsahu (natrávená potrava s kyselými žaludečními štávami) a způsobuje tam podráždění a pocit pálení. Přispívá k tomu i zvětšující se děloha, která zespadou na žaludek tláčí.

Co s tím?

Předejít pálení žáhy je dost těžké. Snažte se vyhýbat dráždivým a kořeněným pokrmům a jezte menší porce. Na spaní si více podložte hlavu nebo mírně zvedněte celou horní polovinu těla. Výraznou úlevu můžou přinést volně prodejná antacida (léky na neutralizování žaludeční kyseliny), o jejich výběru se ale poradte se svým lékařem.

Nadýmání (meteorismus)

Nadýmání a větší odchod větrů jsou v těhotenství časté a můžou způsobovat bolesti břicha a celkový diskomfort. V zažívacím traktu se hromadí střevní plyny, což způsobuje pocit tlaku a plnosti v nadbřišku. Střevní plyny vznikají v tlustém střevě mimo jiné ze špatně stravitelných cukrů. Bakterie střevní mikroflory se je snaží rozložit a při tom vzniká množství vodíku, oxidu uhličitého a u některých osob také metanu. Vzduch se nám do útrob dostává

také při jídle či pití a jeho zdrojem můžou být i sycené nápoje.

Příčina:

Hormony zpomalují trávicí proces a snižují napětí a pohyblivost střev. Nadýmání podporují i některé druhy potravin.

Co s tím?

Jak už zaznělo několikrát, jezte menší porce a častěji, jídlo nekonzumujte „za poklusu“, ale v klidu a dobře kousejte. Ve spěchu spolykáte spoustu vzduchu a ten pak tvoří bolestivé kapsy plynu ve vnitřnostech. Vyhýbejte se potravinám, o kterých je známo, že nadýmají nebo s nimi máte vy osobně takovou zkušenosť. Pomoci mohou i některá léčiva, nechejte si případně něco doporučit od svého gynekologa.

DÝCHÁNÍ a potíže s ním

Dýchavičnost

S blížícím se porodem budete namáhavějí dýchat, častěji se zadýchávat nebo v určitých momentech možná přímo lapat po dechu.

Příčina:

Příčin je několik. První je zvýšená hmotnost. Vaše nohy nesou o 10–15 kg více než před párem měsíci. Dalším důvodem, proč se zadýcháváte, je zvětšující se bříško, které tláčí na bránici a plíce a ztěžuje dýchaní.

Co s tím?

Dýchaní se většinou samo trochu zlepší po 36. týdnu těhotenství, kdy děťátko sestoupí níž do pánve a začne se připravovat na porod. Předcházet dýchavičnosti se částečně dá i pomalými pohybůmi a správným držením těla. Nezatěžujte se fyzicky náročnými aktivitami a šetřete energii.

CÉVNÍ SYSTÉM a potíže s ním

Křečové žíly (varixy)

Varixy jsou rozšířené cévy, nejčastěji na dolních končetinách a v oblasti

Budoucnost
vašeho dítěte
začíná nyní...

PRVNÍCH 1 000 DNÍ ŽIVOTA od početí máte jedinečnou příležitost ovlivnit složení střevní mikrobioty svého dítěte, jeho imunitní systém a tím i jeho zdraví v dospělosti.

Až 80 % imunitního systému se nachází ve střevě.

BioGaia® Protectis® probiotické tablety přispívají k rovnováze střevní mikrobioty u budoucí maminky a jejího miminka.

Unikátní patentovaný kmen
L. reuteri Protectis®

Bezpečnost prověřena ve více než 150 klinických studiích

100 milionů živých bakterií v denní dávce. Více bakterií není potřeba.

DOPLNĚK STRAVY

www.biogaia.cz

BioGaia®

vnějších genitálií. Postihují asi 11 % žen a vyskytují se dědičně. Objevují se kolem 10.–12. týdne gravidity a s postupujícím těhotenstvím se zhoršují. Způsobují pocit těžkých nohou, někdy až prudkou bolest, která vás donutí k okamžitému odpočinku.

Příčina:

Křečové žíly vznikají nebo se zhoršují během těhotenství, protože zvětšující se děloha vyvíjí tlak na cévy v páni, hormonální vlivy oslabují stěny cév v dolních končetinách a tím se zpomaluje návrat krve k srdci.

Co s tím?

Stav se většinou zlepší nebo vrátí do normálu po porodu. Během těhotenství můžete příznaky zmírnit pravidelným nenáročným cvičením (zrychlují průtok krve), častým odpočinkem s nohami ve zvýšené poloze, nošením speciálních podpůrných punčoch nebo podkolenek pro těhotné (dostanete je v lékárně, mechanicky zpevňují stěny žil a napomáhají krevnímu návratu) během dne. Když budete sedět, nedávejte nohu přes nohu.

Po porodu je důležité se snažit co nejdříve postavit. Chirurgická léčba se během těhotenství provádí velmi zřídka, většinou až po porodu, pokud je to nutné.

Z léků vám lékař doporučí analgetika (léky proti bolesti) a venotonika (posilují cévní stěny), pokud výše uvedené způsoby nebudou účinné.

Otoky

Ve druhém a třetím trimestru se na nohách mohou dělat otoky, hlavně kotníků a chodidel.

Příčina:

Tekutina více prostupuje z cév do tkání, protože zpomalený tok krve a zvyšující se tělesná hmotnost vytvářejí větší tlak. Otoky mohou být také důsledkem sedavého zaměstnání nebo delšího cestování.

Co s tím?

Nejlepší pomocí je v tomto případě odpočinek a dát si nohy nahoru i několikrát denně. Otokům rozhodně nepředejdete tak, že budete pít méně tekutin – to může situaci ještě zhoršit! Pokud by se stalo, že otoky provází prudká bolest a opuchne vám jen jedna noha a druhá ne, postižená noha je červená a horká, ihned volej-

te lékaře. V tomto případě by mohlo jít o příznaky hluboké žilní trombózy.

Syndrom dolní duté žily (Supinační syndrom)

Ke konci těhotenství se u vás tento syndrom může vyvinout v poloze v lehu na zádech, kdy děloha tlačí na dolní dutou žílu a znemožní tak návrat krve směrem k srdci. Projevuje

se náhlým poklesem tlaku, nevolností, závratí, případně ztrátou vědomí.

Příčina:

Zvětšující se a těžká děloha.

Co s tím?

Vyhýbat se poloze v lehu na zádech. V posledním trimestru zvolte raději spánek v polosedu nebo na boku s využitím polštářů na podložení.

KREV a potíže s ní

Anémie (chudokrevnost)

Jde o stav, kdy je v těle nedostatek červených krvinek pro přenos kyslíku. Chudokrevnost se projevuje silnou únavou, slabostí, problémy se soustředěním při výkonu každodenních činností, namáhavým dýcháním.

Příčina:

Nejčastější příčinou anémie v těhotenství je nedostatek železa.

Co s tím?

O svých pocitech řekněte svému lékaři, který vám vyšetří krevní obraz (toto vyšetření je i součástí preventivní péče v těhotenské poradně) a předepíše vám přípravek s obsahem železa. Při zjiště-

ní jiného typu anémie vám stanoví nejvhodnější způsob léčby. Pokud se anémie neléčí, může mít velmi nepříznivý vliv na vás i vaše maličké.

NERVOVÝ SYSTÉM a potíže s ním

Závratě

Točení hlavy, mdloby nebo pocity na omdlení, celková slabost aj.

Příčina

Existuje 5 hlavních důvodů, které mohou způsobovat závratě v těhotenství:

1. ANÉMIE

– snížené množství červených krvinek nebo krevního barviva – hemoglobinu, chudokrevnost.

Co s tím?

Pokud se zjistí z krevních vyšetření, že jste anemická, lékař vám pravděpodobně předepíše tabletky s obsahem železa na zlepšení tohoto stavu.

2. ZVÝŠENÁ HLADINA CUKRU V KRVÍ

– může být projevem cukrovky, která se vyskytuje jen v těhotenství.

Co s tím?

Navštivte lékaře, který vám doporučí vhodnou léčbu.

3. SNÍŽENÁ HLADINA CUKRU V KRVÍ

– tento stav vznikne, pokud vynecháte jídlo během dne nebo ignorujete pocit hladu.

Co s tím?

Závratě zmizí při dodržování pravidelného stravovacího režimu.

4. NÍZKÝ KREVNÍ TLAK

– vzniká při prudkém vstávání, když se vlivem gravitace náhle odkrví mozek.

Co s tím?

Při změnách poloh postupujte vždy velmi opatrně.

5. TLAK DĚLOHY NA VELKÉ CÉVY V PÁNVI

– viz syndrom dolní duté žíly.

Bolest hlavy

Samotné těhotenství nezpůsobuje bolesti hlavy, takže byste neměla zaznamenat více případů bolestí hlavy než dříve. Pokud však pocítujete velmi silnou a prudkou bolest hlavy spojenou se změnami vidění, volejte lékaře. Příznaky mohou poukazovat na závažný stav – preeklampsii.

Únavy

Pocity únavy jsou v těhotenství velmi časté. Během celého období se vaše tělo přizpůsobuje mnohým důležitým změnám. V prvním trimestru se vyčerpání objevuje hlavně mezi 12.–15. týdнем.

Příčina:

Vnitřní změny, velké množství chemických procesů v těle. Později je příčinou únavy hlavně zvyšující se hmotnost a namáhavost pohybu.

Co s tím?

Nejlepším lékem na těhotenskou únavu je dostatek spánku. Dodržujte správnou životního stylu, večer neponocujte a snažte se chodit brzy spát. Krátké zdřímnutí během dne, kdykoliv je to možné, vám také pomůže pocit únavy překonat.

Křeče v nohách

V těhotenství se křeče v nohách vyskytují u mnoha žen. Často se objevují v noci, během spánku, a mohou být tak intenzivní, že vás probudí. Vyskytují se hlavně ve 2. a 3. trimestru.

Příčina:

Přesná příčina není známa. Některí odborníci se domnívají, že křeče způsobuje nižší hladina vápníku, jiní je připisují zpomalené cirkulaci krve a nárůstu hmotnosti.

Co s tím?

Pomůže vám propnutí dané končetiny – několikrát ji v lehu ohněte do fajfy a napněte. Pokud je třeba, požádejte o pomoc vašeho partnera, aby vám pomohl vstát. Pomáhá také chůze, teplá koupel nohou do výše kolen a masáž postiženého místa. Pokud se na noze postižené krcí objeví i otok, zarudnutí a na dotech je noha horká, může jít o již zmíněný stav hlučného žilního trombózy. Kontaktujte lékaře, který provede příslušná vyšetření.

„Mravenčení“

Pocit „mravenčení“ můžete mít hlavně v rukách a může jej provázet bolest či strnulosť a slabost prstů. Podobný pocit může vyvolat i otok v okolí prstů.

Příčina:

Většinou je původcem tohoto problému tekutina, která se nahromadí kolem zápěstí a tlačí na nervy, které vedou směrem k prstům.

Co s tím?

„Mravenčení“ má většinou jen krátké trvání, pomůže rozvíjení prstů a zápěstí. Pokud tento problém přetravá, obraťte se na svého lékaře.

Změny vidění

Rozmazané vidění mohou způsobit těhotenské hormony, které částečně změní tvar vašeho oka. Tento stav zmizí po porodu. O změnách vidění informujte svého lékaře. Pokud vidíte před očima černé tečky a máte silné bolesti hlavy, může jít o vážný stav – preeklampsii.

MOČENÍ a potíže s ním

Časté močení

Častější návštěvy toalety jsou běžné v průběhu celé gravidity, ve druhém trimestru se situace může částečně zlepšit. Zvýšená frekvence nutkání na malou potřebu dokonce může být jedním z prvních příznaků těhot-

Dopřejte si
šetrnou péči
o vaši pokožku

HiPP
Mama

Zpevňující balzám Straffender

- 👉 **redukuje** již vzniklé strie
- 👉 **obsahuje** kombinaci aktivních složek **Regestril™**, získaných z rostlinných extraktů
- 👉 regeneruje tkáně a vyhlazuje povrch pokožky
- 👉 lze používat během kojení, neobsahuje kofein
- 👉 je vhodný na všechny druhy strií

tenství. Pokud je ale močení spojené s bolestí (pálením či řezáním), máte pravděpodobně zánět močových cest. Návštěvu lékaře v takovém případě neodkládejte.

Příčina:

V těhotenství se zvyšuje látková výměna, roste objem tělesných tekutin

návštěva WC problematická. Neomezujte příjem tekutin, jen večer před spaním pijte menší množství nápojů.

Problémy s vyprazdňováním

Hemroidy

Během těhotenství tlačí rostoucí děloha na střeva, čímž se zpomaluje

z hlavních důvodů jejich vzniku. Během porodu se většinou hemroidy ještě tlačením při vypuzování dítěte zhorší.

Příčina:

Vliv těhotenských hormonů, růst dělohy

Co s tím?

Mírné hemroidy mohou zmizet po narození miminka. Svědění může zmírnit ledový obklad, který aplikujeme na bolavé místo a požádáme svého lékaře o mast. Zkuste se vyhnout dlouhodobému stání. Nepravidelné stolici a zácpě lze předcházet zvýšenou denní spotřebou vlákniny a vhodným pohybem.

Zácpa

V těhotenství uvolňuje hormon progesteron střevní svalovinu a peristaltika střev se zpomaluje a tím se zvyšuje možnost zácp. V těhotenství uvolňuje hormon progesteron střevní svalovinu a peristaltika střev se zpomaluje a tím se zvyšuje možnost zácp.

Příčina:

Vliv těhotenských hormonů.

Co s tím?

V jídelníčku budoucí maminky nesmí chybět dostatek tekutin a čerstvá strava bohatá na vlákninu. V žádném případě nepoužívejte projímadla. Zkuste pravidelně cvičit a v případě, že vám to váš zdravotní stav nedovoluje, masírujte si břicho a kříže pomerančovým olejem (použijte 4 kapky silice nakapané do lžíce základního oleje).

KŮŽE a potíže s ní

Těhotenská pigmentace

V průběhu 2. a 3. trimestru vám ztmavnou určité partie na těle, především bradavky a dvorce na prsech a oblast zevních genitálí. Míra této pigmentace je individuální, ale většinou je výraznější, pokud máte tmavé vlasy. Ve středu břicha se může objevit vertikální čára (nazývá se linea nigra). Kromě těchto typických míst se vám můžou objevit i jinde na těle (nejčastěji na obličeji a krku) menší

a ledviny pracují výkonněji. Kromě toho na močový měchýř naléhá rostoucí děloha.

Co s tím?

Jednoduše se smířte s tím, že častější močení k těhotenství patří, a vyhýbejte se místům a situacím, kdy je

vyprazdňování. Také zvýšená hladina určitých hormonů má vliv na povolení svalu střevní stěny. U některých žen se během těhotenství nebo po porodu objeví velice nepříjemné a bolestivé hemroidy. Tlak dělohy na tlusté střevo a cévy je jedním

Moje ochrana a péče během těhotenství a šestinedělí

Intimní péče s ANTIBAKTERIÁLNÍ přísadou

- ✓ Posiluje přirozenou obranyschopnost intimních partií.
- ✓ S antibakteriálním výtažkem z tymánu.
- ✓ Pro každodenní použití.
- ✓ Gynekologicky testováno.
- ✓ Klinicky prokázané účinky.

 OMEGA
PHARMA

www.lactacyd.cz

LACTACYD
Pharma

INZERCE

Engystol®

POSILOUJTE SVOU IMUNITU
PŘÍRODNÍ CESTOU

PREVENTIVNĚ A OD PRVNÍCH PŘÍZNAKŮ

- k podpoře imunitního systému
- ke zmírnění příznaků virových infekcí
- při nachlazení a chřipce
- pro těhotné i kojící

PRO DĚTI OD 1. DNE VĚKU, DOSPÍVAJÍCÍ A DOSPĚLÉ

Homeopaticky léčivý přípravek k vnitřnímu použití. **Obdržíte v lékárně bez receptu. Před použitím si přečtěte pozorně příbalový leták.**

-Heel

Healthcare designed by nature

Schwabe Czech s. r. o.

Pod Klikovkou 1917/4, 150 00 Praha 5 - Smíchov
Tel: 241 740 540, info@schwabe.cz, www.schwabe.cz

www.engystol.cz

tmavé skvrny. Sluneční paprsky mohou způsobit jejich další ztmavnutí.

Příčina:

Vliv těhotenských hormonů.

Co s tím?

Pigmentace sama od sebe vymizí (nebo alespoň vybledne) po porodu. Pokud vám i pak zůstanou na obličeji skvrny, pomůže asi jedině make-up. Různé domácí citronové a podobné kúry se obvykle míjí účinkem.

Strie (pajizévky)

Jedná se o trhlinky v povrchové vrstvě kůže, které mají růžovou až purpurovou barvu. Nejčastěji se objevují v oblasti prsů, břicha, boků a stehen, kde se pokožka nejvíce napíná.

Příčina:

Za vznikem strií stojí dědičné předpoklady a také snížená elasticita a narušená struktura jemných kožních vláken.

Co s tím?

Vzniku strií se nedá zcela předejít, ale určitě nic nezakážete, pokud si budete exponované partie pravidelně promazávat tělovým mlékem. Pokud se pajizévky vytvoří, pravděpodobně se jich už nezbavíte. Časem ale vyblednout, trochu se zatáhnou a nebudou tak patrné.

Pocení

V těhotenství se zejména v letních měsících a ve třetím trimestru zvyšuje míra pocení.

Příčina:

Celkové zrychlení metabolismu v těhotenství.

Co s tím?

Noste pohodlné vzdušné oblečení z bavlny a hodně pijte. Nezdráhejte se třeba i několikrát během dne vysprchovat.

Svědění pokožky

Přibližně pětinu těhulek trápí svědění bříška nebo celého těla.

Příčina:

Pokud svědí bříško, patrně jde jen o důsledek jeho zvětšování a pnutí pokožky. Úporné svědění celého těla ale může být příznakem změny či poruchy jaterních funkcí, je proto třeba informovat lékaře, který doporučí vhodné řešení. Úlevu může přinést aplikace chladivých a zklidňujících emulzí. Velmi účinné jsou chladící gely s extraktem z Arniky. Příčinou svědění mohou být i určitá kožní onemocnění, vyrážky, ekzémy,

šenou pozornost a zvláštní péči.

Příčina:

Zvětšující se prsa

Co s tím?

Prsy je vhodné masírovat jemnými masážními oleji (velmi doporučovaná je růže a pomeranč) a v případě, že jsou prsa nateklá, použijte studený obklad z růžové vody a přikládejte ho na prsa v době odpočinku. Na bolavá a rozpraskaná prsa můžete použít mandlový olej (je vhodný i v období kojení).

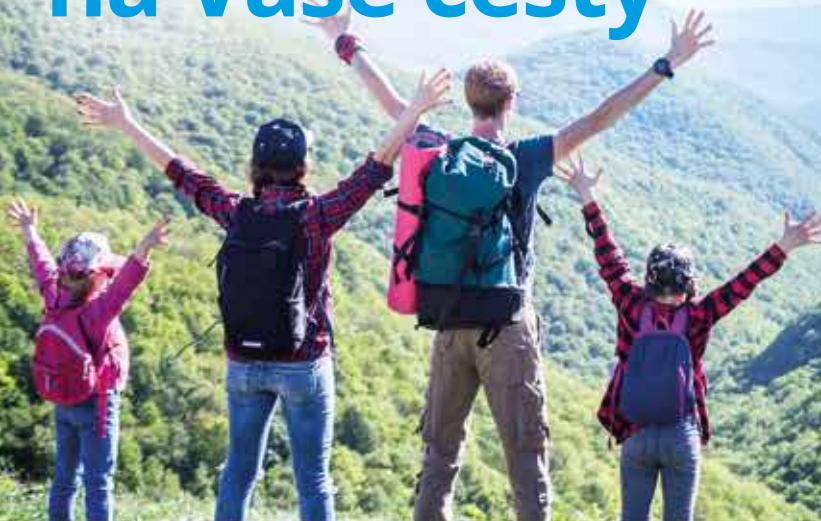
Bolavá prsa

V průběhu těhotenství se prsa zvětšují, a proto je třeba jim věnovat zvý-

Foto: Shutterstock.com

Zdroj: Doktoronline.cz, mamaaja.cz

Komplexní řešení na Vaše cesty

Akutol™ stop sprej

⊕ ZASTAV!

- + zastavuje drobná krvácení
- + obsahuje mořské a bylinné složky

Akutol™ sprej

⊕ OBVAŽ!

- + voděodolná, transparentní náplast ve spreji
- + po 3–4 dnech samovolně mizí

Akutol™ sprej na popáleniny

⊕ ZAHOJ!

- + ošetřuje drobné domácí popáleniny I. a II. stupně
- a pokožku po nadmerném opalování
- + obsahuje kyselinu hyaluronovou, extrakt z aloe vera a měsíček lékařský

Akutol™ odstraňovač náplasti

⊕ ODSTRAŇ!

- + rychle, snadno a bezbolestně odstraní všechny typy náplasti
- + velmi účinný – až na 200 aplikací

Trioderm® CARE Chladivá pěna s Arnikou

⊕ ZAHOJ!

- + unikátní praskající pěna s chladivým a zklidňujícím účinkem
- + po bodnutí či štípnutí hmyzem, na otoky kůže
- + 6% extrakt z arniky horské

Arpalit® Bio repellent

⊕ CHRAŇ SE!

- + odpuzuje komáry a klíštata
- + účinnost až 10 hodin
- + vhodné pro děti od 1 roku

LZE PŘEDCHÁZET VROZENÝM VÝVOJOVÝM VADÁM?

Každá maminka se těší na narození svého miminka. Zároveň má ale obavy, zda bude vše v pořádku a miminko nebude mít nějaké komplikace. Lze tomu nějak předcházet?

Vrozené vývojové vady

Každý rok se v České republice narodí více než tři procenta dětí s odchylkou, která vznikla během těhotenství. Některé příčiny ovlivnit nelze, jiné ano. Pro představu: 30% vrozených vad má genetickou příčinu, 10% je způsobeno vnějšími podmínkami a u 60% nejsou příčiny zjištěny. Jak z výše uvedeného vyplývá, některá rizika je možné ovlivnit, a to například vhodnou životosprávou matky (ta by měla dbát na dostatek potřebných minerálních látek a vitamínů, vyvarovat se kouření, pití alkoholu a podobně).

Význam kyseliny listové

Kyselina listová (B9) patří mezi B vitamíny. Tělo není schopné jí dlouho uchovávat, a proto je třeba zajistit dostatečný a pravidelný přísun této látky. Je nezbytná pro růst a dělení buněk, při krvetvorbě. Velkou roli hraje během těhotenství, obzvláště na jeho začátku. Žena, která uvažuje, že si pořídí miminko, by jí měla ale užívat již před tím, než otěhotní. Doporučená denní dávka pro toto období je 400 mikrogramů (jinak pro dospělého člověka cca 200 mikrogramů).

Kyselina listová je obsažena například ve špenátu, brokolici, v listové zelenině, v banánech, v jahodách, v malinách, v játrech, v těstovinách a podobně.

Nezapomeňte na probiotika

Určitě jste se setkali s pojmem „laktobacily“ neboli probiotické bakterie. Jen málo žen avšak ví, jak prospěšné je užívat laktobacily právě v těhotenství a během kojení.

Obecně z tabletového užívání probiotik profitují jak těhotné, tak i jejich budoucí děti. Jedním z nejvýznamnějších důvodů je, že podávání laktobacilů v těhotenství a laktaci

snižuje výskyt atopického ekzému u dětí. Druhou obrovskou výhodou užívání laktobacilů je snížení rizika výskytu těhotenské cukrovky. Navíc preventivní užívání laktobaci-

růstek hmotnosti by se měl pohybovat v rozmezí 8 - 15 kg. Názorně lze nevhodnější skladbu potravin budoucí maminky zobrazit do tzv. potravinové pyramidy. Má čtyři úrovně

lů v těhotenství je optimální cestou, jako předejít výskytu gyniologických zánětu, které jsou v těhotenství častější.

Životospráva těhotné ženy

Není pochyb o tom, že i správná výživa je důležitá pro zdravý vývoj plodu. Strava by měla být vydatná, a to o obsahu 2200 - 2400 kcal. Potrava má být lehce stravitelná a rozdělená do pěti jídel. Není vhodná ani redukční dieta, která může vyvolat předčasný porod, ale ani hyperkalorická, která vede k obezitě či gestačnímu diabetu (cukrovka, která se objeví v průběhu těhotenství). Během těhotenství žena přibývá na hmotnosti a ukládá v těle tuk, z něhož čerpá energii během kojení. Pří-

a čím nižší úroveň, tím více potravin z této skupiny by měla těhotná snít.

Obiloviny, těstoviny, pečivo a rýže

Základ pyramidy a tím i základ stravy tvoří obiloviny, těstoviny, pečivo a rýže. Tvoří základ, protože se z nich získává nejvíce energie. Jsou hlavním zdrojem sacharidů, které by měly tvořit přibližně 55% přijímané potravy. Pečivo je vhodnější celozrnné, nevhodné jsou sladké buchty. Těstoviny jsou lepší bezvaječné.

Ovoce a zeleninu těhotná žena potřebuje

Druhou úroveň pyramidy tvoří ovoce a zelenina. Tvoří významnou část potravy díky vysokému obsahu vitamínů, minerálů a vlákniny. Vláknina,

HOMEOPATIE PRO NASTÁVAJÍCÍ MAMINKY

Projít těhotenstvím jakoby nic se poštěstí málomálokteré ženě. Organizmus musí zvládnout náročné hormonální, fyzické a psychické změny. Každý další měsíc může být ve svých „vrtoších“ záladnější. Nastávající maminka má notně omezený výběr z běžných léčiv. S homeopatií je to však jiné – neohrozí ani ji, ani děťátko. Aby těhotenství patřilo k nejkrásnějším obdobím vašeho života, nechte se inspirovat přehledem nejúčinnějších léků z řady Česká homeopatie.

Ach, ty nevolnosti... (2. měsíc): Nevolnost, pocit hořkosti v ústech spolu s nadměrným množstvím žaludečních štáv a slin, odpor vůči pachům, spavost a únava trápí na začátku těhotenství asi tři čtvrtiny žen. Nebezpečí nastává v případě úporného zvracení, vyčerpání a dehydratace. Lék **Silicea AKH** v kombinaci s **Natriem phosphoricem AKH** těhotenské nevolnosti zkrotí. **Silicea AKH** zároveň posílí imunitu a urychlí regeneraci organizmu po porodu.

Pozor, zácpa! (3. měsíc): Nevolnosti by měly být sice na ústupu, ale změny ve vnímání chutí a pachů mohou způsobit odmítání potravin, které jsou důležitou součástí jídelníčku. Rozjířené smysly uklidní a drastickému úbytku váhy zamezí **Arsenicum album AKH** a **Aurum metallicum AKH**.

Jestliže naopak maminkám chutná příliš (hlavně sladké a kyselé), situaci stabilizuje **Argentum nitricum AKH** a **Natrium phosphoricum AKH**. Se zácpou pomůže **Silicea AKH** a **Graphites AKH**. Nutné je ale při tom myslat na pitný režim a vlákninu.

Strie, pocení a pigmentové skvrny (4. měsíc): Napínání a praskání kůže, zvýšené pocení, pigmentové skvrny, vyrážky, ekzémy, zhoršená kvalita vlasů či nezádoucí ochlupení jsou častým trápením 2. trimestru. **Graphites AKH** zlepšuje kondici kůže před porodem i po něm. Spolu s lékem **Apis mellifica AKH** snižuje riziko růstu výrazného ochlupení na tvářích, na bríše a kolem bradavek. S vypadáváním vlasů pomůže **Acidum phosphoricum AKH**. Nadměrné pocení a výskyt ekzémů stabilizuje lék **Sulfur AKH**.

Bolavá záda a gynekologické problémy (5. měsíc): Bolestem stydké spony nebo zad nelze předejít, lze je však zmírnit prostřednictvím **Dulcamary AKH** a **Hyperica perforata AKH**. Pokud se objeví výtok, který zapáchá a je doprovázen pálením a svěděním, může jít o infekci.

Vhodné je pak **Allium cepa AKH** spolu s protizánětlivým **Kaliem muriaticem AKH**, které snižuje nežádoucí účinky antibiotik, a **Thujou occidentalis AKH**, která léčí nemoci dělohy, močových i porodních cest.

Nebezpečné otoky, křečové žíly a hemoroidy (6. měsíc): Kotníky, lýtka, tvář a další části těla často otékají. Na otoky vždy upozorněte svého gynekologa, aby se včas vyloučily problémy s ledvinami a vysokým tlakem (preeklampsie). **Apis mellifica AKH** má blahodárný vliv na správnou funkci ledvin. Doporučujeme jej užívat jako prevenci po celou dobu gravidity. Proti vzniku hemoroidů a křečových žil či jejich bolestivému vystoupení sáhněte po léčích **Graphites AKH** a **Apis mellifica AKH**.

Nízký tlak (7. měsíc): Motání hlavy, mdloby, zimomřivost, studené ruce a nohy a zvýšenou únavu – to všechno může způsobit nízký tlak. Jeho nebezpečí je v tom, že pokud dojde k pádu v důsledku omdlení, může se nastávající maminka, případně i děťátko vážně zranit. Hodnotu krevního tlaku pomůže stabilizovat kombinace homeopatik **Kalium carbonicum AKH** a **Silicea AKH**.

Únava, výkyvy nálad a strach z porodu (8. měsíc): Těhotenství je pro ženu emočně velmi náročné. Slzy a rozladění zažene užívání léku **Silicea AKH** spolu s **Acidem phosphoricem AKH**, které se osvědčilo při léčbě depresí. Vnitřní neklid a nejistotu potlačí **Argentum nitricum AKH**. Strach a obavy z mateřských povinností zaplaší **Arsenicum album AKH**.

Nespavost a porod (9. měsíc): Úzkosti nebo jen nepohodlí kvůli velkému bříšku mohou vést k nespavosti. A to zvláště v závěrečné fázi těhotenství. Od 4. měsíce je proto vhodné užívat **Artemisia vulgaris AKH** a **Arsenicum album AKH**. V období těsně před porodem nelze než doporučit užívání léku **Apis mellifica AKH**, který se postará o vyrovnaní hormonálních stavů a zařídí, aby porod začal samovolně a ve správný čas.

Naše doporučení vycházejí z mnohaleté homeopatické praxe, přesto je nutné si pamatovat, že homeopatie se zakládá také na jedinečném stavu pacienta. Neváhejte proto konzultovat své potíže s profesionálním homeopatem!

MUDr. Alexandr Fesik,
lékař a homeopat

Česká homeopatie AKH
homeopatická poradna: 776 879 799, 596 113 330
www.budtezdravi.cz | budtezdravi@budtezdravi.cz

@budte zdraví s Českou homeopatií
 Budte zdraví s Českou homeopatií

spolu s dostatečným příjemem tekutin a vhodnou pohybovou aktivitou, je přirozeným bojovníkem proti zácpě. Zelenina je také výborným zdrojem přírodních antioxidantů. Velmi vhodné jsou zeleninové saláty s olejovou zálivkou, protože se tak zvyšuje využitelnost vitamínů rozpustných v tucích.

Každý den by měla budoucí maminka snít 2 - 4 porce ovoce. Vhodná jsou jablka (regulují trávení a bez slupky na lačno jsou mírně projímací) a ananas (obsahuje vitamín B, C a kyselinu listovou).

Konzumace mléka, mléčných výrobků a masa v těhotenství

Třetí příčku pyramidy tvoří společně mléčné výrobky a maso. Hlavním prínosem mléka a mléčných výrobků je vysoký obsah vápníku a v případě tvarohu jde i o významný zdroj bílkovin. Dále obsahují vitamíny B2, B12 a A. Vhodnější jsou odtučněné sýry a jogury, které obsahují menší množství nasyčených mastných kyselin, které zvyšují hladinu cholesterolu v krvi. Mezi sýry vhodné jíst během těhotenství patří sýr feta, gouda, mozzarella nebo sójová varianta sýru - tofu. Nevhodné jsou tučné smetanové sýry a také balkánský sýr, který obsahuje velké množství soli. Pozor na čerstvé mléko a sýry (nepasterizované) jako na možný zdroj bakterií. Denní spotřeba mléka či mléčných výrobků je čtvrt litru nápoje, 1 jogurt nebo 50 g sýra.

Společně s mléčnými výrobky tvoří třetí stupeň pyramidy maso, vejce

a luštěniny. Tyto potraviny slouží především jako zdroj bílkovin. Maso je dále významným zdrojem železa.

Doporučuje se konzumace libového masa (bez tuku a kůže), vhodné je maso kuřecí a ryby. Červené maso se doporučuje při anémii. Maso musí být dostatečně tepelně upraveno (nedopečené či nedovařené

maso je opět zdrojem bakterií). Jako zdroj železa je dobrý vaječný žloutek (opět dobře uvařený) a zdrojem bílkovin je vaječný bílek. Bílkoviny obsahují také luštěniny - především se doporučuje sója. Denně by měla těhotná žena snít 125 g masa.

Tuky, sůl a cukr - doporučené množství pro těhotnou ženu

Množství tuků se doporučuje 60 - 80 g/den. Tuky se dělí podle původu na živočišné (sádlo, máslo, slanina, apod.) a rostlinné (olivový, slunečnicový, řepkový a sójový olej a tuky z nich vyráběný). Ne všechny tuky působí na naše zdraví stejně. Živočišné tuky spolu nesou cholesterol a jsou složeny z mastných kyselin, které svým působením zvyšují hladinu cholesterolu v krvi. Cholesterol, který můžeme v krvi měřit, se rozlišuje na tzv. špatný - LDL cholesterol a tzv. dobrý - HDL cholesterol. LDL cholesterol, jehož hladinu zvyšují právě živočišné tuky, poškozuje cévy a zvyšuje riziko vzniku cévních chorob. Rostlinné tuky obsahují naopak mastné kyseliny zvyšující hladinu HDL cholesterolu, který nás zbavuje cholesterolu špatného. Tuky společně se solí a cukrem tvoří špičku pyramidy, jsou to potraviny, které by měla nastávající maminka omezit nebo úplně vyložit.

Životospráva se ale netýká jen stravování, ale i pohybu (Cvičení v těhotenství, spánku, denního režimu, omezení stresu a dalších negativních vlivů atd.

Foto: Shutterstock.com

ROSSMANN
CLUB

Roßmánek

Uvítací
kupon

Slevy
na produkty

Sleva
za věrnost

Slevy
Rossmánek

Sleva
měsíce

Narozeninová
sleva

Stáhněte si aplikaci ROSSMANN CLUB
zdarma na www.rossmann.cz
a využijte slevu 20 % na Váš nákup*.

* Nevztahuje se na produkty z letáku, produkty označené na prodejně logem akce a dlouhodobě levně, fotoslužby CEWE, odměny věrnostního programu, dobíjení kreditu, dárkové karty, zboží ve výprodeji a nákup počáteční kojenecké výživy. Neplatí na akce se slevou 50 % a vyšší. Slevu nelze kombinovat s jiným slevovým kuponym.

ABYCH NĚCO NEZAPOMNĚLA...

Termín porodu se blíží, je čas nachystat tašku do porodnice. Tašku je dobré mít nachystanou pěkně po ruce již několik dní před očekávaným termínem porodu.

Nikdy totiž nevíte, jaké nepředvídané události nastanou, může vám prasknout voda nebo se vyskytnout jiné nečekané komplikace.

Pokud pojedete do porodnice rychlo, není většinou čas, nálada ani myšlenky na nějaké balení, takže

musíte si ho vyzvednout (dají ho i tatínkovi).

- Svobodné rodný list a pokud

a nosánku

- kartáček na vlásy
- rychlozavinovačku, dečku
- oblečení na cestu domů

nachystanou tašku jistě oceníte. Porodnice sice uvádějí, co vám poskytnou zdarma během vašeho pobytu jak pro děťátko, tak pro vás, ale vždy je lépe přibalit raději nějakou tu věc navíc, než abyste pak musely honit novopečeného tatínka. Ten by totiž v návalu radosti z příchodu vašeho potomka na svět nemusel doma vůbec nic najít, raději tedy na něho moc nespoléhejte! Co by tedy ve vaší porodnici nemělo chybět?

Doklady:

- Občanský průkaz
- Těhotenská průkazka
- Vdané oddací list – stačí kopie, pokud nechcete dávat originál, ten pak stačí předložit na matrice při vyzvednutí rodného listu miminka. To ale znamená, že vám ho nezašlou poštou, ale

chcete, aby se mimi jmenovalo po tatínkovi, tak je třeba předem zajít na matriku, kde se sepíše prohlášení o tom, jaké jméno bude dítě používat (dohoda o jméně dítěte), jinak dostane mimi jméno po matce a bude se to muset „dovyřídit“ po porodu.

- Průkazku pojištěnce
- Porodní plán, pokud jej chcete použít

Potřeby do porodnice pro miminko:

- jednorázové pleny (asi 30 kusů)
- látkové pleny (asi 3 kusy)
- dětské hygienické vlhčené ubrousny mycí přípravek, ochranná mast na zadeček, olejíček vše určené výrobcem na ošetření dětské jemné pokožky
- vatové tyčinky do oušek

Potřeby do porodnice pro maminku:

- ručníky
- boty na přezutí + teplé ponožky
- hygienické potřeby – kartáček na zuby, pastu, hřeben, šampón, mýdlo, krém, jelení lůj
- manikúru
- jemný toaletní papír, papírové kapesníky, vlhčené hygienické ubrousny
- porodnické vložky
- spodní kalhotky
- prsní vložky
- mast na bradavky s panthenolem
- kojící podprsenky
- noční košili
- župan
- mobilní telefon + nabíječku
- něco na čtení
- fotoaparát
- pití, musli tyčinky nebo něco lehkého k jídlu

Nakonec nezapomeňte mít stále na telefonu osobu, která s vámi ten váš "velký den" včetně porodu bude absolvovat a držet vás pevně za ruku, když vám nebude zrovna do zpěvu! A nezapomeňte se s prostředím porodnice seznámit – nejlépe osobně!

Věci pro miminko na odvoz domů:

A pak už přijde ten velký den a vy půjdete domů. Jenže v čem? Možná by bylo fajn si předem doma připravit základní výbavičku.

pro letní miminko je zapotřebí:

- košilka nebo body
- dupačky
- kabátek
- čepička letní bavlněná

EXOMEGA CONTROL

“ Péče o suchou a atopickou pokožku již od narození „

NOVINKA

EXOMEGA CONTROL

Emolienční sprej 200 ml

- ✓ Rychlá aplikace
- ✓ Okamžitá absorpcie
- ✓ Od narození
- ✓ Proti škrábání
- ✓ Přírodní složení

A-DERMA
LABORATOIRE DERMATOLOGIQUE VEGETAL

Přirozená a jedinečná, tak jako vaše křehká kůže.

www.aderma.cz

- zavinovačka do autosedačky, pokud je chladněji ještě deku
- autosedačka s vložkou na miminko
- 1-2 jednorázové pleny
- látková plena

pro zimní miminko budete potřebovat:

- košilku nebo body
- dupačky
- kabátek
- teplou čepičku a podní ještě čepičku bavlněnou
- rukavičky
- ponožky
- kombinézku nebo fufak
- zavinovačku a teplou deku nebo zimní pytel do autosedačky
- autosedačku s vložkou na miminko
- 1-2 jednorázové pleny
- látkovou plenu

Tašku s připravenými věcmi pro miminko uložte doma na místo, o kterém řeknete vašemu partnerovi. Ještě si můžete připravit náhradní pohodlné oblečení na odchod domů z porodnice pro případ, že by se vám původní, ve kterém do porodnice přijedete, znečistilo

Věci pro miminko do jednoho roku

Samozřejmě spoustu věcí budete potřebovat během prvního roku. Co vše budete přesně potřebovat?

Drobnosti, které pomohou...

Kojící polštář - považuji za super pomocníka...

Lehátko pro mimi - dobrá věc, nikoliv nepostradatelná, ale užitečná, zvláště, máte-li větší byt či dům a nechce se vám pořád k mimi běhat, přenesete do kuchyně či kamkoliv a máte dítě na očích.

(novorozence není problém držet-podepírat rukou, několika měsíční dítko už ano, navíc na lehátku bude mít nehledě na bezpečnost jistě lepší pocit a lepší rozhled).

Sedátko do vany - také myslím velmi dobrý pomocník, hlavně kvůli bezpečnosti u neposedných dětí a výhodný pro mladší děti při společném koupání se starším sourozencem.

Protiskluzová podložka do vany - pro větší děti považuji za nutnost, i když u nich sedíte, když uklouznou, nemusíte je zachytit a mohou si ublížit.

Síťka na hračky - je-li vaše dítko vodomil a ve vaně si vyhraje, asi užitečná věc.

Stupínek k umyvadlu - dobrá věc pro děti, které si začínají osvojovat hygienické návyky. Samozřejmostí by měl být vlastní ručníček.

Stupínek k WC + redukce na prkénko - ne každá redukce sedne na každé wc, je třeba přeměřit. Dětské prkénko koupíte i s držadly, vyvýšením přední části - vhodné pro chlapečky, koupíte i polstrované.

Hraní, zábava

Hrazdička pro mimi - cca od 3. měsíce (spíše později) si s ní miminko určitě vyhraje, zvláště, jsou-li na ni hračky vydávající zvuky, světýlka, hudba.

Hrací deka - většinou bývá vyplňena vatelem či něčím podobným, postačí i jakákoli tlustá deka, prostě

cokoliv, aby dítě na zemi bylo v teple a měkkém.

Chodítko - budě dítě v chodítku sedí a odráží se (tento typ známe

Koupání, hygiena

Lehátko pro miminko do vany - osobně považuji za nepostradatelnou věc, zvláště, je-li dítko živější

Tidoo®

Nejčistší přírodní péče
pro vaše děťátko

K dostání na www.liftea.cz

- 100% přírodní kosmetika garantovaná bio certifikací
- Ekologické plenky oceněné jako nejlepší organický produkt pro rok 2021 ve Francii
- Hygienické potřeby z bio bavlny

INZERCE

On-line prodej

KOJENECKÉHO ZBOŽÍ

největší prodejce značky

Dada v ČR

www.4child.cz

mnozí z dětství) nebo chodítka sloužící jen jako opora, tzn. jakýsi vozík, kterého se dítko drží (odborníky více doporučovaný typ).

Odrážedlo - odborníky také dost diskutované téma, zda je či není vhodné, rozhodně vaše dítko ho chtít asi bude, já jsem pro.

Houpačka - určitě nepatří k základní výbavě, ale pokud ji máte doma kde zavěsit, pořidte si ji, děti houpání milují...

Cestování, procházky, výlety

Klokanka, babywak, nosítka, šátek - mít něco z toho je určitě fajn, záleží na každé mamince, čemu dává přednost. Klokanka je využívána při cestě do obchodů, kde není bezbariérový přístup, na dovolené apod.

Krosna pro dítě - záleží na typu rodiny, pokud máte rádi výlety, bezva věc, doporučuji se stříškou a pláštěnkou, mrkněte i na nosnost.

Stupátko - skate za kočárek - existují různé typy, ne všechny jdou připevnit na každý kočárek, ale je to skvělá věc. Návleky na kola kočárku - dobrá vychytávka, nebudeste mít ušpiněnou podlahu od kočárku, kdo "neparkuje" v bytě, ten asi nevyužije.

Kapsář do auta - připevní se ze zadu na přední sedadlo spolujezdce.

Zrcátko do auta - dobrá věc pro bezpečnější řízení, aby řidič se nemusíte na dítě vzadu otáčet, vidíte ho ve speciálním zrcátku. Jiné zrcátko lze zase umístit na opěrku zadního sedadla, použijete, máte-li dítě ve vajíčku - proti směru jízdy na zadním sedadle a chcete na něj zejména vidět.

Termohrnec do auta - hrníček, který lze zapojit do zásuvky zapalovače v autě. Taky se obejdete, ale pokud máte malé děti na příkrmech a hodně cestujete, tak je to dobrá věc a odpadnou vám starosti, kde jídlo či pití ohřát.

Vybavujeme domácnost pro miminko

Příchod nového človíčka do rodiny přináší potřebu pořízení mnoha nezbytných věcí, které v dosud bezdětné domácnosti obvykle nebývají. Tou prostorově největší je dětská postýlka, dále pak přebalovací pult, vanička s lehátkem, elektronická chůvička, případně monitor dechu a jiné.

Pohodlné a zdravé ležení

Miminka v prvních měsících tráví v postýlce většinu času, a proto je třeba pořízení dětské postýlky a vhodné matrace věnovat zvýšenou pozornost. V první řadě je nutné při výběru postýlky a matrace zkонтrolovat, zda nabízené dětské zboží splňuje všechny certifikáty bezpečnosti a hygieny a je opatřeno obchodním jménem a adresou výrobce nebo dovozce. Tyto údaje je nutné znát při případné reklamaci či stížnosti na kvalitu výrobku. Postýlky se nejčastěji vyrábějí v rozměrech 140x70 cm a nebo 120x60cm a je pouze na rodičích, jak velkou postýlku pro miminko zvolí.

Pro větší pohodlí

K usnadnění péče o dítě je vhodné vybrat postýlku, která má možnost nastavení výšky roštu od země - pouze ležící miminko může ležet výše, větší, již plazící se děti musí mít rošt umístěn bezpečněji níže. Některé postýlky mají též užitečnou možnost bezpečného stahování postranice. Tyčky, které tvoří strany postýlky, by měly být od sebe vzdáleny cca 6 - 6,5cm, tak aby dítě z postýlky nemohlo vypadnout nebo si jinak ublížit. Zajímavou možností je snadné vyndávání jedné nebo dvou tyček v postranici, aby větší děti mohly postýlku samostatně opustit.

Matraci raději novou

Postýlka by měla být bytelná a postupně použitelná i pro další děti, matraci by však mělo mít každé dítě novou. Na trhu je v současnosti velký výběr dětských matrací - nejvhodnější jsou spíše tvrdší typy, nejlépe vícevrstvé, prodyšné, s kvalitním, snadno snímatelným pracím potahem. K postýlce bývá možnost přikoupit kolíčka (nejlépe s brzdičkou) pro lepší manipulaci, síťku proti hmyzu nebo držák na látkové dekorace (nebesa). Určitě bychom neměli zapomenout

ani na kvalitní povlečení a peřinky, které umožní spokojený spánek miminka.

Monitory dechu a elektronická chůvička

Do postýlky je také možné pořídit snímač pohybu miminka, tzv. monitor dechu, který hlídá, zda dítě pravidelně dýchá.

Užitečnou pomůckou jsou také tzv. elektronické chůvičky, které přenášejí zvuk od miminka k rodičům (i opačně) a usnadňují hlídání dítěte

na větší vzdálenost. Některé chůvičky dnes již umějí přenášet i obraz, takže rodiče mají svého potomka pod dozorem opravdu nepřetržitě.

Přebalovací pult

Pro prvních několik měsíců, než se začne miminko samostatně pohybovat a otáčet, může být pro rodiče příjemnou pomůckou do domácnosti přenosný košík nebo kolébka, ve které dítě tráví čas přes den a současně je v blízkosti rodičů.

Vhodnou pomůckou ke každoden-

ní péči o miminko bývá přebalovací pult - místo, kde je možné dítě přebalovat, převlékat, ošetřovat po koupeli apod. Místo k přebalování by mělo být pohodlné jak pro dítě, tak pro rodiče, protože u něj budou trávit hodně času. Přebalovací pult by měl být zhotoven ze zdravotně nezávadného materiálu a měl by mít zvýšené postranice. Většina pultů slouží zároveň jako skříňka pro uložení všech dětských potřeb a oblečení, aby rodiče měli vše pohodlně při ruce a od miminka na přebalovacím

pultě nikdy neodcházeli.

Vyrážíme do lékárny...

Pokud myslíte, že už máte nakoupeno, opak je pravdou. Vyrážíme do lékárny...

ně spotřebuje klidně i devět plínek za den, větší děti jsou už skromnější.

Vlhčené čistící ubrousky - Výborná věc.

Jednorázové přebalovací podložky -

Jsou šikovné na cestování.

Rektální rourka - Pomáhá na prdíky

přímo zázračně.

Teplovýměr - Digitální - nebo rychloběžka a nejlépe ušní.

Líh nebo jodisol na pupík - Každá porodnice vám doporučí něco jiného - takže se zeptejte...

Buničité čtverečky na čištění pupíku - Totéž, každá porodnice to vidí

Mastička na popraskané bradavky – Často zachrání prsa a tím i kojení.

Mastička na prdelku – Každá maminka si oblíbí jinou, ale chybět určitě nesmí nikde.

Olejíček nebo tělové mléko – Obzvláště pokud má miminko problém se suchou kůží, je to nutné.

Tyčinky a čištění nosíku a oušek – Pozor, miminkům se tyčinkou nezájdí do ouška, čistí se jen kraj a záhyby ušního lalůčku!

Kapky do nosu – miminka obzvláště v zimním období dost často trápí rýma. Je dobré mít proto po ruce i kapky do nosu.

Papírové plenky – Na novorozeně se kupuje velikost jedna, ale větší miminka se do ní nevejdou. Novoroze-

Dudlík – Prvním, co byste při výběru šidítka pro své dítě měli sledovat, je jeho velikost. Vyrábí se totiž dudlíky pro miminka ve věku 0 až 6 měsíců, 6 až 12 měsíců a 12 až 18 měsíců. A dokonce se dají sehnat i speciální dudlíčky pro předčasně narozené děti nebo děti s nízkou porodní váhou. Rozdíl ve velikosti jejich pusinky je značný, tudíž správná velikost dudlíku snižuje riziko deformace patra či zoubků.

Kojenecká láhev – Je dobré ji mít doma jen pro vlastní klid. Pokud se tyka savicek, pro novorozence jsou nevhodnější dudlíky s pomalým průtokem, u starších dětí, které si již na krmení z lahvičky zvykly, lze zvolit dudlík s rychlejším průtokem.

jinak, někde doporučují tyčinky...

Sirup proti teplotě a bolesti – Je dobré mít ho doma v lékárníčce, většinou je potřeba po očkování. Je lepší dát miminkům lék proti bolesti, než ho nechat při silnější reakci trápit...

Odsávačka hlenů – Na trhu je mnoho modelů, některý by měl určitě skončit u vás.

Miminkovské oblečky

A teď se konečně dostáváme k té nejméně obsáhlé, ale nejdůležitější části miminkovské výbavičky - k obléčení.

Normální, čerstvě narozené miminko má kolem 50 cm a tří až čtyř kil, obvod hlavičky má kolem 34 cm. Ideální je pro něho velikost 56, ale

Spokojené dítě, šťastná máma

Viburcol pomáhá uklidnit miminko a utišit pláč:

- ✿ když rostou zoubky
- ✿ při nespavosti
- ✿ při mírných bolestech bříška
- ✿ při teplotě, rýmě, kašli...

Viburcol je homeopatický léčivý přípravek k zavádění do konečníku. Zakoupíte v lékárně bez receptu. Čtěte pečlivě příbalovou informaci.

Viburcol® obsahuje léčivé bylinky a minerální látky

již od 1. dne věku

-Heel

Schwabe Czech s. r. o.
Pod Klikovkou 1917/4 150 00 Praha 5 - Smíchov
Tel.: 241 740 540, office@schwabe.cz, www.schwabe.cz

www.viburcol.cz

INZERCE

NEBUĎTE PRŮMĚRNÁ stopadesátikilová!

Látkové menstruační vložky

Průměrná žena vytvoří za svůj plodný život až
150 kg odpadu v podobě použitých jednorázových
menstruačních pomůcek.

Nebud'te jedna z nich!

příjemnější

prodyšnější

ekologičtější

bamboolik

jen nakrátko, protože miminka neuvěřitelně rychle rostou a už kolem třech měsíců nosí velikost 62, kolem půl roku velikost 68, kolem tříčtvrté roku velikost 74 a konečně kolem roku už jim začínáme dávat velikost 80 - a nyní následuje dobrá zpráva, jejich růst se konečně zpomalí a miminka rostou tak o jednu velikost za půl roku. Ano, velikosti se odvozují od délky miminka a jdou po šesti centimetrech - takže 50, 56, 62, 68, 74, 80, 86, 92, 98, 104... Občas se některý výrobce rozhodne jít proti proudu a začne dodávat na trh například velikost 64... To je o kousíček větší, než 62 a o dost menší než 68. Další specialitou je číslování v měsících, což by nebylo vůbec špatné, ale jejich měsíce jsou takové zvláštní - nikdy velikostně nesedí. Číslování v u větších velikostí v ročích je o něco přesnější – ale počítá s průměrným dítětem, ale to už není problém odhadnout.

Body vel. 56 4x - Spíš méně, nejlépe ze 100% bavlny, určitě s dlouhým rukávem.

Body vel. 62 4x - Spíš více, taky raději bavlněné, jsou prostě k nezaplacení.

Body vel. 68 - Začnou příkrymy a bude jich potřeba hodně!

Dupačky nebo měkké kalhoty vel. 56 4x - Raději bych to s počtem nepreháněla, miminko z ní velmi rychle odroste.

Dupačky nebo měkké kalhoty vel. 62 4x - Laclové riflové nebo manšestrové kalhoty jsou sice ohromně roztomilé, ale pro ležící miminko nepravě nejvhodnější, takže pokud narazíte na nějaké opravdu pěkné, kupte je, ale ne menší než 80 - jsou ideální až pro chodící mimčo. Naprostě skvělé jsou zateplené bavlněné kalhoty, pod ně ponožky a bačkůrky a nemusíte miminko trápit oblékáním punčocháčků.

Ponožky nejmenší velikosti 5x – Mi-

minka mají často studené nožičky, tak nosí ponožky i pod dupačky. Nevyplatí se kupovat levné ponožky, bohužel nedrží na nožičkách...

Trika s dlouhým rukávem nebo mikinky vel. 56 4x - Není třeba přehánět počet, miminko může hned nosit velikost 62 nebo světřík.

Trika s dlouhým rukávem nebo mikinky vel. 62 4x - K nezaplacení, vážně. Navíc miminko může nosit i větší velikosti, takže bych možná doporučila hned nakoupit i páru kousků velikosti 68.

Bavlněná čepička obvod hlavičky 36-38 cm 2x – Nejlépe obyčejné bavlněné, fleeceové čepky se zdobením na temeni se vyplatí až na chodící dítě, ležícím miminkům docela překážejí. Pletené bačkůrky, rukavičky a čepička - Stačí 2x – miminka je moc neučarou.

Overaly - Někdo je má rád, někdo ne,

nahrazují vlastně dupačky a mikinu. Overal na spinkání vel. 62 3x - Pro novorozené se většinou nepoužívají, mění se to zhruba ve čtvrt roce s příchodem režimu – takže stačí je nakoupit od velikosti 62.

Bryndáček - Dobré jsou ty s igelitem na spodní straně, výborné jsou taková obdélníková „ponča“ s otvorem s rantlem pro krk, ale je to hodně individuální, na jedno miminko je skoro nepotřebujete a na druhé jich spotřebuje spoustu - je to dítě od dítěte jiné. Ale až se batole začne učit jíst samo, tak se budou ještě hodit.

Rychlozavinovačka – Některá miminka zavinovačku používají docela hodně, některá vůbec, ale rychlozavinovačka je výborná věc. Později se z ní dá odpárat suchý zip a dá se používat jako podložku pod miminko na sedačku nebo na zem.

Foto: shutterstock.com

CO BY VÁM NEMĚLO CHYBĚT VE VÝBAVIČCE?

Šetrná péče pod plenky

Je mnoho oblastí, ve kterých děti potřebují jinou péči než dospělí, a v intimní hygieně tomu není jinak. Zejména u malých a zvláště holčiček je intimní hygiena velmi důležitá, protože ovlivňuje celkovou kondici intimních partií a pokožky.

Povrch intimních partií je osídlený celou řadou bakterií. Některé jsou pro organismus prospěšné (laktobacily), jiné mohou vyvolat infekci. Kyselé prostředí prospívá laktobacilům a vytváří nepříznivé podmínky pro ostatní bakterie. Zvláště u malých holčiček je pokožka méně odolná vůči škodlivým bakteriím. Abychom svým dětem pomohli zachovat zdravé intimní prostředí, které je pro jejich věk přirozené, je nutné o tyto citlivé partie pečovat už od narození velmi pečlivě a šetrně.

Jak se starat o miminko s přírodní kosmetikou?

1

Běžné prostředky intimní hygieny pro ženy rozhodně nejsou vhodné pro děti. Všechny mají kyselou reakci, což je pro intimní partie dospělé ženy vhodné, ale děti nikoliv. **Vybírejte prostředek určený speciálně pro děti**, který je šetrnější a přitom aktivně působí proti nežádoucím bakteriím.

2

Pokud nemáte po ruce vlhčené ubrousky nebo je nechcete používat, snadno je nahradíte obyčejnými papírovými kapesníčky nebo látkovou plenou. Navlhčete kapesníček vodou, naneste malé množství **produkту na olejové bázi** (třeba hydrofilní oleje nebo specifické produkty určené pro dětskou hygienu) a nechte krátce působit. Nakonec setřete vlhkým papírovým kapesníčkem či plenou. Použitím olejového přípravku zabráňte nadmernému vysušení a nepříjemnému podrážení.

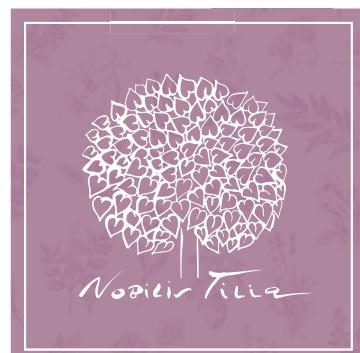
3

Na závěr přicházejí na řadu **ochranné produkty**. Také u nich je velmi důležité, aby měly **olejový základ**, který vytvoří na pokožce regenerační ochrannou vrstvu. Vhodné jsou **za studena lisované rostlinné oleje** jako je meruňkový, mandlový či bambucké máslo.

TIP

Při mírném znečištění navlhčete papírový kapesníček **květovou vodou v bio kvalitě** nebo ji nastříkejte přímo na pokožku a kapesníček setřete. Květové vody jsou úžasným produktem vzniklým během destilace éterických olejů. Pomáhají udržet zdravé pH pokožky a jsou přirozeně antimikrobiální. Dobře vám poslouží v cesťách nejen pro miminko, ale i k jemné dezinfekci vašich rukou, kdykoliv je potřeba.

WWW.NOBILIS.CZ

**ČESKOU
AROMATERAPEUTICKOU
KOSMETIKU
DOPORUČUJE HEREČKA**

Andrea Pářížková

PÉČE O ZUBY,

PLEŤ A VLASY

Také se vám začíná rýsovat bříško a vše je náhle jinak? Zuby se vám drolí, pleť mastí a vlasy jsou stále zplihlé?

Vítejte mezi těhotnými

Sotva jste si zvykla na svůj nový stav a váš doktor chce do těhotenské průkazky údaje o stavu vašeho chrupu? Ríkáte si, zase další zbytečná návštěva doktora? Nemyslím...

Již v dávné minulosti se vědělo o vlivu těhotenství na zvýšenou kazivost zubů. Vyvíjející se plod totiž potřebuje pro stavbu kostí fosfor a vápník. Vezme si je, ber kde ber, pokud je nedostane v potravě, odčerpá si je ze zásob matky. Zvýšená spotřeba a snížený příjem uvedených minerálů a některých dalších vitaminů postupně vedou ke zhoršení kvality a odolnosti chrupu. K čemuž samozřejmě nemusí dojít. Stačí zajistit dostatečný přísun vápníku a fosforu v přirozené stravě a ve vitaminových tabletách.

Tím by ovšem péče o zuby v těhotenství neměla končit.

- Nedílnou součástí péče o zdravý chrup je pravidelné a technicky správné čištění zubů.
- Pozor byste si měla dát i na přílišnou konzumaci sladkostí a různých bonbonů, raději žvýkejte žvýkačky bez cukru, které mají příznivý vliv na ochranu zubů.
- Při jakékoli bolesti zubů navštivte svého lékaře.

Péče o pleť

Péče o pleť v těhotenství

Vlivem hormonů je možné, že dojde k dočasnému zhoršení pokožky. Pokožka je sušší a mohou se objevit i nepěkné pupinky, kvůli kterým jste se trápila naposledy v pubertě. Těhotenství vám zkrátka namíhalo koktejl hormonů ovlivňující nejen vaši psychiku, ale i vzhled. Není to příjemné, naštěstí však pomíjivé. Je tedy nutná zvýšená péče. Na druhou stranu, nejlepší možností je svěřit

sou příjemnou relaxací

Velkým problémem jsou v těhotenství strie. Strie neboli pajivézky vznikají rychlým nárůstem hmotnosti. Prasklinky na kůži se tak většinou objeví na místech, která se v těhotenství výrazně zvětšují, tedy především břicho, prsa a boky. Abyste se těmto neestetickým prasklinkám vyhnula, hlídejte si v těhotenství váhu. Nedržte žádné diety. K udržení optimálního váhového přírůstku stačí dodržovat zásady zdravé výživy. Dodejte své pokožce vláčnost. Promazávejte namáhanou pokožku speciálními krémy nebo oleji určenými, případně krémy obsahující kolagen, která v boji se striemi velmi pomohou. Je však možné, že i přes veškerou snahu vaše kůže popraská, neboť hodně záleží i na genetické dispozici. Nezoufejte, nevhledné červené čárky časem vyblednou a již nebudou tak nápadné, i když už vám jako památku na toto krásné období zůstanou.

Péče o prsa v těhotenství

Prsa se již během těhotenství zvět-

šují vlivem zvětšujících se mléčných žláz, které se připravují na kojení. Zvětšující se prsa těžknou a mění svůj vzhled. Pro udržení hezkého poprsí jim musíte věnovat dostatek péče. Volba vhodné podprsenky je důležitou součástí této péče. Máte-li větší prsa, nosete podprsenku i v noci. To platí i v době kojení, kdy se vám prsa ještě více nalijí. Výběrem vhodné podprsenky zajistíte pro svá prsa podporu. Kojící podprsenky vybírejte až v posledních týdnech těhotenství, kdy již bude obvod hrudníku i prsou přibližně odpovídat i poporodnímu stavu. Při brzkém nákupu by se mohlo stát, že by vás podprsenka tlačila. Mažte - Denně promazávejte prsa pěsticími krémy, zajistíte pružnost pokožky a předejdete tvorbě strií. Posilujte - Posilováním prsních svalů předejdete jejich ochabnutí a v době kojení podpoříte i tvorbu mléka. Otužujte je - Sprchováním střídavě teplou a studenou vodou prokrvite tkáně a získáte pružnější pokožku.

Péče o vlasy

Také vlasová pokožka vylučuje zvýšené množství mazu, vlasy se stávají lesklejšími a mastnějšími. To vyhovuje pouze ženám, které mají suché vlasy, pro ostatní je to nepříjemná zkušenosť a nezbývá nic jiného než častější frekvence mytí vlasů, obvykle každé dva až tři dny. V těhotenství se někdy stává, že vám začnou nadměrně vypadávat vlasy. Běžně vypadne okolo sta vlasů denně. Pokud ztratíte více vlasů, než je uvedený denní standard, nemusíte se ale ničeho obávat. Nejde o trvalý stav, vlasy vám jistě dorostou, i když si na to budete muset počkat někdy i několik měsíců po porodu. Přechodně můžete problém vyřešit třeba nějakým šikovným stříhem.

Foto: Shutterstock.com

V péči matíku prírody

**Čistě přírodní přípravky
na podporu kojení a BIO kosmetika.**

Těhotenství a po porodu
prevence a ošetření
těhotenských strií, hemoroidů
a hojení hráze

Kojení
kapsle a kapky na zvýšení
tvorby mateřského mléka,
ošetření bradavek

Miminko
hygiena zadečku a tělíčka

Všechny výrobky mají mezinárodní certifikáty na to že obsahují BIO suroviny, jsou přátelské k životnímu prostředí, plně recyklovatelné a nejsou testovány na zvířatech.
Vyrobeny jsou ve Francii (Douce Nature) nebo v USA (Motherlove). Přípravky na podporu kojení Motherlove jsou schváleny Ministerstvem zdravotnictví ČR.

www.mamilla.cz

CHCI KOJIT, ALE NEMOHU...

Mateřské mléko je v současné době považováno za nejlepší stravu pro dítě. Všude je tento způsob krmení doporučován a v porodnicích se považuje za samozřejmé, že bude maminka kojit. Proč je ale kojení považováno za tak dobré? A co dělat, když to nejde?

Výhody kojení

Je jisté, že kojení má mnoho výhod, a to nejen pro miminko, ale také pro maminku. V případě dítěte se jedná zejména o zdravotní. Mateřské mléko je totiž lépe stravitelné a obsahuje vše, co miminko potřebuje. Navíc se mění podle jeho potřeb. Dítě je lépe chráněno před infekcemi. Kojení je považováno za prevenci vzniku alergií, prospívá imunitě a podobně. A jaký přínos má pro maminku? Opět jsou zde pozitiva z pohledu zdravotního - při kojení dochází k rychlejšímu zavinování dělohy a tělo se dostává rychleji do normálu. Také se uvádí, že chrání ženy před rakovinou prsu a vaječníků.

Příjemné je ale i to, že dnes se dá kojit víceméně kdekoli, takže pokud to pro ženu není problém, může své dítě nakrmit kdykoliv (a nemusí k tomu v podstatě s sebou nic mít). Zmínit je nutné i finanční přínos – není nutné kupovat umělou výživu. Přínosem pro oba je samozřejmě to, že maminka a miminko tráví poměrně dost času spolu, v těsné blízkosti. Vytváří se tak mezi nimi citová vazba.

Problémy při kojení

Zpočátku může dojít k některým obtížím, k jejichž překonání je třeba hodně trpělivosti, dostatek informací a někdy i pomoc odborníků. Pokud se ale žena rozhodne, že chce kojit, pak určitě stojí za to, pokusit se tyto problémy překonat.

A o jaké potíže se může jednat?

Patří sem:

- bolavé bradavky - je důležité kontrolovat, že je dítě správně přisáto a také o bradavky správně pečovat (osobní hygiena, přístup vzduchu, správná podprsenka,...). Dobrým tipem je mazání postiženého místa mastí, například Bepanthenem

a také používat prsní chrániče (kloboučky)

- únik mléka – stačí si pořídit vložky do podprsenky (existují jednorázové a prací), nutno často měnit
- nalitá prsa – několik dní po porodu bývají prsa nalitá a bolestivá (než se upraví tvorba mléka). Doporučují se obklady, časté kojení, popřípadě odstříkávání mléka,... V tomto případě lze doporučit odsávačky mléka, se kterými se problém snáze řeší.
- málo mléka - K efektivnímu a častému kojení musíte přidat dostatečný pitný režim. Zařaďte především vodu, ředěné neslaněné ovocné šťávy, různé čaje a můžete také bílou kávu, cereální nápoje z ječmene, apod, které

tvorbu mléka podporují

Dále zmíněné obtíže se mohou objevit kdykoliv během kojení:

- ucpáný mlékovod – v prsu se objeví boule, prso je citlivé. Vhodné jsou horké obklady, nahřátí prsu pod sprchou a následná masáž, pokusit se uvolnit „zatuhlinu“ během kojení. Zajímavým tipem je přikládání studeného tvarohu a další.
- mastitida – zánět prsu, který je způsoben infekcí. Je doprovázen horečkou, únavou, nevolností. Nutná je léčba antibiotiky (lze kojit).

Když maminka nechce/nemůže kojit

Některé maminky nechtějí nebo ne-

VYCHUTNEJTE SI CEREÁLNÍ NÁPOJ CARO

Neobsahuje kofein a je vhodný i pro kojící maminky

a ženy v době těhotenství

Pro své složení bez přidaného cukru je Caro oblíbené především u lidí, kteří dávají přednost zdravému životnímu stylu a chtějí svůj jídelníček stále vylepšovat. Skvělou alternativou však může být i pro kojící maminky a ženy v době těhotenství, které nemohou pít nápoje s kofeinem. Načerpejte vnitřní sílu a dopřejte si pocit lehkosti.

mohou kojit. V prvním případě by mělo být její rozhodnutí respektováno. Zaměřme se teď ale na druhý případ, tedy na ženy, které nemohou. Některé již dopředu ví, že nemohou své novorozeně kojit (zdravotní a jiné důvody). Někdy se ale stane, že si přejí kojit, ale nepodaří se to nebo po nějaké době dojde k ukončení, aniž by si to maminka přála. Důvodů může být více, například to, že miminko dostatečně neprospívá a musí být přikrmováno, nedostatečná tvorba mléka třeba z únavy či vyčerpání, nemoc, při které to není možné a podobně. Pro mnoho žen je poměrně těžké se s tím vyrovnat – přály si své miminko kojit a nepodařilo se to. Je třeba si ale uvědomit, že kojení je sice fajn, na druhou stranu zase není nutné se zbytečně trápit, pokud to nevyšlo. Nemá cenu se obviňovat či snad dokonce podceňovat. Některé ženy mají dokonce pocit, že jako matky zklamaly, což

je samozřejmě naprostý nesmysl. Je pravda, že okolí (obzvláště některé maminky) občas koukají divně, když žena své miminko krmí z lahvičky, popřípadě si dokonce vyslechně, co ještě měla zkusit a podobně. To k její pohodě rozhodně nepřispěje. Podstatné ale je, aby žena přijala situaci takovou jaká je, viděla to z té lepší stránky a nenechala si kazit náladu lidmi, kteří vůbec neznají okolnosti. Vždyť to hlavní je, aby bylo dítko spokojené a prospívalo, k čemuž určitě přispěje skutečnost, že je dobře napapané (a v podstatě je mu asi jedno, zda je to mateřské či umělé mléko) a jeho maminka je spokojená a v pohodě.

Výhody umělé výživy

I umělá výživa má své výhody: miminko může krmit v podstatě kdokoliv (velká výhoda pro tatínky, protože se mohou do této činnosti zapojit). Maminka tak má šanci si odpočinout

a vyspat se, popřípadě si udělat čas sama na sebe. Pozitivní je i to, že při krmení tímto způsobem rodič přesně ví, kolik dítě vypilo. A nezanedbatelná není ani skutečnost, že žena může jíst a pít dle svých chutí a nemusí se trápit tím, že bude syna či dcera kvůli ní bolet bříško.

Na trhu se dnes nabízí velký výběr kvalitní stravy, takže není třeba se obávat, že by miminko nedostávalo vše, co potřebuje. Naleznete mléko pro nedonošené děti, pro novorozence i starší miminka, v úvahu se berou i možné alergie a podobně. Také můžete zakoupit množství „vychytávek“, které vám přípravu a vše, co s tím souvisí výrazně ulehčí.

V dnešní době už není žádný problém připravit stravu mimo domov. Jen je vždy třeba důsledně dodržovat hygienu.

Foto: Shutterstock.com

STATICKÉ PLAKÁTY

jsou vyrobeny z elektrostaticky nabité fólie, která sama bez lepidla či napínáčků, přilne k čistým, suchým povrchům jako je omítka, sklo, plast, kov, dřevo, papír, sádrokarton či kámen.

Využívá se pro umístění reklamy či jiných sdělení na stěny, dveře, výlohy, okna, zrcadla, barové pulty, tabule, monitory, elektrospotřebiče, nábytek a mnoho dalších...

Objednejte si vzorek zdarma na webu statickeplakaty.cz, nebo na tel.: 739 016 005.

Clingz
A NEKOOSA BRAND

nabito možnostmi

statickeplakaty.cz

NELEPÍ SE
A PŘECE DRŽÍ
...opakováně

INZERCE

LÉKÁRNY ipc

Pro celou rodinu!
SLEVY AŽ 60%
z doplatků na léky pro všechny
držitele PHARMACARD.

www.ipcgroup.cz/cz/pharmacard

Vše pro zdraví...

www.ipcgroup.cz

JAK VYBÍRAT AUTOSEDAČKU A KOČÁREK

Odvážíte si z porodnice miminko a chápete, že je důležité, aby už při této své první cestě bylo v bezpečí? Potom je důležité vědět, jak pro něj vybrat správnou autosedačku... A protože s ním určitě budete chtít vyjet na první výlet, podíváme se i na kočárek...

Co je nejdůležitější vědět při výběru autosedačky

Za poslední desítky let se v dopravě změnila řada věcí od automobilů, silnic, bezpečnostních poznatků a možností ochrany posádky.

Z tohoto důvodu bylo nutné aktualizovat i požadavky na dětské autosedačky, které byly donedávna dané pouze normou ECE 44 z počátku 80. let minulého století. Proto v roce 2013 vznikla nová norma, která postupně nahradí tu původní. Tato norma nese označení UN R129, ale častěji se o ni mluví jako o normě i-size.

Jaké jsou hlavní změny, které norma přináší a jaké nové požadavky klade na dětské autosedačky, se dočtete níže:

1) Dle proti směru jízdy. To, že je cestování proti směru jízdy nejbezpečnějším způsobem přepravy dětí je již dnes známé. I-Size nařizuje, že tento způsob musí děti používat minimálně do 15 měsíců věku. Dříve platilo pouze do 9 kg váhy, což mohlo být klidně jen několik měsíců. Odborníci ale doporučují cestovat proti směru jízdy co nejdéle, ideálně do čtyř či více let.

2) Lépe při nárazu z boku – Náraz z boku tvoří přibližně třetinu všech autonehod a také zhruba třetinu úmrtí dětí ve vozidlech. Autosedačky dle starší normy ECE 44 vůbec nemuseli být testovány na náraz z boku. i-Size zjednává nápravu a přináší přísná kritéria na ochranu při bočním nárazu.

3) Snazší výběr autosedačky díky rozumnějším kategoriím. Doposud se autosedačky dělili dle váhy dítěte. Pro rodiče je ale obtížné představit

si jak těžké bude jejich dítě v určitém věku. Rozdělení dle výšky postavy je snazší a přehlednější.

4) Bezpečná instalace = správná funkce autosedačky. To že sebelepší autosedačka dítě správně neochrání, je-li nesprávně upoutaná, je zřejmé. I-Size se tedy zaměřuje na jednoduchost a bezpečnost instalace. Podporuje instalaci pomocí ISO-fixu a různými nároky nutí výrobce sedaček usnadnit jednotlivé úkony instalace autosedačky.

5) Realističtější testování. Nová norma využívá také nově vyvinuté figuríny pro testování. Ty jsou nejen více podobné reálným dětem, ale obsahují i více senzorů, které jsou citlivější a poskytnou tak reálnější představu, jak bude testovaná autosedačka fungovat při opravdové nehodě.

Jak postupovat při nákupu autosedačky

Než půjdete koupit autosedačku, získejte si co možná nejvíce informací

o jednotlivých výrobcích a jejich produktech. Nechte si poradit od personálu, má své zkušenosti. Požádejte o ukázkou správné manipulace s autosedačkou. Máte-li s sebou auto, můžete v něm sedačku zkoušit umístit. Při koupi si zkontrolujte, zda je přiložen český návod a nechte si ho pro případ potřeby v autě. Pokud budete autosedačku nakupovat přes internet, postupujte podobně jako při nákupu v obchodě, nejdříve si ji vyzkoušejte! Při nákupu autosedačky z druhé ruky je důležité vědět, zda nebyla umístěna v autě, které bouralo, nebo zda nebyla vystavena vlivům, které by její bezpečnost negativně ovlivnily. Proto doporučujeme použité autosedačky kupovat jen od lidí, které znáte a důvěřujete jím.

Jak vybrat kočárek?

Předpokládám, že pokud už ležíte v porodnici, kočárek zřejmě vybraný máte. Pokud se ale na porod teprve chystáte, možná vás potěší pár rad, jak vybrat ten správný.

1. Je rozdíl v tom, zda sháníte kočárek do velkého města nebo na vesnici. Maminky ve městě určitě ocení lehčí, skladné kočárky, se kterýma se snáze dostanou do MHD nebo je rychle složí do kufru auta.
2. Trojkolka versus čtyřkolka – když pominu vzhled, na který má každý jiný názor, je důležité si uvědomit, že zatímco rozdíl mezi drahým a levným čtyřkolákem je většinou jen ve váze a případném "vrzání", mezi drahou a levnou tříkolkou může být - kromě již zmíněného - obrovský rozdíl i ve stabilitě!

VENICCI TINUM

DESIGNED TO MAKE **LIFE EASY**
NO MATTER **WHERE** YOU'RE GOING

For more details visit our website www.babycool.cz

3. Trojkombinace versus sólo hluboký kočár a posléze sporták – záleží na volbě každého. Někdo dá přednost na prvního půl roku klasickému hlubokému kočárku a později koupí sporták, jiný volí rovnou jeden kočár, který už od začátku nabízí všechny možnosti
4. Cena – tady platí každý podle svých možností. Jen radím dobře počítat, protože někdy mohou lacinější kočárky přijít ve finále dráž. Pokud můžete, tak si za kvalitu raději připlatíte. Tím nechci říci, že nejdražší je ten nejlepší - kdepak - to ne, ale než půjdete nakupovat, dobré zvažujte, co všechno od kočárku očekáváte, co nutně potřebujete a co naopak s klidem oželíte.

Čeho si všímat dále...

Kola – obecně platí, že čím větší tím lepší. Určitě raději nafukovací než takové ty "golfáčové". V terénu nebo ve sněhu jsou malá kola strašně neobratná. Rozměry korby – dítě tráví v hluboké korbě cca 6-7 měsíců. Pediatři doporučují, aby nepřecházelo na sporták, dokud samo nesedí. Musíte zvážit, zda vaše mimiko bude mít půl roku v létiči v zimě (kdy je zapotřebí futsak), obecně se ale dá říci, že vnitřní délka korbičky +/- 80cm je postačující. Výška hluboké korbičky nad zemí – pokud jste vyšší, budete trávit polovinu procházky shrbení – zpočátku je člověk věčně skloněný nad miminkem, tak myslte na svá záda. Výškově nastavitelná rukojeť – tak aby vyhovovala oběma rodičům. Vybjírejte si spojenou rukojeť – ne takové ty dvě ruky jako mívají golfače – kočárek je snáze ovladatelný. Rozpětí kol – pokud budete jezdit výtahem, dobře si vše přeměřte, stejně tak i případné dveře u pediatra

či jiné překážky, které by vám v budoucnu mohly znesnadnit pohyb. Dobře si zkontrolujte, aby dno korby bylo hladké, rovné – může se to zdát jako blázivý nápad, ale věřte, že jsou na trhu i kočárky, které mají místo pevného dna jen jakousi kovovou mříž přes kterou je tenoučká vrstva molitanu – chudák miminko jako by leželo na roštu! Také si pořádně překontrolujte brzdy! - bez legrace, ne u každého kočárku máte jistotu, že opravdu drží. Sporták – po nebo proti směru jízdy – věčné dilema – ty z vás, kteří váhají nad určitým typem kočárku právě proto, že nenabízí sportovní sedačku čelem k rodičům, mohu ujistit, že zhruba od osmi měsíců

bude dítě zajímat vše kolem něj (mimo vás) a bude stejně chtít sedět ve směru jízdy a mít rozhled – a vy si rychle zvyknete, že vidíte jeho zádička a ne obličejk. Jeho nálady i lumpárny poznáte úplně stejně. Sportovní sedačka – její záda by měla jít vždy polohovat do lehu – ať už plynule nebo v několika polohách. Raději se vyhněte kočárkům, které nabízejí "sedící" sedačky – takové co se sklápí celé jako židlíčka. Uvědomte si, že vaše miminko přejde na

sporták okolo šesti měsíců a jeho páteř rozhodně nebude připravená na spaní v sedě! Snad pro starší děti, které už v kočárku nespí, anebo pokud mimi usne během nákupu – a pak hurá rychle domů, rozhodně tento typ sedačky ale není vhodný na to, abyste s ním vyráželi na delší "spací" procházky. Taky nespíte rádi na židli – nenuťte k tomu vaše miminko. Materiály – vyhněte se bavlně jako vnějšímu potahu. Navzdory ujištěním prodavačů, že je to přírodní ma-

teriál speciálně ošetřený, můžete si být si být jistí, že za dva tři měsíce (obzvláště pokud budete mít letní mimi) bavlněná látka vyšisuje a kočárek bude vypadat jako po 3. dítěti. Vybírejte materiály, které jsou snadno ošetřitelné – omyvatelné, případně se dá celý potah z kočárku stáhnout a přeprat – až vaše miminko vylijí v kočárku svůj první hrníček štávy, určitě si vzpomenete... Slunečník versus překlápací rukojet kočárku – záleží na vás. Někdo bude

bránit do krve přehazovací rukojet, jiný vám řekne, že stejně bravurně zvládne bleskově nastavit slunečník, když zahne proti sluníčku – záleží na každém, co si zvolí. Určitě jsou obě varianty vyhovující.

Pětibodové pásy - jednoznačně obrovská výhoda - obzvláště pokud je dítko živější.

Údržba kočárku - informujte se u prodavače, které části potahu jsou odnímatelné a jakou údržbu daný materiál vyžaduje. Obecně platí - čím více lze

kočárek "vystriptýzovat", tím lépe. Přeci jen za ty dva roky co ho budete

měsících. Slídové okénko ve střeše kočárku – na "hlídání".

vás něčím zaujaly a pak si je otestujte. Nezapomeňte, že jej budete

používat, se nastřádají různé nehody.

Vychytávky, které mít nemusíte, ale které jsou super, když je máte:

Otočná kola usnadňující zatáčení kočárku - odpadá nadzvedávání na každém rohu.

Ruční brzda na rukojeti kočárku - oceňí hlavně ti, kteří budou častěji zdolávat kopce – odpadají takové ty situace, kdy kočár za sebou vláčí maminku, která brzdí podrážkami co to dá.

Plynulé polohování dna v korbičce - skvělé např. když je miminko nachladené – můžete ho lehounce naklopit a lépe se mu dýchá.

Podvozek na který se dá nacvaknout autosedačka - oceníte např. při nákupech.

Odvětrávání korbičky – prima proti "zapaření" miminka nejen v letních

Pumpička na kola – neurazí a při malém defektu může pomoci dojet.

Hurá do obchodu!

I když se rozhodnete kupovat kočárek přes internet - často to vyjde cenově lépe, určitě si napřed zajděte do obchodu. Nejlépe je udělat si s partnerem doma seznam věcí, které od kočárku očekáváte a pak vyrazit na "výlet" do obchodu. Udělejte si na to čas, určitě běžte obojí - a nejlépe aby se vám to časově hodilo, žádná honička - no prostě "výlet". Nezapomeňte se vyzbrojit vlastním centimetrem. Často se stává, že prodejci loví rozměry kočárku z různých brožur a stejně vám ve finále nejsou schopni říci, zda je to vnitřní či vnější rozměr korbičky. Pohrajte si tam. Vyberte si páru kočárků, které

používat minimálně další dva roky a bylo by škoda dát spoustu peněz a po měsíci zjistit, že vás ten kočárek dohání k šílenství. A nenechte se nutit prodavačem do okamžitého nákupu. To, že jste 2 hodiny "trénovali" na prodejně, vás ještě k ničemu nezavazuje! Taky si nechejte radit jen v "rozumné" míře. Bohužel často platí, že prodavač chválí jen to, co má v obchodě (logicky), takže se vám klidně může stát, že ve větších obchodě vám ten do nebe vychvalovaný kočárek naopak povlouví do posledního šroubku. Prostě nechte se informovat a pak se řídujte vlastním rozumem. Hodně štěstí při nákupech!

Zdroj: miminko.estranky.cz,

zdravi4u.cz, porodnice.cz

Foto: Shutterstock.com

Porod miminka – jedinečné rozhodnutí ve výjimečné chvíli

Okamžik porodu je jedinečný a stejně neopakovatelná je také možnost **uchování kmenových buněk z pupečníkové krve** ihned po porodu.

Pupečníková krev obsahuje kmenové buňky, které mají **velký léčebný potenciál**.

Již desítky let pomáhají při léčbě onkologických a hematologických onemocnění, jakými jsou leukémie, lymfomy, nádorové onemocnění orgánů, získané i dědiční poruchy krvetvorby, imunity nebo metabolismu a jiné. Jejich význam a důležitost se znásobují také díky možnosti **využití pro sourozence**.

Proč jsou kmenové buňky z pupečníkové krve tak jedinečné?

Mají mimořádné schopnosti – dokáží se přeměnit na další typy buněk,

a to hlavně na buňky krve, ale i na buňky svalů, kostí, chrupavek, buňky jater nebo srdečního svalu. Kmenové buňky z pupečníkové krve jsou velmi mladé, dobře se množí, nejsou zatíženy životním stylem nebo získanými onemocněními organismu, z kterého pocházejí. Jejich **složení je neopakovatelné**.

Samotný odběr je jednoduchý, bezpečný a bezbolestný, nezatěžuje děťátko ani matku.

V současnosti je možné odebrat i **tkáň pupečníku**, která obsahuje mezenchymální kmenové buňky. Ty

dnes představují alternativu pro buňčnou terapii a regenerativní medicínu.

Proč Cord Blood Center?

Cord Blood Center má na svém kontě nejen **úspěšné příběhy** léčby ze Slovenska, Rumunska nebo Maďarska, ale také početné vydání jednotek pupečníkové krve na záchranu pacientů ve světě (k dnešnímu dni je to 74 jednotek). Podařilo se tak pomoci například pacientům v USA, Holandsku, Německu nebo v České republice.

Možnost uchování kmenových buněk z pupečníkové krve si přináší na svět každý novorozenec.

Rozhodnutí uchovat tento **vzácný léčebný zdroj** je na Vás – na rodičích...

Na bezplatné infolince 800 900 138 se můžete:

- informovat o kmenových buňkách, které je možné uchovat při narození děťátka
- rozhodnout pro zvolený odběr pupečníkové krve nebo tkáň pupečníku

Tidoo Bio Ochranný krém s měsičkem na opruzeniny

Pečeje o citlivou pokožku vašeho děťátko pod plenkami. K hydrataci i výživě přispívají arganový a řepkový olej i bambucké máslo, vše v bio kvalitě. Ve složení přípravku najdete také 20% oxid zinečnatý bez nanočástic, včelí vosk, měsiček lékařský a vitamíny A a E. Nanásejte pravidelně na očištěnou pokožku.

DMOC 190 Kč

K dostání na www.liftea.cz

FEMIBION® 3

Kojení

+ cholin, selen, zinek železo, vápník, lutein a vitamín A

Pro specifické potřeby Vás a Vašeho miminka v období kojení.

Kyselina listová, Metafolin®, vitamín D3, DHA, další vitamíny a jód.

facebook.com/CanpolbabiesCR instagram.com/canpolbabies_cz [Canpol babies Česká republika](https://www.canpolbabies.cz)

Čistota nade vše: parní sterilizátor i dezinfekční prostředek

Vyzkoušejte elektrický parní sterilizátor Canpol babies, který umožní snadno a rychle dezinfikovat kojenecké lahve, příslušenství k odsávačkám, ale i další výrobky určené k péči o miminko. Pára rovnoměrně odstraní bakterie a zajistí perfektní čistotu. Sterilizátor pojme až 6 lahví, **dezinfikuje max. 8 minut** a spotřebuje jen 75 ml vody. Doporučujeme také **dezinfekční prostředek Canpol babies** na lahvičky a savičky, který je silný proti nečistotám a zbytkům mléka. Obsahuje přírodní složky, je bezbarvý a hypoalergenní.

BioGaia® Protectis® probiotické kapky

PRO DĚTI OD NAROZENÍ

obsahují patentovaný probiotický kmen *L. reuteri* Protectis®, který pomáhá utvářet střevní mikrobiotu. Probiotický kmen *L. reuteri* Protectis® pochází z mateřského mléka, a tak je zcela přirozený lidskému organismu. Díky tomu BioGaia® přispívá k rovnováze střevní mikrobioty miminka.

Čaj pro kojící maminky

- 👉 obsahuje bylinky anýz, fenykl a kmín, které jsou známé pro svůj účinek podpory tvorby mléka
- 👉 vyvinuto dle doporučení porodních asistentek

NA PRVNÍ RÝMIČKU

UVOLNÍ UCPANÝ NOS MIMINKA JIŽ DO NĚKOLIKA MINUT

Nasivin® sensitive 0,01 % pro děti do 1 roku s unikátním kapátkem: systém „skákající kapky“ pro pohodlnou aplikaci ležícímu miminku.

www.nasivin.cz

AVIRIL DĚTSKÝ KRÉM

Pomáhá s péčí o jemnou dětskou pokožku tak, aby se miminko cítilo jako v bavlnce. Heřmánek vytváří jemný film a tím ji chrání před zarudnutím a svěděním. Přináší citlivé pokožce vláčnost, jemnost a propůjčuje jí jemnou vůni.

FEMIBION® 1

Plánování a první týdny těhotenství

+ cholin, selen a železo

Od okamžiku, kdy se rozhodnete otěhotnit, do konce 12. týdne těhotenství.

Kyselina listová, Metafolin®, vitamín D3, další vitamíny a jód.

Podpořte svou intimitu i náležitou péčí výběrem vhodných hygienických přípravků. Klinicky testované a hypoalergenní intimní gely a ubrousy Chilly intima jsou správnou volbou, která vám poskytne každodenní ochranu, svěžest a prevenci různých nepříjemných problémů. Běžná mýdla a gely mají často vysoké, tedy zásadité pH, narušující přirozeně kyselé prostředí intimních partií. Následkem může být narušení přirozeného vaginálního obranného systému, přemnožení škodlivých mikroorganismů na úkor užitečných laktobacilů a infekce. Intimní čisticí přípravky Chilly intima jsou díky obsahu kyseliny mléčné mírně kyselé, respektují normální fyziologii ženy. Gely a ubrousy Chilly intima vám při hygieně poskytnou svěžest, ochranu, prevenci, jemnost a hebkost. Jednoduše dost důvodů přidat se k sloganu

Chilly.

„Moje intimita, moje Chilly“

*Ochrana
Svěžest*

Jemnost

Prevence

Hydratace

www.chillyintima.cz

Thermoval® baby

Změřte teplotu
bez jediného dotyku

S infračerveným teploměrem
Thermoval® baby

- **Bezdotykové měření** na čele ve 3 sekundách
- Měří teplotu **lidského těla, předmětů i okolí**
- Šetrné a pohodlné měření
- **Tichý provoz** – bez zvukového znamení
- **Optický alarm** při horečce
- Snadné ovládání **jedním tlačítkem**
- **Klinicky ověřená přesnost**

Na čele

U objektů

V místnosti

www.thermoval.cz

HARTMANN

O krok dál
pro zdraví